

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

45'inci Birleşim 8 Ocak 2026 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	461
II.- GELEN KÂĞITLAR	465
III.- YOKLAMALAR	547,548,568,570
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	476,479
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>476:479,479:480</i>
1.- Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'ın, Çankırı'ya ilişkin gündem dışı konuşması	476:477
2.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Kocaeli'de yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	477:479
3.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Erzincan Ergan Dağı Kayak Merkezi yatırımlarına ve gelişmesine ilişkin gündem dışı konuşması	479:480

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

479

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

479

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Şanlıurfa Müteahhitler Derneği Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

479

VI.- AÇIKLAMALAR

480,529,541,555

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer’in, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü’ne ilişkin açıklaması

480:481

2.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba’nın, Türk işaret dilinin yaygınlaşmasına ve dijital erişebilirliğinin standart hâle gelmesine ilişkin açıklaması

481

3.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz’ün, Taşova ilçesinin Durucasu köyü mevkinde yaşanan trafik kazalarına ilişkin açıklaması

481

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş’ın, vergi dairesine ve SGK’ye borcu olan çiftçilere ilişkin açıklaması

481

5.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl’a’nın, Âşık Rifat Kurtoglu’na ilişkin açıklaması

482

6.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç’un, SGK ve vergi borcu bulunan üreticilere, Kahramanmaraş’taki TOKİ konutlarına ilişkin açıklaması

482

7.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök’ün, Denizli’nin Merkezefendi ilçesindeki 15 Temmuz Şehitler Meydanı’na ilişkin açıklaması

482:483

8.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan’ın, AK PARTİ ailesine katılan milletvekillerine ilişkin açıklaması

483

9.- Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt’un, 6 Şubat depremlerinin Afşin-Elbistan Termik Santrali’ne etkisine ilişkin açıklaması

483

10.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut’un, BAĞ-KUR prim borcu olan çiftçilere ilişkin açıklaması

483:484

11.- Adana Milletvekili Bilal Bilici’nin, emekli maaşına yapılan artışa ilişkin açıklaması

484

12.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül’ün, Aydın’ın coğrafi işaretli ürünü enginara ilişkin açıklaması

484

13.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez’in, Halep’teki saldırılara ilişkin açıklaması

484

14.- Samsun Milletvekili Murat Çan’ın, BAĞ-KUR veya vergi borcu olan çiftçilere ilişkin açıklaması

484:485

15.- Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan’ın, Kırıkkale’de musluklardan akan suya ilişkin açıklaması

485

16.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu’nun, öğretmen atamalarında branş bazlı kontenjanların hâlâ açıklanmamış olmasına ilişkin açıklaması

485

17.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu’nun, emekli maaşına yapılan artışa ilişkin açıklaması

485

18.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan’ın, rütbeli vazife malullerine ilişkin açıklaması

486

19.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Konya'ya ilişkin açıklaması	486
20.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, özel gereksinimli vatandaşlardan 27 yaş sınırı gerekçesiyle kesilen desteklere ilişkin açıklaması	486
21.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması	486:487
22.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması	487
23.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in İslâhiye ilçesinde 6 Şubat depreminde yıkılan Gözde Apartmanı'yla ilgili davaya ilişkin açıklaması	487
24.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, CMK ücret tarifesine ilişkin açıklaması	487:488
25.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Türkiye'nin dış politikada sergilediği duruşa ilişkin açıklaması	488
26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ulusal Süt Konseyinin açıkladığı çiğ süt fiyatına ilişkin açıklaması	488
27.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, infaz koruma memurlarının beklentisine ilişkin açıklaması	488:489
28.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhul Karakoç'un, 6 Şubat depreminden etkilenen illerde BAĞ-KUR, SGK ve vergi borcu bulunan çiftçilere ilişkin açıklaması	489
29.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'ne ilişkin açıklaması	489
30.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, açıklanan Kredi Yurtlar Kurumu kredi ve yurt ücretlerine ilişkin açıklaması	490
31.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, CMK ücret tarifesine ilişkin açıklaması	490
32.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'in, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması	490
33.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, emekli maaşına ilişkin açıklaması	491
34.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, BAĞ-KUR prim borcu olan çiftçilere ilişkin açıklaması	491
35.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in ifadelerine ilişkin açıklaması	491
36.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması	491:492
37.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Halep'in kuzeyinden gelen haberlere ve 10 Mart mutabakatına, Güran ailesinin Grup Başkanlıklarına yaptığı ziyarete, Tayfun Kahraman ile Murat Çalık'a, yerli muz üretimine ve 30 euronun altındaki alışverişlere ilişkin muafiyete ilişkin açıklaması	492:494

- 38.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, gıda enflasyonuna, kredi veya SGK borcu olan çiftçiyle ilgili Resmî Gazete'de yayımlanan kararnameye, TARİŞ'in açıkladığı zeytinyağı fiyatına, ilaç fiyatlarındaki artışa ve emeklilere ilişkin açıklaması 494:497
- 39.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Enerji Verimliliği Haftası'na, çiftçinin enerji masrafları ve kuraklık sorununa, beyaz bastona ve engellerin farkındalıkla kaldırılabilceğine ilişkin açıklaması 497:498
- 40.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, görme engelli yurttaşların sorunlarına, katledilen gazetecilere ve siyasetçilere, Halep'ten gelen görüntülere ve Suriye'nin güvenliğine ilişkin açıklaması 498:500
- 41.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, sürdürecekları Meclisi terk etmeme eyleminin nedenine, esnaf ve çiftçi üzerindeki kısıtlamalara, Ankara Büyükşehir Belediyesinin kuraklıkla mücadelesine ilişkin açıklaması 501:503
- 42.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Halep'te yaşananlara ve 10 Mart mutabakatına, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 503:507
- 43.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 507:508
- 44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 508:509
- 45.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 509:510
- 46.- Ankara Milletvekili Okan Konuralp'ın, Metin Göktepe'ye ilişkin açıklaması 510
- 47.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, deprem illerinde yerinden dönüşüm süreci ile TOKİ'nin deprem öncesi ve sonrası yaptığı konutlara ilişkin açıklaması 511
- 48.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, emekliye ve Mecliste tutacakları nöbete ilişkin açıklaması 511
- 49.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, CMK ücret tarifesine ilişkin açıklaması 511:512
- 50.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 529
- 51.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'ya ilişkin açıklaması 541:542
- 52.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 555

VII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 milletvekili tarafından, bireysel silahlanmanın ulaştığı boyutun, şiddet eğilimleriyle ilişkilerinin, yerel güvenlik politikaları, yasal düzenlemeler ve denetim mekanizmalarının yeterliliği açısından çok boyutlu biçimde incelenmesi; ruhsatsız silah ediniminin önlenmesine yönelik etkin politikaların geliştirilmesi; eğitim, denetim ve sosyal farkındalık temelli bir yaklaşımın hayata geçirilmesi amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Ocak 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

512:518

2.- İYİ Parti Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 20 milletvekili tarafından, basın mensuplarının görevlerini yerine getirirken maruz kaldıkları tehdit, saldırı, şantaj ve sansür girişimlerinin önlenmesi, emek sömürsünden kurtarılmalarının sağlanması ve hak ettikleri sosyal haklara kavuşmalarının temin edilmesi, ayrıca basın özgürlüğünü güvence altına alacak hukuki, kurumsal ve toplumsal mekanizmaların güçlendirilmesini sağlayacak adımların belirlenmesi amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan araştırma önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Ocak 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

518:524

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, Halep'te sivilere yönelik saldırıların bölgesel barış ve Türkiye'nin dış politikası üzerindeki etkilerinin ortaya konulması amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Ocak 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

525:529,529:533

4.- CHP Grubunun, 8/1/2026 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, emeklilerin yaşadığı gelir adaletsizliğinin giderilmesine yönelik genel görüşme açılması amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Ocak 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

533:541

VIII.- SEÇİMLER

541

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

541

1.- (10/434,2104,2716,2717,2718,2719) esas numaralı Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılmalarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyelğine seçim

541

**IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN
DİĞER İŞLER****542,548,555****A) KANUN TEKLİFLERİ**

542:547,548:555,555:568

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214)

542:547,548:555,555:568

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**571**

1.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/37717)

571:575

2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/37719)

576:577

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/37804)

578:579

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.03'te açılarak on oturum yaptı.

Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy, Osmaniye'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yıl dönümüne,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, emekli, memur, asgari ücretle çalışanların maaş zam oranlarına ve ülkedeki gerçek enflasyona,

Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici, Muğla'nın sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, Konya'da hayata geçirilen alternatif su projelerine,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, asgari ücrete yapılan zamma,

Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun, kamusal eğitime,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, maaş zamlarına,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, kalıcı yaz saati uygulamasına,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, ülke ekonomisine,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Burdurluların tren istasyonu beklentisine,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, Kahramanmaraş'ın sorunlarına ve DEVA Partisinden ayrılan milletvekiline,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Samsun'un Terme ilçesi Gölyazı Mahallesi'ndeki elektrik sorununa,

Adana Milletvekili Bilal Bilici,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer;

KYK kredi ve burslarına yapılan zamma,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Adana'nın Yüreğir ilçesi Şehit Erkut Akbay Mahallesi'ndeki kentsel dönüşüm,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez, Habur Sınır Kapısı'nda yaşanan nakliye krizine,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, emperyalistlere,

Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi, Halep'te yaşananlara,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan,

Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü;

Selahattin Demirtaş'a,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, gazilerin protez işlemlerinde yaşadıkları sorunlara,

Bolu Milletvekili İsmail Akgül,

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan,

Ankara Milletvekili Deniz Demir,

Antalya Milletvekili Aliye Çoşar;

Emekli maaşlarına yapılan zamma,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan, CHP Genel Başkanının açıklamalarına,

Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun, avukatların sorunlarına,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, iktidarın trafik cezası politikasına,

Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp, dün Bitlis'in Tatvan ilçesinde genç bir kadının yaşamını yitirmesine,

Düzce Milletvekili Talih Özcan, 13 Aralık 2025 tarihinde yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Satılması ile Depolanması Hakkındaki Yönetmelik'e,

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, Malatya'da ilan edilen rezerv alanlarda yapılan kura çekimlerine,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın Söke'nin Sofular köyünde yapılmak istenen tesise,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, Çorum'un Kargı ilçesindeki orman köylülerinin beklentisine,

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Artvin Ardanuç'taki Aksu Yaylası'nda çığ altında kalan 3 çobana,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, emekli maaşlarına yapılan zamma ve bireysel emeklilik sisteminde yapılan değişikliğe,

Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık, bir hafta önce Ağrı Diyadin'deki bir cenazede yaşananlara,

Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, Elâzığ'ın merkez mahallelerindeki kentsel dönüşüme,

Karabük Milletvekili Cevdet Akay, esnaf kefalet kredilerinin faiz oranında yapılan düzenlemeye,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, Tarım Kredi Kooperatiflerine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Demokrat Partinin kuruluş yıl dönümüne ve çok partili hayata, sanal bahse ve kumara, milletvekillerinin parti değiştirmesine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Çorum'da esnafılık yapan Murat Kırıcı'ya, tarımda girdi maliyetlerine ve gübre meselesine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Halep'te yaşananlara, emekli aylıklarına ve asgari ücrete, futboldaki bahis ve şike skandalına, 5 Ocak 2020'de kaybolan Gülistan Doku'ya,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Cumhurbaşkanının açıkladığı Genç İstihdam Hamlesi'ne, KYK burs ve kredilerine yapılan zamma, girdikleri mülakatlarda elenen 3 gence,

Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, 2025 yılında deprem bölgesinde yapılanlara ve kabul edilen merkezî yönetim bütçesine, görme engelli vatandaşlara, AK PARTİ'ye,

Yalova Milletvekili Tahsin Becan, Yalova'da yaşamını yitiren Avukat Zekeriya Polat'a,

Ankara Milletvekili Yüksel Arslan, terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayanlara,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Şehitkâmil Belediyesi Denetim Komisyonunda görev yapan CHP'li 3 üye hakkında soruşturma izni verilmesine,

Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı, Ordu'daki emekli Zekiye Saraç'ın sözlerine,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla, emekli aylıklarına,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, esnaf ve sanatkarların kamu borçlarına,

Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç, Kahramanmaraş'taki esnafa sağlanan KOSGEB deprem kredilerine,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Antalya'nın Aksu ilçesindeki üreticilere,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, cezaevindeki Tayfun Kahraman'a,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, gelir adaletsizliğinin sorumlusuna,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, yerel basın isyanına,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, MHRS sisteminin kopyalanması yoluyla yaratılan mağduriyete, Adana Milletvekili Ayhan Barut, susuzluk riskine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

YENİ YOL Grubunun, 7/1/2026 tarihinde Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, emekli aylıklarında reel değer kaybı, kök maaş sorunu ve emeklilerin barınma ile beslenme krizinin boyutlarının araştırılması, emekli aylıklarının belirlenmesi ve artırılmasına ilişkin rejimin, en düşük emekli aylığı asgari ödeme ve emeklilerin gelir kaybına yol açan yapısal unsurların tüm yönleriyle incelenerek sosyal devlet ilkesine uygun, kalıcı ve adil bir emeklilik sisteminin inşası için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 7/1/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Türkiye'nin bilimsel üretim kapasitesinin artırılması, üniversitelerde yürütülen araştırma geliştirme faaliyetlerinin mevcut durumunun bütüncül biçimde incelenmesi, merkezî yönetim bütçesinden araştırma geliştirmeye ayrılan kaynakların yeterliliği ve etkinliğinin değerlendirilmesi, Avrupa Birliği ülkeleriyle karşılaştırmalı olarak Türkiye'nin bilimsel yatırım performansının ortaya konulması ve akademisyenlerin özlük haklarının bilimsel üretime etkilerinin tespit edilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 7/1/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, gelir vergisi diliminin emekçiler üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 5/1/2026 tarihinde Karabük Milletvekili Cevdet Akay ve arkadaşları tarafından, emekliler ile kamu çalışanlarının giderek derinleşen yoksullaşma sürecinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Ocak 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, “terörsüz Türkiye” hedefine, Milliyetçi Hareket Partisinin “milliyetçilik” anlayışına, Türk ve Türkiye Yüzyılı vizyonuna,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, fahri Kur'an kursu öğrencilerine,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, açıklanan burs ve öğrenim kredisi tutarlarına,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Yayladağı'ndaki tütün ve çilek üretimine, Yayladağı Sınır Kapısı'na ve Yayladağı Barajı'na,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 230) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 214) görüşmelerine devam edildi, 3'üncü maddesinin oylamasında istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, 8 Ocak 2026 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 21.13'te birleşime son verildi.

Tekin BİNGÖL

Başkan Vekili

Nermin YILDIRIM KARA

Hatay
Kâtip Üye

İshak ŞAN

Adıyaman
Kâtip Üye

Kurtcan ÇELEBİ

Ankara
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 67

8.01.2026 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.- Yeni Yol Partisi Grup Başkanvekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın; Pestisit Kullanımının Denetlenmesine Dair Kanun Teklifi (2/3457) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.01.2026)

2.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3458) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.01.2026)

3.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3459) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.01.2026)

4.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın; Dijital Ortamda Çocuk ve Gençlerin Korunmasına Dair Kanun Teklifi (2/3460) (Adalet, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Dijital Mecralar Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.01.2026)

5.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un; İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3461) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.01.2026)

6.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in; Hasan Hayri Bey ve Yusuf Ziya Bey'in Hukuken İtibarlarının İfade Edilmesine Dair Kanun Teklifi (2/3462) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.01.2026)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Yasama Dokunulmazlığı)

1.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1297) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

2.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1298) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

3.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1299) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

4.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1300) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

5.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1301) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

6.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1302) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

7.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1303) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

8.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1304) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

9.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1305) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

10.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1306) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

11.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1307) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

12.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1308) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.01.2026)

(Silahlı Kuvvet Kullanılmasına İzin Verme)

13.- Gereği, Kapsamı ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetleri Deniz Unsurlarının Bölge Ülkelerinin Karasuları Dışında Olmak Üzere Aden Körfezi, Somali Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde Deniz Haydutluğu, Silahlı Soygun Eylemleri ve Denizde Terörizmle Mücadele Amacıyla Görevlendirilmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasanın 92'nci Maddesi Uyarınca Son Olarak 04.02.2025 Tarihli ve 1440 Sayılı Kararla Verilen İzin Süresinin 10.02.2026 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Süreyle Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1309) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.01.2026)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, TBMM bünyesinde staj yapan bir öğrencinin maruz kaldığı iddia edilen taciz olayına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38039) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.12.2025)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, TBMM bünyesinde staj yapan bir öğrencinin maruz kaldığı iddia edilen taciz olayına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38040) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.12.2025)

3.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2025 yılında Başkanlığa sunulan yazılı soru önergelerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38041) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

4.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2025 yılında Başkanlığa sunulan Meclis araştırması önergelerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38042) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

5.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2025 yılında Başkanlığa sunulan kanun tekliflerine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38043) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

6.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi görüşmeleri sırasında pankart açan bir milletvekilinin TBMM TV'de yayınlanan görüntüsüne ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38044) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.12.2025)

7.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Elazığ 2 Nolu Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38045) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.12.2025)

8.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 2019'dan bu yana Bartın'da yaşanan çocuk istismarı vakalarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38046) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

9.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı hakkındaki soruşturma sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38047) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

10.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, 2015 yılından bu yana erişime engellenen veya içerik çıkarma kararı verilen internet sitelerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38048) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

11.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, 2023 ve 2024 yıllarında icra daireleri aracılığıyla konutu satılan vatandaş sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38049) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

12.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38050) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

13.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, İzmir 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38051) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

14.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Van F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38052) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

15.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkum hakkında verilen İdare ve Gözlem Kurulu kararına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38053) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

16.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Kırşehir S Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38054) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

17.- Hakkari Milletvekili Öznuur Bartin'in, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38055) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

18.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, İzmir 1 ve 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38056) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

19.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 2019'dan bu yana Bartın'da yaşanan çocuk istismarı vakalarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38057) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

20.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'da gençlerin uyuşturucu kullanmasının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38058) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

21.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38059) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

22.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38060) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

23.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'nın Dalaman ilçesinde İŞKUR üzerinden yapılan bir personel alımıyla ilgili iddialara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38061) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.12.2025)

24.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38062) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

25.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Dalaman ilçesinde bulunan Kille Koyu'na yat ve tekne bağlama iskelesi yapılması projesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38063) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

26.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Ula ilçesindeki bir köyde yapılması planlanan kalker ocağı için verilen ÇED gerekli değil kararına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38064) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

27.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, Kırklareli Büyükkarıştıran OSB Atıksu Arıtma Tesisi'ne ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38065) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

28.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, ülke genelinde içme suyu şebekelerinde yaşanan kayıp oranlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38066) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

29.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38067) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

30.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'de faaliyet gösteren bir doğal gaz şirketi ile ilgili bazı iddialara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38068) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

31.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'de faaliyet gösteren bir doğal gaz şirketi ile ilgili bazı iddialara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38069) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

32.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yabancı sermayeli şirketlerin yaptığı madencilik faaliyetlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38070) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

33.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'nın Halfeti ve Bozova ilçelerine bağlı bazı köylerdeki meraların GES projelerine tahsis edilmesinin hayvancılığa etkilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38071) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

34.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Ağaçkorur Mahallesi'nin elektrik altyapısı sorununa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38072) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

35.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, KYK yurtlarının kapasitesine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38073) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

36.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, basit usul kapsamından çıkartılacak vergi mükelleflerinin sayısına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38074) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

37.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyanet İşleri Başkanlığının 2025 yılı bütçesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38075) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

38.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın 2025 yılı bütçesindeki çeşitli gider kalemlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38076) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

39.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, TUİK tarafından yayımlanan 2024 yılı Yoksulluk ve Yaşam Koşulları Araştırması'na ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38077) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

40.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, POS komisyon oranlarının düşürülmesi ve cihaz kullanım bedellerinin kaldırılmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38078) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

41.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, polis intiharlarındaki artışa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38079) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

42.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 2019'dan bu yana Bartın'da yaşanan çocuk istismarı vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38080) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

43.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'da gençlerin uyuşturucu kullanmasının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38081) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

44.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, 8 Kasım 2025'te Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bir fabrikada meydana gelen patlamayla ilgili soruşturmadaki bazı şüphelilere yeşil pasaport verildiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38082) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

45.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'da gençlerin uyuşturucu kullanmasının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38083) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

46.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020'den bu yana uygulanan iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması kararlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38084) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

47.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Fatih Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38085) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

48.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 20 Mayıs 2025 tarihinde İstanbul'un Esenyurt ilçesindeki bir sitede çıkan yangına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38086) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

49.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 19-26 Mart 2025 tarihleri arasında gerçekleşen protestolarda kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullandığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38087) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

50.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Harran Geri Gönderme Merkezinde bulunan Suriye uyruklu göçmenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38088) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

51.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38089) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

52.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Bünyan ilçesinde yapılması planlanan yeni kütüphane binasının akıbetine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38090) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

53.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, yayıncılık sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38091) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

54.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Yunus Emre Enstitüsünde yapıldığı iddia edilen usulsüzlüklere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38092) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

55.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, gerekli altyapı kurularına kadar Hatay'ın depremde etkilenen ilçelerinin Biyometrik Kimlik Doğrulama Sistemi uygulamasından muaf tutulması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38093) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

56.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, LGS sınavı ile ilgili bazı iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38094) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

57.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, evde bakım maaşı kesilen otizmli bireylere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38095) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

58.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Türk gemilerine yönelik yapılan saldırılara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38096) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

59.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 15 Aralık 2025 tarihinde bir İHA'nın Türk hava sahasına girdikten sonra TSK tarafından düşürüldüğü olaya ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38097) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

60.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, İskenderun Deniz Eğitim Er Alay Komutanlığı'nın Trabzon'a taşınacağı iddiasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38098) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

61.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38099) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

62.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Bünyan ilçesinde yapılması planlanan aile sağlığı merkezi ve acil sağlık hizmetleri istasyonu projesinin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38100) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

63.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesinde yapılması planlanan yeni aile sağlığı merkezinin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38101) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

64.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Melikgazi ilçesinde yapılması planlanan Mimar Sinan Aile Sağlığı Merkezi Projesi'nin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38102) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

65.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Kocasinan ilçesinde yapılması planlanan Erkilet Aile Sağlığı Merkezi Projesi'nin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38103) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

66.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Kocasinan ilçesinde yapılması planlanan aile sağlığı merkezi projesinin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38104) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

67.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Kocasinan ilçesinde yapılması planlanan Kocasinan TSM ve Halk Sağlığı Laboratuvarı Projesi'nin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38105) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

68.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Melikgazi ilçesinde yapılması planlanan Gesi Aile Sağlığı Merkezi Projesi'nin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38106) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

69.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Melikgazi ilçesinde yapılması planlanan aile sağlığı merkezi projesinin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38107) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

70.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Kocasinan ilçesinde yapılması planlanan Mithatpaşa Aile Sağlığı Merkezi Projesi'nin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38108) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

71.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, SGK tarafından gözlükler için ödenen katkı payının artırılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38109) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

72.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, 2018 yılından bu yana kanser sebebiyle ölen kişilerin illere göre dağılımına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38110) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

73.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, bazı illerdeki yüksek kanser oranlarının araştırılmasına yönelik çalışmaların akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38111) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

74.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sosyal medya paylaşımları nedeniyle hakkında işlem başlatılan Bakanlık personeline ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38112) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

75.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl Devlet Hastanesinde engelli bireyler için hazırlanan raporların usule aykırı düzenlenmesi sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38113) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

76.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van ilinde uyuşturucuyla mücadeleye ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38114) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

77.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneğe ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38115) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

78.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneğe ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38116) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

79.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri ilinde yapılması planlanan bazı sulama projelerinin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38117) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

80.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri ili genelinde DSİ tarafından yürütülen bazı projelerin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38118) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

81.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'de yatırım programında yer almasına rağmen ihalesi yapılmayan DSİ projelerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38119) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

82.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, tarımsal kalkınmayı teşvik etmek için yürütülen çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38120) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

83.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Ula ilçesindeki bir köyde yapılması planlanan kalker ocağının çevresel etkilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38121) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

84.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, küçükbaş çiçek hastalığına karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38122) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

85.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Gölhisar ilçesinde bulunan pancar kantarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38123) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

86.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Aydıncık ilçesinde bulunan Köşrelilik Göleti İkmal projesinin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38124) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

87.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Çekerek ilçesinde bulunan Yukarı Karahacılı Göleti projesinin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38125) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

88.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat ili genelindeki taşkın koruma kanalı projelerinin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38126) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

89.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Sarıkaya ilçesinde bulunan Hasbek Göleti projesinin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38127) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

90.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Sorgun ilçesinde bulunan Eymir Göleti projesinin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38128) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

91.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Sorgun ilçesinde yapımı devam eden Araplı Göleti İkmal Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38129) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

92.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, pamuk üretiminin azalmasına ve pamuk üreticisine verilecek sübvansiyonlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38130) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

93.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38131) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

94.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38132) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

95.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Türkiye limanlarında 2025 yılı Ocak-Kasım döneminde ihracatın azalıp, ithalatın artmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38133) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

96.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Bakanlık bünyesinde görev yapan kariyer uzmanlarının mali ve özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38134) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

97.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, anne sütü ticaretinin yasaklanmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38135) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

98.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, 8 Kasım 2025'te Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bir fabrikada meydana gelen patlamayla ilgili soruşturmadaki bazı şüphelilere yeşil pasaport verildiği iddiasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38136) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

99.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38137) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

100.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, Tokat Havalimanı'ndan yapılan sefer sayılarının artırılmasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38138) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

101.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Seydikemer-Kalkan Karayolu Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38139) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

102.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Bakanlık bünyesinde görev yapan kariyer uzmanlarının mali ve özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38140) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

103.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, engelli bir kişinin Başkentray tarafından işletilen bir trenden inerken yaralanmasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38141) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

104.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir-Ankara Yüksek Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38142) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.2025)

105.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38143) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

106.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/38144) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2025)

8 Ocak 2026 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45'inci Birleşimini açıyorum.

(DEM PARTİ sıralarından "..."¹ şeklinde slogan atmalar, sürekli sıra kapaklarına vurmalar ve pankart açılması)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

(DEM PARTİ sıralarından "..."² şeklinde slogan atmalar, sürekli sıra kapaklarına vurmalar ve parkart açılması)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantıya beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.03

¹ Bu bölümde DEM PARTİ milletvekilleri tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

² Bu bölümde DEM PARTİ milletvekilleri tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.07****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Çankırı hakkında söz isteyen Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'a aittir.

Sayın Yılık, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI****1.- Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'ın, Çankırı'ya ilişkin gündem dışı konuşması**

PELİN YILIK (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına seçim bölgem olan Çankırı ilimizle alakalı gündem dışı söz aldım. Sizleri ve ekranları başındaki aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Anadolu'nun kalbinde atan binlerce yıllık bir birikimin, emeğin, bilgeliğin kadim şehridir Çankırı'mız. Daha harfler kâğıda dökülmeden önce Çankırı'da ilim taşu kazanmıştı. Günümüzde şehrin ortasında âdeta yükselen bir anıt gibi duran Taş Mescit Anadolu'nun ilimle kurduğu en eski bağlardan bir tanesidir. Taş Mescit bir zamanlar darülhadisti yani sözün tartıldığı, bilginin süzüldeğü, sabrın talebeye emanet edildiğü bir ilim ocağı. Cumhuriyetle birlikte açılan okullar, meslek mektepleri bu geleneğün devamıdır.

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Yılık, bir saniye lütfen.

Değerli milletvekilleri, şu anda tüm Çankırı'nın gözü kulağı Mecliste, Çankırı konuşuluyor. Lütfen sükûneti sağlayalım, sayın milletvekilini rahatlıkla dinleyebilelim. (MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

PELİN YILIK (Devamla) - Bugün 18 bin öğrenciye bilim öğreten Çankırı Karatekin Üniversitesi ise bu zincirin önemli bir halkasıdır. Amfilerde yankılanan sesler günümüzün çağdaş eğitim rotasıdır. Eğitim öğretim, araştırma ve uygulama alanlarında ulusal ve uluslararası standartları gözeterek faaliyetlerini sürdüren üniversitemiz, köklü tarihsel birikimi güncel akademik anlayışıyla buluşturmaktadır.

Gençlerimiz, şehrimizin geleceğü umutlu bakan yüzüdür. Sporla, kültürle, teknolojiyle, köklerinden kopmadan yarınlara yürüyen gençlerimiz için Çankırı Belediyemizin proje girişimleriyle Çankırı'mıza ilk ve en büyük spor kompleksini kazandıracak olmanın da haklı gururunu yaşıyoruz. Gençlerimizi spor ve teknolojiyle buluşturduğumuz alanlar arttıkça ilimizin geleceğü daha da sağlam temellere oturmaktadır.

Tarımdan hayvancılığü, tuz üretiminden savunma sanayisine, kültür turizminden lojistiğü kadar birçok alanda Çankırı'mız stratejik bir konuma sahiptir. Ülkemizin en nitelikli tuz rezervine sahip ilimizde bu kaynak gıdadan sağlığü, kimyadan savunma sanayisine kadar birçok alanda kullanılmaktadır. Türkiye'nin en saf kaya tuzu burada çıkarılmakta, Yer Altı Tuz Şehri hem sağlık turizmi hem de kültür turizmi açısından dünya çapında ilgi görmektedir. Çankırı merkez Çorakyerler mevkinde yaklaşık

sekiz milyon yıl öncesine ait fosil kalıntılarının bulunduğu âdetâ doğâl bir açık hava tarih sayfasıdır. Şarkılara konu olmuş Ilgaz Dağı ise dört mevsim turizm için eşsiz bir değerdir.

Çankırı’da faal olan 4 organize sanayi bölgesine yatırım yapan girişimciler 6’ncı bölge desteklerinden faydalanmaktadır. Bu kapsamda Çankırı’mızın konumu itibarıyla Ankara ve İstanbul’a en yakın lokasyonda yer alan OSB’lere ev sahipliği yapmaktadır. Sanayi anlamında çok önemli fabrikalar bu bölgelerde üretim faaliyetlerini sürdürmektedir. Yakın zamanda Orta Belediyemizin girişimleriyle Çankırı’mıza kazandırılan Orta Organize Sanayi Bölgesi yeni yatırımlar ve iş birlikleriyle bölgemizin sanayi gücünü artırmaya devam ediyor, istihdam ve kalkınma hedeflerine de önemli katkılar sunuyor.

Çankırı’mızda gerçekleştirdiğimiz yatırımlar âdetâ sihirli bir el değmişcesine şehrin ruhunu incitmeden ilerleyen bir yenilenme gibidir. Açılan yollar, yapılan parklar, güçlenen altyapı ve sosyal alanlar yalnızca betonun değil yaşamın nefes almasının önünü açıyor. Çankırı’mızda çevre yolunun bir an önce tamamlanması, ulaşımı kolaylaştırmanın ötesinde şehrin yükünü merkezden alıp rahat bir nefese kavuşturacak hayati bir adımdır. Özellikle Lise Kavşağı’nda yaşanan trafik yoğunluğu günlük hayatın ritmini aksatmakta, zamanla birlikte sabrı da tüketmektedir; günün birçok saatinde trafiğin düğümlendiği şehir içi ulaşımın akışını zorlayan bir noktaya dönüşmektedir. Özellikle okul giriş çıkış saatlerinde artan yoğunluk hem sürücüler hem de yayalar için güvenlik riskleri oluşturmaktadır. Bu vesileyle kavşağın düzenlenmesi Çankırı’da trafiğin daha güvenli ve akıcı hâle gelmesi açısından önemli bir ihtiyaçtır.

Çankırı’mızda kadınlar üretimin merkezindedir; tarımda, sanayide, kooperatiflerde ve girişimcilikte kadın emeği görünür hâle gelmiş, ekonomik bir değere dönüşmüştür. Bu bir tercih değil, Çankırı’nın sosyal gerçekliğidir. Bu vesileyle memleketimde kadınlarımızı istihdam sürecine katacak uygulamaları belediyelerimiz kanalıyla hayata geçirmekteyiz. Kadınlarımızı güçlendirecek çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Burada sözlerime son verirken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Gündem dışı ikinci söz, Kocaeli’de yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili Sayın Mühip Kanko’ya aittir.

Sayın Kanko, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko’nun, Kocaeli’de yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Kocaeli’de yaşanan sorunların üç tanesinden bahsedeceğim. Maalesef, bu sorunlar Kocaeli’nin nasıl yönetilemediğini, sorumluluktan nasıl kaçıldığını ve can güvenliğinin nasıl hiçe sayıldığını gösteren üç tane önemli olay.

Biliyorsunuz, Kocaeli’de, bunlardan Türkiye gündemine düşen, metroya bağlı olduğunu düşündüğümüz ve Gebze’de olan ve vatandaşlarımızın, 4 vatandaşımızın kaybına neden olan bir bina çöktü. Yetmiş gün oldu, yetmiş gündür biz bu binanın... İddiamız şu: Bu binanın çökmesi tamamen metro inşaatıyla ilgilidir ama maalesef yetmiş gündür bir rapor çıkmadı. Biz, bunun sonucunu bekliyoruz. Burada 20 daire boşaltıldı ve aşağı yukarı 200 kişi arkadaşlarında, komşularında ve sosyal tesislerde yaşıyorlar. Bu insanlar artık sıkıştırılmaya başlandı: “Yani biz sizin dairenizi veremiyoruz, isterseniz gelin TOKİ’den ev verelim. TOKİ’den vereceğimiz evin yüzde 50’sini siz karşılayın, yüzde 50’sini

biz karşılayalım.” deniliyor. Bakın, vatandaşın burada hiçbir suçu yok. Bir metro inşaatı yaparken gelmişsiniz, bu bina yıkılmış, şimdi diyorsunuz ki vatandaşa: “Evet, gelin, biz bu binayı yapalım. Siz buna ortak olun.” Bunu kabul etmemiz mümkün değil.

Bunun dışında son durum nedir orada? Yeni yeni olaylar oluyor metro hattı üzerinde. Mesela binaların diplerinde, metro hattına yakın binaların diplerinde obruklar oluşmaya başladı, obruklar ortaya çıkıyor. Bir diğer şey; bu binaların yanından geçen metro hattında çok ciddi şekilde su çıktığı için bu suların dışarıya pompalanması bu riskin arttığını ve devam ettiğini gösteriyor.

Önemli diğer bir şey de yine Gebze’de değil ama “Anıtpark Yerleşkesi” dediğimiz İzmit üniversite yerleşkesinde Güzel Sanatlar Fakültesinin olduğu bina, evet, bizim görüşmelerimiz sonunda eğitime kapatıldı ama oranın da metro hattına yakın olduğu için ciddi bir risk altında olduğunu düşünüyorum.

Dilovası... Dilovası, maalesef, kalplerimizi yakan bir olaydı. 7 vatandaşımız, bunların çoğunluğu kadın olmak üzere 7 vatandaşımız hayatını kaybetti, bunun üzerinden de tam altmış gün geçti. Ne oldu? Burada bilirkişi raporları çıktı. Bakın, dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen bir rapor. Rapor ne biliyor musunuz? “Bu iş yerinde uygulanması gereken teknik ve yasal hiçbir kural uygulanmamıştır.” diyor yani hiçbir şey uygulanmamış. Oraya binayı yapmışlar, bu binayla ilgili CİMER şikâyetleri var, bu binayla ilgili yıkım kararı var ama buna rağmen hiçbir şey yapılmamış. Orada 7 canımızı biz resmen yakarak öldürdük.

Ne oldu peki? Ne demişler burada? Yangın önlemi hiçbir şekilde alınmamış. Bu bir kozmetik fabrikası ve yangın önlemi yok. Korunmasız bir çalışma ortamı olduğu söylenmiş, yıkım kararının uygulanmadığı söylenmiş, hiçbir çalışanın SGK kaydının olmadığı söylenmiş ve sonunda ne yapılmış? Bütün suç alınmış, cezaevinde kalp krizi geçirdiği söylenerek kaybedilen iş yeri sahibine bütün suç yüklenmiş yani devletin hiçbir suçu yok, burada tek suçlu hayatını kaybetmiş bir kişi. Evet, bu kişide suç olabilir ama devletin bugüne kadar görevden alınmış bürokratları hakkında hiçbir soruşturmanın açıldığını görmedik, duymadık. Burada hem yangında kaybedilen canların hesabını soracağımızı ve mutlaka onların yakınlarının yanında ve yardımcısı olacağımızı ve bu davayı sonuna kadar takip edeceğimizi bildirmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir diğer önemli konu, yine, topluma duyarsız, toplumun sesine kulak vermeyen bir yönetim anlayışının sonucunda ortaya çıkan bir haddehane projesi. Kocaeli’nin merkezinde turizmiyle, tarımıyla, doğasıyla ve yerleşim yerleriyle Kocaeli’nin göbeğinde olan bir merkez, Kartepe. Burada yılda 4 milyon metreköplük bir haddehane projesi yapılıyor. Bu haddehane projesi bütün direnmelere, bütün eleştirilere, bütün karşı çıkışlara rağmen hiçbir şeyi dinlemeden âdeta bir hançer gibi yapılması için ne yapıldı? ÇED sürecinde olumlu rapor verildi. Günlerdir orada eylem yapan, günlerdir orada direnen bütün direnişçileri buradan selamlıyorum çünkü onlar çocuklarına, geleceğine, doğasına, turizmine, tarımına sahip çıkan hassas insanlar. Burada bu Hükümet yetkililerinin, yönetici otoritenin mutlaka ve mutlaka bu sese kulak vermesi gerekiyor çünkü eğer bunu yapmaya devam ederseniz maalesef çocuklarımıza sağlıklı bir gelecek değil zaten kirli olan Kocaeli’nin bütün hava yapısını yeni bir kirlilik faktörüyle kirlilik oranını daha fazla artıracamız için burada bütün yetkilileri göreve davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

Buyurun.

MÜHÜR KANKO (Devamla) - Diğer önemli bir proje de Kandıra Akçakese bölgesinde F Tipi Cezaevinin hemen yanında yapılması istenen bir çöp tesisi. Bu çöp tesisi de su arazilerini -orman içinde, cezaevine çok yakın- çevreyi çok fazla tehdit eden bir tesis ama buna da bütün direnmelerimize, bütün eleştirilerimize rağmen maalesef ve maalesef ÇED raporu olumlu verildi. Bu ÇED raporunun olumlu

verilmesi de böyle doğanın içinde ve yerleşim yerlerine uzak olmasına rağmen, etrafında bulunan tesisler ve su kaynakları olması nedeniyle önemli bir çevre felaketine neden olacağı için mutlaka bu konuda da bu karardan geri adım atılmasını bekliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Şanlıurfa Müteahhitler Derneği Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Şanlıurfa Müteahhitler Derneği Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri Genel Kurulu ziyaret etmekte; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- *Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Erzincan Ergen Dağı Kayak Merkezi yatırımlarına ve gelişmesine ilişkin gündem dışı konuşması*

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Erzincan Ergen Dağı Kayak Merkezi yatırımları ve gelişmesi hakkında söz isteyen Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'a aittir.

Sayın Karaman, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün seçim bölgem can Erzincan'ımızın Ergen Dağı Kayak Merkezi'nden bahsetmek için söz aldım. Bu vesileyle, siz değerli milletvekillerimizi, yüce milletimizi, can Erzincanlı hemşehrilerimi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Doğu Anadolu'nun kalbinde yer alan, etrafı dağlık, ortası bağlık güzel Erzincan'ımız binlerce yıllık tarihi mirasıyla her şeyden önce dostluğun, kardeşliğin ve hoşgörünün şehridir. El değmemiş doğası ve kültürüyle, coğrafi işaretli Erzincan tulum peyniri, Cimin üzümü, Erzincan balı, fasulyesi, kesme kadayıfı, sarucu ve yöresel tatlılarıyla bugün artık sadece geçilen değil konaklanan, deneyimlenen ve tekrar gelmek istenen bir turizm destinasyonu olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zirvesi 3.300 metre rakıma ulaşan Ergen Dağı Kayak Merkezi'miz şehir merkezine yalnızca 12 kilometre, havaalanına ise 13 dakikalık mesafesiyle Türkiye'nin en kolay ulaşılabilir kayak merkezidir. Göl ve çam ormanları manzaralı pistleri, farklı zorluk derecelerine sahip parkurları, gece koyağı imkânları ve modern mekanik tesisleriyle, güvenliğiyle her seviyeden misafirimize hitap eden Ergen Dağı Kayak Merkezi yaklaşık on iki yıldır hizmet vermekte ve her geçen gün gelişmektedir. Toplam 9.400 metre uzunluğundaki mekanik tesisleri 13.500 metreyle Türkiye'nin tek seferde kayılan en uzun 1'inci pisti, Avrupa'nın ise 2'nci pistidir. 50 kilometreyi bulan pist ağı, 240 metreye varan pist genişliklerine sahiptir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz hafta Ergen Dağı'nın prestijini zirveye taşıyan beş yıldızlı Ramada Otel ile Simit Sarayı restoran tesislerinin açılışlarını büyük bir coşku ve yoğunlukla gerçekleştirdik. Ramada Otel modern odaları, lüks villaları, üst düzey konforu ve eşsiz doğa manzarasıyla müşterilerin gözdesi olmaya aday seçkin bir konaklama merkezi olmuştur. Ayrıca, İl Özel İdaremi tarafından 13 ve özel teşebbüs tarafından da 47 adet bungalov, restoran hizmete girmiştir. Ergen Dağı'na yatırım yapan hemşehrilerimiz Tan Ticaret, Karagöl Ticaret, Simit Sarayı, By Life Hotel ve Mado yatırımcılarına teşekkür ediyorum. Gençlik ve Spor Bakanlığımızın yaptırdığı 154 yatak kapasiteli yüksek irtifa kamp merkezi ile futbol sahalarının yapımı hızla devam etmektedir. Bu önemli yatırım başta futbol olmak üzere tüm branşlarda sporcularımıza modern imkânlar sunacak, yerli ve yabancı takımların kamp tercihlerinde Erzincan'ı cazibe merkezi hâline getirecektir.

Türkiye Yüzyılı'nda bu büyük vizyonun hayata geçirilmesinde yol gösteren başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkürlerimi arz ediyorum. Temeli atıldığı ilk günden bugüne her adımda takip eden, destek veren Erzincan'ımızın medarıftiharı Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım'a teşekkürlerimi sunuyorum. Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Osman Aşkın Bak'a, Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'a, Çevre Bakanımız Sayın Murat Kurum'a destekleri için teşekkür ediyorum. Göreve geldiği günden beri Ergen Kayak Merkezi'nin gelişmesi için her türlü gayreti gösteren Valimiz Sayın Hamza Aydoğdu'ya, hemşhrilerimiz Turizm Bakan Yardımcımız Sayın Batuhan Mumcu'ya ve Vakıflar Genel Müdürümüz Sayın Sinan Aksu'ya, İl Başkanımız Sayın Alpay Kabadayı ve ekibine, Belediye Başkanımız Sayın Bekir Aksun'a, İl Genel Meclis Başkanımız Sayın Mehmet Cavit Şireci ve İl Genel Meclis üyelerine, İl Genel Meclis Sekreterimiz Sayın Emre Canpolat ve ekibine ve katkı sunan herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Erzincan, hava yolu, kara yolu, demir yolu ve duble yollarla Türkiye'nin dört bir yanından rahatlıkla ulaşılabilen güçlü bir ulaşım altyapısına sahiptir. Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Tren Hattı ile Sivas'a, buradan Erzincan'a kara yoluyla kısa sürede ulaşmaktadır. Ayrıca, Erzincan'ımız hem Doğu Ekspresi'nin hem de Turistik Doğu Ekspresi'nin güzergâhındadır. Bu yönüyle Ergen Dağı Kayak Merkezi ulaşımı zor bir yer değil, şehrin hemen yanı başında herkesin kolaylıkla erişebileceği bir turizm merkezidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SÜLEYMAN KARAMAN (Devamla) - Bugün Ergen Dağı artık yalnızca bir kayak merkezi değil, dört mevsim yaşanan, uluslararası standartlarda prestijli bir turizm destinasyonu olma yolunda hızla ilerleyen büyük bir sosyal yaşam alanıdır. Nitekim, sadece geçtiğimiz yıl 1 milyon 900 bin ziyaretçi ağırlamış olması bu yükselişin en açık göstergesidir. Sonuç olarak kalitenin, konforun ve prestijin bir araya geldiği bu muhteşem tesislerde aileler çocuklarıyla birlikte huzur bulacak, mutlu olacak ve güvenli ortamlarda tatilini geçireceklerdir.

Bu duygu ve düşüncelerle herkesi can Erzincan'a, Erzincan'ımızı yaşamaya davet ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sisteme giren sayın milletvekillerine birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz Sayın Özer'in.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'ne ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gelişen teknoloji, yapay zekâ ve dijital platformlar hayatımızı kolaylaştırırken maalesef bu alanlarda art niyetli şekilde üretilen ve kamuoyunu yanıltan içerikler de her geçen gün artmaktadır. Bilinçli olarak servis edilen bu dezenformasyon toplumun doğru bilgiye ulaşmasını zorlaştırmakta, güven duygusunu zedelemekte; mesleğini etik ilkeler çerçevesinde icra eden gerçek gazetecilerimizi ve basın mensuplarımızı da ciddi şekilde mağdur etmektedir. Unutmamalıyız ki toplumsal huzurun ve kamu düzeninin sağlıklı şekilde sürdürülebilmesi ancak doğru, tarafsız ve sorumlu bir basın anlayışıyla mümkündür.

Bu vesileyle, gerçeğin peşinde koşan tüm basın mensuplarımızın bugünden 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'nü kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

2.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Türk işaret dilinin yaygınlaşmasına ve dijital erişilebilirliğinin standart hâle gelmesine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Mustafa Kemal Atatürk bu ülkeyi kurarken “Türkiye Cumhuriyeti’nde herkes kanun önünde eşittir.” diyerek kapsayıcılığını en üst seviyede ortaya koymuştur. Bugün Türkiye’de yaklaşık 3 milyon işitme engelli vatandaşımız var ama kamusal hayatta yoklar, ekranlarda, dijital dünyada yoklar, çoğu zaman eğitimde, sağlıkta, adalette yoklar; bu bir eksiklik değil, bilinçli bir ihmalin sonucudur. Bir çocuğun çizgi filmi anlayamadığı, bir öğrencinin dersine erişemediği, bir yurttaşın kamu duygusunu takip edemediği bir ülkede eşitlikten söz edemeyiz. Türk işaret dili okullarda, dijital içeriklerde, kamu yayınlarında daha çok görülür ve erişilir olmalıdır. Dijital erişilebilirlik de bir lütuf değil, en temel haklardan bir tanesidir. Türk işaret dilinin yaygınlaşması ve dijital erişilebilirliğinin standart hâle gelmesini bir an önce sağlamak zorundayız.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak sessiz bırakılanların sesi olmak için bu alanda öncü olacağız.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

3.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Taşova ilçesinin Durucusu köyü mevkinde yaşanan trafik kazalarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Taşova ilçemizin Durucusu köyü mevkinde yaşanan trafik kazaları rutin bir durum hâline gelmiştir, aynı noktada son bir yıl içerisinde 35’in üzerinde trafik kazası yaşanmıştır. 2026 yılının ilk gününde dahi yine bu yolda kaza yaşanması tehlikenin görmezden geldiğini göstermektedir. Yağışlı havalarda kayganlaşan yol, keskin viraj ve yetersiz uyarı levhaları sürücüler için ciddi bir can güvenliği riski oluşturmaktadır. Biz burada konuşurken bile orada yeni bir kaza yaşanıyor olabilir.

Buradan Hükûmet yetkililerine soruyorum: Bu yolda önlem almanız için daha kaç can yitirilmelidir, daha kaç araç savrulmalıdır? Bu yol güvenli hâle getirilene kadar bu konunun takipçisi olacağımın sözünü Taşovalı hemşehrilerime veriyor, Karayolları Genel Müdürlüğü başta olmak üzere tüm yetkilileri göreve davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, vergi dairesine ve SGK'ye borcu olan çiftçilere ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı çiftçimize zulüm yılı olacak çünkü Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankası aldığı son kararlar tüm çiftçilere açıkça şunu söylüyor: “Vergi dairesine ve SGK'ye borcun varsa sana kapılarımı kapatıyorum.” Soruyorum: Türkiye’de borcu olmayan çiftçi bıraktınız mı? Mazot borç, gübre borç, yem borç. Çiftçilerimizi borç sarmalının içine terk ettiğiniz yetmezmiş gibi, şimdi, borçlu çiftçiye kredi yok, kredili satış yok. Tarım Kredi Kooperatifi ve Ziraat Bankası çiftçinin son sığınağı; bu sığınağı da artık, yalnızca tahsilat gişesi olarak görmeye başlayan bir anlayış ele geçirmiş durumda. Masa başında yazılan, masabaşında alınan bu karar tarladaki gerçeği inkâr etmektir. Çiftçiyi borçla terbiye eden bu anlayışı reddediyoruz.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

5.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Âşık Rifat Kurtuluş'a ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) -

“Gafil bel bağlama dünya malına,
Malın mülkün, paran pul olsun da gör.
Boşuna sevinme iyi halına,
Hâllerin bir garip hâl olsun da gör.

Niceleri konu göçtü bu handan,
Geçersin canandan hemi de candan,
Kimse kaçamadı o malum sondan,
Davetin meçhule gel olsun da gör.

Boşa çıkar marifetler, hünerler,
Görenler ki görmemişe dönerler,
‘Hiç yenilmem’ sananı da yenerler,
Hasmın haramzade kul olsun da gör.”

Bu dizelerin yazarı hemşehrim, arkadaşım Âşık Rifat Kurtuluş dün Hakk’ın rahmetine kavuştu. Rabb’im kendisine ve tüm geçmişlerimize rahmet etsin diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Öztunç...

6.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, SGK ve vergi borcu bulunan üreticilere, Kahramanmaraş'taki TOKİ konutlarına ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Kahramanmaraş’ın sorunlarını söylemeye, dile getirmeye, birilerinin gözüne soka soka anlatmaya devam ediyoruz. Konya milletvekilimiz çiftçinin dertlerini anlattı. Cumhurbaşkanı kararıyla, SGK ve vergi borcu bulunan üreticilere 1 Ocaktan itibaren düşük faizli tarım kredisi verilmeyeceği açıklandı.

Şimdi, çiftçi geçen yıldan borçlu. Niye? Kuraklık oldu. Kuraklık olduğu için borcunu ödeyemiyor, bu yıl yine kredi çekmek istiyor, onu da vermiyorlar yani çiftçiye diyorlar ki: “Sürün, beter ol!” İnşallah, o çiftçi de gereğini sandıkta yapacak.

Elbistan İğde Mahallesi’nde teslim edilen köy konutları var Sayın Başkan. Bir yıl oldu, su yok. Vatandaş çeşmeden kırk yıl, elli yıl önceki gibi su taşıyor evine. Afşin’de, Elbistan’da, merkezde, her yerde Emlak Konut ve TOKİ konutlarından aidat alınıyor, hizmet yok, su yok, eksikler çok ama sorarsan “Konutları teslim ettik.” diyorlar. Neyleyim kapısız, penceresiz, susuz evi diyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Ali Bey, sabret, İrfan Bey hepsini çözecek!

BAŞKAN - Sayın Oğuz... Sayın Mustafa Oğuz yok herhâlde.

Sayın Ök...

7.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün, Denizli'nin Merkezefendi ilçesindeki 15 Temmuz Şehitler Meydanı'na ilişkin açıklaması

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

15 Temmuz bu ülkenin en karanlık gecesinde tankların karşısına imanla, cesaretle, bayrakla çıkan aziz milletimizin destanıdır, 15 Temmuz şehitlerimizin kanıyla yazılmış bir direnişin adıdır. Memleketim

Denizli’de CHP’li Merkezefendi Belediyesi yönetiminin AK PARTİ Belediyemiz tarafından yaptırılan 15 Temmuz Şehitler Meydanı tank sembolünü kaldırması maalesef bu hakikatten ne kadar uzak olduklarını bir kez daha göstermiştir. Bu ruhu meydanlardan silmeye kalkanlar aslında neyi silmek istemektedirler? Hangi rahatsızlık, hangi hazımsızlık bu milletin direniş hafızasından bu kadar korkmaktadır? Bu tutum 15 Temmuz ruhuna aykırıdır, bu tutum şehitlerimizin aziz hatırasına saygısızlıktır, bu tutum memleketimizin iradesine karşı açık bir saldırıdır. Bırakın artık yapılanlarla, geçmişle uğraşmayı, isimlerle, sembollerle uğraşmayı, varsa projeniz yeni meydanlar düzenleyin, yeni alanlar üretin, oraya isimler verin. Kimse kusura bakmasın 15 Temmuz ruhu sökülüp atılacak bir ruh değildir.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

8.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan’ın, AK PARTİ ailesine katılan milletvekillerine ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından rozetleri takılarak AK PARTİ ailemize katılan İstanbul Milletvekilimiz Sayın İsa Mesih Şahin, Mersin Milletvekilimiz Sayın Hasan Ufuk Çakır ve Kahramanmaraş Milletvekilimiz Sayın İrfan Karatutlu’yu yürekten tebrik ediyorum, kendilerine hoş geldiniz diyorum ve bu birlikteliğin ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. AK PARTİ milletin yürüyen bir harekettir, AK PARTİ günü kurtaran değil yarını inşa eden bir iradedir. Buraya katılan her isim aslında bir makama değil sorumluluğu ağır, yükü büyük bir davaya talip olmaktadır. Bugün AK PARTİ’ye katılan kıymetli milletvekillerimiz bu hareketin yüceliğini, kapsayıcılığını ve büyüklüğünü görerek bu kararı almışlardır. Çünkü bu çatı dar hesapların değil milletin ortak vicdanının ortak çatısıdır, çünkü bu hareket kişisel kariyerlerin değil Türkiye idealinin adıdır.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kurt...

9.- Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt’un, 6 Şubat depremlerinin Afşin-Elbistan Termik Santrali’ne etkisine ilişkin açıklaması

MEVLÜT KURT (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

6 Şubat depremleri sadece konutlara zarar vermemiştir, aynı zamanda, Afşin-Elbistan Termik Santrallerinin birtakım zararlar görmesine de sebebiyet vermiştir, baca gazı arıtma sistemlerinin sorun yaşamasına, bozulmasına sebebiyet vermiştir dolayısıyla hava kirliliği ortaya çıkmıştır. İlk günden itibaren hem Enerji Bakanlığımızla hem de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızla bir araya gelerek bu sorunun çözümü noktasında çalışmalarımız neticesinde işletici firma tarafından baca gazı arıtma tesisi sistemleri yenilenme aşamasına geçmiş ve şu aşamada da bitirilme noktasına gelmiştir. İşletmecisi firma tarafından nisan sonuna kadar 4 tane bacanın arıtma tesisi tamamlanmış olacaktır.

Ayrıca, Elbistan’da merkez mahallelerdeki doğal gaz verilemeyen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

10.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut’un, BAĞ-KUR prim borcu olan çiftçilere ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP iktidarıyla ithalatın önünün çok fazla açılmasıyla tarım ve hayvancılık ne yazık ki can çekiyor. Hâlbuki, tarım ve hayvancılık ülkemizin millî geliri, millî bir sektördü ama her geçen gün üreticilerimiz, besicilerimiz zorluklar yaşamaya devam ediyorlar ve birçok bölgede de kaderleri ne yazık ki özel sektörün eline bırakılmış durumda. Şimdi geldiğimiz noktada, her geçen gün maliyetlerle uğraşan üreticilerimize, çiftçilerimize Tarım Kredi Kooperatifleri, Ziraat Bankası diyor ki: “BAĞ-KUR prim borcun varsa krediyi kullanıramayız.” Yahu, zaten adamlar zorluk çekiyorlar, zaten belli bir ekonomik

sıkıntı içerisinde, böyle bir zamanda BAĞ-KUR borçlarını ödemek onlar için zaten büyük bir lüks hâline gelmişken krediden uzaklaştırılması büyük ayıptır. Bu ayıptan derhâl dönülmelidir diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

11.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, emekli maaşına yapılan artışa ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Sormak istiyorum: Emeklinin bu ülkede hiç değeri yok mu? Kıymeti bilinmiyor zaten. Uygun görülen en düşük emekli maaşının yüzde 12 artışla 18.937 lira olmasını kabul etmiyorum. Açlık sınırı 30 bin TL, yoksulluk sınırı 98 bin TL iken emeklilere bu yapılan kısacası zulümdür, bu kabul edilemez. Onlarca yıl alın teri döken emeklimizin hakkı bu mudur? Bunca yıl neden prim ödedi emekliler, bunu sormak istiyorum? Kimseye muhtaç olmamak, insanca yaşamak için bunları yaptılar ama durumları içler acısı.

Emekliyi açlığa mahkûm etmek bu ülkenin vefa borcunu unutmak ve vicdansızlıktır. Bunu da buradan ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Bülbul...

12.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'ün, Aydın'ın coğrafi işaretli ürünü enginara ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Aydın Efeler Gölhisar'da yaşanan don felaketi coğrafi işaretli Aydın enginarını tarlada bitirmiştir. Dışarıdan yeşil görünen ürünler kesildiğinde içi simsiyah çıkmakta, hasat umudu yerini çaresizliğe bırakmaktadır. Enginar, üretimi zor, masrafı ağır olan bir sebzedir; çiftçinin hasada gireceği dönemde don vurmuştur. Köyde üretimin yüzde 80'i, yüzde 90'ı enginara dayanıyor. Bir yıllık emek bir gecede yok olmuştur. Üretici tam para kazanacağı dönemde yeniden masrafa girecektir, yetmezmiş gibi ithal enginar baskısı yerli üreticinin belini daha da bükmektedir; bu tablo tarımsal afetir.

Aydın'da üreticinin zararı derhâl karşılanmalı, enginar üreticisi desteklenmeli, ithalat politikaları bırakılmalıdır. Aydın'ın coğrafi işaretli ürününün tarladan silinmesine müsaade etmeyeceğiz.

BAŞKAN - Sayın İrmez...

13.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şam'ın ve ona bağlı çeteci grupların Halep'in Şeyh Maksud, Eşrefiye ve Beni Zeyd Mahallelerine başlattığı saldırının hedefi Kürtlerdir, Süryanileridir ve Orta Doğu'nun ötekileridir. Bu saldırı dalgasını ve buna destek verenleri halklar adına lanetliyorum. Hedefe konulan husus barış, özgür ve demokratik yeni yaşamın ta kendisidir. Bizler bu düşmanlığa asla ama asla müsaade etmeyeceğiz ve boyun eğmeyeceğiz. Milyonlarca Kürt'ün ve dostlarının kalbi insanlık onuru için mücadele eden yüz binlerin yanındadır. Ayrıca, tüm uluslararası kamuoyunu bu katliam hazırlığına karşı çıkmaya ve tavır koymaya çağırıyorum. Unutulmasın ki bu direniş hikâyesinde eninde sonunda yaşanacak zafer insanlık düşmanlarının değil mazlum halkların, ezilenlerin ve direnenlerin olacaktır; buna inancımız da tamdır.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Çan...

14.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, BAĞ-KUR veya vergi borcu olan çiftçilere ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geride bıraktığımız 2025 yılı çiftçilerimiz için bir felaket yılı oldu. Üreticimiz zirai don, kuraklık ve hastalık gibi sebeplerle büyük kayıplar yaşarken AKP iktidarı Türk çiftçisini kaderine terk etti. Ürünü donan, kuruyan, hasadı para etmeyen çiftçinin borcu gırtlığa dayandı, BAĞ-KUR priminden

feragat etti ve vergi borcunu ötelemek mecburiyetinde kaldı. İktidar, şimdi, işte bu felaketi 2026 yılına taşıyor. Cumhurbaşkanlığı kararıyla devletin bankaları ile Tarım Kredi Kooperatiflerine şu talimat verildi: “Üreticinin BAĞ-KUR veya vergi borcu varsa devlet destekli finansmandan faydalanamaz.” Bu, çiftçimizi diri diri mezara gömmektir, Türk çiftçisine düşmanlıktır, ithalat lobilerine hizmetkârlıktır. Bu ihanet kararına imza atanları uyarıyoruz: Derhâl bu hatadan dönün.

BAŞKAN - Sayın Kaplan...

15.- Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan'ın, Kırıkkale'de musluklardan akan suya ilişkin açıklaması

MUSTAFA KAPLAN (Kırıkkale) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün Kırıkkale'de musluklardan akan suyla ilgili yaşanan ciddi bir halk sağlığı sorununu bir kez daha bu yüce Meclisin gündemine getirmek zorundayım. Günlerdir yapılan açıklamalara rağmen Kırıkkale Belediye Başkanı bu konuda Mecliste hâlâ somut ve tatmin edici bir cevap vermemiştir. Aradan geçen zamana rağmen sular hâlâ çok kötü durumdadır. Vatandaşlarımız musluktan akan suyu bırakın içmeyi, günlük kullanımda dahi tereddütle kullanmaktadır. Bu tablo ortadayken çelişkili açıklamalarla kamuoyunun yanlış bilgilendirilmesi kabul edilemez.

Buradan açıkça ifade ediyorum: Eğer Yeşil Vadi Su Birliğinde yatırım ihtiyacı varsa, arıtma tesisleri sağlıklı şekilde çalıştırılmıyorsa, elektrik giderleri karşılanamıyorsa kapımız açıktır; hangi bakanlıkla görüşülmesi gerekiyorsa birlikte görüşelim, hangi destek gerekiyorsa birlikte sağlayalım. Bizim derdimiz, polemik değil vatandaşlarımızın musluğundan temiz su akmasıdır. Durum nettir, musluklardan akan su kirlidir ve halkımızın kullanımına uygun değildir.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

16.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, öğretmen atamalarında branş bazlı kontenjanların hâlâ açıklanmamış olmasına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanlığı öğretmen atamalarında branş bazlı kontenjanların hâlâ açıklanmamış olması on binlerce adayı belirsizliğe mahkûm etmiştir. Sürecin hangi ölçütlere göre yürütüldüğüne dair net bir bilgilendirme yapılmaması atamaların şeffaflığına gölge düşürmüştür. Öğretmen adayları yıllar süren lisans eğitimlerinin ardından AGS ve alan sınavlarına büyük bir fedakârlıkla hazırlanmaktadır ancak belirsizlik uzadıkça emekler karşılıksız kalmaktadır.

Branş bazlı kontenjanların ve net bir atama takviminin açıklanmaması, yalnızca adayların motivasyonunu değil kamuoyunun sürece olan güvenini de zedelemektedir. Bu nedenle, Bakanlığın branş bazlı kontenjanları gecikmeksizin açıklaması gerektiğini ve süreci şeffaf bir şekilde yürütmesi gerektiğini ifade ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Gündoğdu...

17.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, emekli maaşına yapılan artışa ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) - Sayın Başkan, AKP, TÜİK aracılığıyla kendi çalıp kendi oynamaya devam ediyor. TÜİK enflasyonu yüzde 30 açıklarken İTO yüzde 38, ENAG ise yüzde 56 olmuş. Açlık sınırı 30 bin, yoksulluk sınırı 100 bin, kira artışı yüzde 35'e çıkmış; AKP, utanmadan sıkılmadan işçi emeklisine yüzde 12, memur emeklisine yüzde 18 maaş artışını reva görüyor. Son beş yılda kira yüzde 1.150, gıda yüzde 1.160 artmış; halk yüzde 400 fakirleşmiş. Emekli ve çalışan, Avrupa düzeyinde vergi öderken Somali düzeyinde yaşam sürüyor.

AKP'nin bu kara düzenini, transfer olan milletvekilleri değil emekliler ve emekçiler değiştirecek.

BAŞKAN - Sayın Arslan...

18.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, rütbeli vazife malullerine ilişkin açıklaması

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

2013 yılında yayımlanan 2013/40 sayılı Genelge ile 5434 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesine tabi er vazife malullerine önemli sosyal ve mali haklar tanındı ancak aynı görevi yapan ve aynı riski alan rütbeli vazife malulleri bu düzenlemenin tamamen dışında bırakıldı. Bu kapsamda, söz konusu genelgeyle er vazife malullerine tanınan tüm haklar rütbeli vazife malullerine de aynen tanınmalıdır. 4/A, 4/B ve 4/C'li olarak çalışması durumunda vazife malullüğü aylık ödemeleri devam etmeli, diğerleri gibi maaşlarına yüzde 25 iyileştirme yapılmalıdır. 5000 prim günüyle emeklilik hakları teslim edilmelidir. Buna ek olarak rütbeli vazife malulleri gazi sayılmalıdır, ücretsiz seyahat kartlarında "gazi" ibaresi yer almalıdır. Bu bir lütuf değil hukukun ve devlet ciddiyetinin gereğidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Baykan...

19.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Konya'ya ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Konya'mız; istihdam oranı, iş gücüne katılımı ve ekonomik göstergeleriyle Türkiye'nin en güçlü illerinden biri olmaya devam etmektedir. İl düzeyindeki gayrisafi yurt içi hasılamız 2015 yılında 50 milyar TL iken 2024 verilerine göre 19 kat artarak 951 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bu rakamlarla Konya, Türkiye toplamından yüzde 2,1 pay alarak 8'inci sırada yer almıştır. 7,7 işsizlik oranı, 48,6 istihdam oranı ve 52,6 iş gücüne katılım oranıyla Konya, Türkiye ortalamasının üzerinde bir performans sergilemektedir. 2024 yılında 3,5 milyar dolar ihracat yapan ilimiz, Türkiye'nin toplam ihracatının yaklaşık yüzde 1,5'ünü gerçekleştirmiştir. Konya aynı zamanda ihracat fazlası vermektedir. Bu başarıda emeği geçen tüm Konyalı tüccar ve sanayicilerimizi gönülden tebrik ediyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

20.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, özel gereksinimli vatandaşlardan 27 yaş sınırı gerekçesiyle kesilen desteklere ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Fiziksel ve zihinsel engeli bulunan özel gereksinimli vatandaşlarımızın eğitimi belirli bir yaşla sınırlanamayacak, insan onuruna yakışır bir yaşam için vazgeçilmez olan bir haktır. Ancak, iktidar hiçbir bilgilendirme yapmadan bir gecede aldığı kararla 27 yaş üzerindeki özel gereksinimli vatandaşlarımıza yönelik devlet destekli eğitim ve rehabilitasyon ödemelerini kesmiştir. Bu karar; sosyal devlet anlayışına, eşitlik ilkesine ve anayasal eğitim hakkına açıkça aykırıdır. Bu uygulama, yalnızca bireyleri değil ailelerini, eğitim emekçilerini ve özel eğitim kurumlarını da derinden etkilemiştir. Pek çok kurum kapanma noktasına gelmiştir.

Özel eğitim, bir ayrıcalık değil yaşam boyu devam etmesi gereken temel bir haktır. Bu yanıltan derhâl dönülmeli, 27 yaş sınırı gerekçesiyle kesilen destekler yeniden sağlanmalı ve özel gereksinimli vatandaşlarımızın eğitim hakkı güvence altına alınmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Ayan...

21.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şam Hükûmetine bağlı grupların Halep'te Kürt mahallelerine yönelik gerçekleştirdiği saldırılar kabul edilemez. Şeyh Maksud, Eşrefiye ve Beni Zeyd Mahallelerine yönelik gerçekleştirilen saldırılarda 8 kişi yaşamını yitirmiş, 50'den fazla insan yaralanmıştır. Orta Doğu barışının konuşulduğu böyleleri tarihî süreçlerde bu saldırılar -Rojava halklarına başta olmak üzere- bütün coğrafyada savaş

çığırtkanlığı yapmaktan başka bir şeye hizmet etmemektedir. Rojava halkı, IŞİD çetelerine karşı etiyale tırnağıyla savaşarak bütün dünyaya örnek bir sistem inşa etti. Türkiye, bu saldırılara karşı diyalog masasını açan bir rol oynamak zorundadır.

Rojava halklarının yanında durmaya, barışı sonuna kadar savunmaya devam edeceğiz. Rojava kırmızı çizgimizdir. "...”

BAŞKAN - Sayın Hun...

22.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 10 kişinin hayatını kaybettiği, 60'tan fazla kişinin yaralandığı Şeyh Maksud ve Eşrefiye saldırılarını şiddetle kınıyoruz. Halep'te Şeyh Maksud ve Eşrefiye Mahallelerinde, üç gündür, orada yaşayan Kürtlere karşı topyekûn bir katliam dayatılmaktadır. HTŞ ve SMO çeteleri bu mahallelerde yaşayan Kürtleri kadın çocuk demeden bombalamaktadır. Halep'te yeni bir Gazze yaratılmak istenmektedir. Cahiliye Devri'nden kalma, istila ve ganimet peşinde barbar bir zihniyeti temsil eden bu çetelerin derhâl durdurulması gerekir, Halep'te derhâl ateşkes sağlanmalıdır. Kürt halkını hedef alan bu saldırıları şiddetle kınıyoruz. Sivillerin korunması için uluslararası hukuk devreye sokulmalıdır. Suriye halklarının bir arada yaşamasının teminatı demokratik Suriye'den geçer. Bu saldırılara derhâl "Dur!" denmelidir.

Çeteler kaybedecek, halklar kazanacak. Rojava halkı yalnız değildir. "...”⁴

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

23.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in İslâhiye ilçesinde 6 Şubat depreminde yıkılan Gözde Apartmanı'yla ilgili davaya ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gaziantep'in İslâhiye ilçesinde 6 Şubat depreminde yıkılan Gözde Apartmanı'nda 25 kişi can verdi. Devam eden davada İçişleri Bakanlığı dönemin belediye yetkilileri hakkında soruşturma izni vermedi. Bakan Yerlikaya, belediye yetkililerinin tali kusurlu olduğunu öne sürerek bu kararı verdi ama demek ki tali de olsa bir kusur var ancak açıktır ki karar hukuksuzdur ve sorumlular için koruyucudur. Yıkılan binadaki belediye sorumluluğunu "tali kusurlu" diyerek kapatamazsınız. Soruşturma izni vermeme kararı çok istisna olmalıdır çünkü kamu görevlilerinin sorumluluk derecesi ancak etkin bir ceza soruşturmasıyla ortaya çıkabilir. Ortada bu kadar somut ve kuvvetli suç şüphesi varken kimseyi korumayın; yargıyı rahat bırakın, görevini yapsın. Enkaz altında kalan her bir yurttaşımızın hesabı yargı önünde sorulana kadar mücadeleimize devam edeceğiz.

Bugün basında çıkan bir habere göre evinde uyuşturucu bulunan bir iş insanı "Ben AKP'liyim." diyerek kendini savunmuş. Yoksa belediye yetkilileri de AKP'li olduğu için mi korunuyor?

BAŞKAN - Sayın Bayraktutan...

24.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, CMK ücret tarifesine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

CMK gereğince görevlendirilen müdafî ve vekillere yapılacak ödemelere ilişkin 2026 yılı tarifi Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. 1 Ocak 2026 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe giren CMK ücret tarifi kapsamında ücretlerde ortalama yüzde 25,49 oranında artış yapılmıştır. Resmî enflasyon oranının dahi altında yapılan bu artış gerçeklikten uzaktır. CMK kapsamında yapılan görevlendirmelerin

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

hem mesleğe yeni başlayan avukatlar için temel bir gelir kaynağı hem de yurttaşların adalete erişiminin güvencesi olduğu unutulmamalıdır. CMK ücret tarifesini ile avukatlık asgari ücret tarifesini arasındaki makas her yıl artmaktadır. Eşit emeğe eşit ücret talebinin hakkaniyetten ve adaleten doğan bir gereklilik olması nedeniyle CMK ücret tarifesinin bu doğrultuda belirlenmesi gerektiği göz ardı edilmemelidir.

Avukatların yapılan hizmetin karşılığı olan avukatlık ücretinin avukatlık asgari ücret tarifesıyla eşitlenmesi, kamu hizmeti niteliğindeki bu göreve ilişkin avukatlık ücretinden alınan KDV'nin kaldırılması ya da en azından oranın yüzde 1'e düşürülmesi, stopajın kaldırılması, görevlendirmeler için ödemelerin en geç bir ay içerisinde gerçekleştirilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karaman...

25.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Türkiye'nin dış politikada sergilediği duruşa ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bölgemizde savaşların, krizlerin ve belirsizliklerin arttığı bir dönemde, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğindeki Türkiye dış politikada güçlü, dengeli ve kararlı bir duruş sergilemektedir. Orta Doğu'da yaşanan çatışmalar karşısında ülkemiz zulme sessiz kalmayan, mazlumun yanında duran onurlu bir politika izlemiştir. Türkiye, artık krizlerin dışında bekleyen değil krizleri yöneten, masada sözü dinlenen bir ülkedir. Gazze'de yaşanan insanlık dramına karşı sergilenen net tavır bu vicdanlı ve ilkeli dış politikanın açık göstergesidir. Küresel aktörlerle yürütülen temaslar karşılıklı saygı ve çıkar dengesi temelinde ilerlemekte, Türkiye artık eşit ve güçlü bir muhatap olarak kabul edilmektedir. Aynı zamanda, Türk dünyasıyla güçlenen iş birlikleri ülkemizin bölgesel etkisini küresel bir güce dönüştürmektedir.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Gürer...

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ulusal Süt Konseyinin açıkladığı çiğ süt fiyatına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ulusal Süt Konseyi, 22 Ocak 2026 tarihinden geçerli olmak üzere çiğ süt fiyatını 22 lira 22 kuruş olarak açıkladı. Bu, girdi maliyetleri dikkate alındığında çiğ süt üreticisinin maliyet fiyatıdır. Bu nedenle ineklerin yine kesime gitmesinin, yine satılmasının yolu açılacaktır. Enflasyon çiftçinin, besicinin, üreticinin üzerinden kontrol altına alınamaz çünkü burada yüzde 13'lük bir artış yapıldı, enflasyon yüzde 30 ama bunun yanı sıra süt ve süttten mamul ürünlerin raf fiyatları birkaç kat birden artıyor. Raftaki ürünle mücadele etmeyen iktidar, çiğ süt üreticisinin tepesine biniyor ve bunların hayvanlarını kesime götürmesine neden oluyor.

Ülkemizde 16 milyon 800 bin sığır varken Amerika Birleşik Devletleri Tarım Bakanlığı bu rakamın 14 milyon 300 bin civarına düşeceğini açıklıyor. Bu, ülkemiz için de hayvancılık için de büyük bir sorundur.

BAŞKAN - Sayın Akgül...

27.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, infaz koruma memurlarının beklentisine ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ceza infaz kurumlarında görev yapan infaz koruma memurları yüksek risk altında önemli bir kamu hizmeti yürütmektedir. Cezaevlerinde güvenliği sağlayan, düzeni koruyan, hükümlü ve tutuklularla

bire bir muhatap olan infaz koruma memurları fiilen güvenlik hizmeti vermelerine rağmen görevlerinin niteliğiyle bağdaşmayan şekilde genel idari hizmetler sınıfında yer almakta, yeşil pasaport hakları bulunmamaktadır. Yetkileri, sorumlulukları ve taşıdıkları risk ile sahip oldukları özlük hakları arasında ciddi bir uyumsuzluk bulunmaktadır. Bu durum hizmetin verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Sayın Adalet Bakanı tarafından adalet hizmetleri sınıfının ihdas edileceği kamuoyuna açıklanmıştı.

İnfaz koruma memurlarının beklentisi nettir: Yaptıkları işin karşılığını alabilecekleri, görev tanımıyla uyumlu bir hizmet sınıfına kavuşmak. Bu düzenlemenin en yakın zamanda hayata geçmesini bekliyoruz.

Tüm infaz koruma memurlarına, cezaevi çalışanlarına selam ve saygılarımızı sunuyoruz.

BAŞKAN - Sayın Karakoç...

28.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç'un, 6 Şubat depreminden etkilenen illerde BAĞ-KUR, SGK ve vergi borcu bulunan çiftçilere ilişkin açıklaması

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat 2023 tarihli, merkez üssü Kahramanmaraş olan asrın felaketinde sadece fiziki yapılarımız değil ekonomimiz, tarım arazilerimiz ve ticari hayatımız da yıkıma uğradı. Kahramanmaraş'ımızda hayat henüz normal seyrine dönmemişken BAĞ-KUR prim ve vergi borcu olan çiftçilerimize 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren düşük faizli tarım kredisi kullandırılmayacağına ilişkin kararın uygulanması telafisi güç mağduriyetler doğuracaktır. Kahramanmaraşlı çiftçimiz depremin getirdiği ağır yükün altında bir önceki yılın kredisini kapatabilmek için kredi çekmekte; mazot, gübre, tohum gibi tarımsal üretimin temel taşlarına ulaşmak için borç altına girmektedir.

Kahramanmaraş'ımız başta olmak üzere asrın felaketinden en ağır şekilde etkilenen illerimiz için BAĞ-KUR, SGK ve vergi borcu bulunan çiftçilerimizin kredi imkânına erişimleri acilen sağlanmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

29.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'ne ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü cumartesi günü ancak Genel Kurulun bugünkü gündeminde, çalışan gazetecilerin ağırlaşan sorunlarına parmak basmak istiyorum.

Türkiye'de gazeteci olmak ateşten gömlek giymek hâline gelmiştir. Gazetecilerin hapis cezası ve para cezası gölgesinde çalıştığı Türkiye, dünyada basın özgürlüğünde en kötü sicile sahip ülkeler arasına girdi. Basın, demokraside 4'üncü güçtür. Medya özgür olmadan Türkiye özgür olamaz. Gerçekleri halkımızla buluşturan yazılı ve görsel medya kurumları büyük cezalar almaktadır. Tele1'e maalesef el konuldu; Merdan Yanardağ, Enver Aysever hapiste; Ali Barış Kurt, Erdal Süsem, Erol Zavar, Hatice Duman, Sami Tunca, Mustafa Gök içeride. Tutuklu ve hükümlü gazeteciler serbest bırakılmalı çünkü gazetecilik suç değildir.

Tekirdağ'da ve ülkemizin en ücra köşesinde bizlerin haber alması için cansiperane çalışan gazetecilerimizin 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'nü bugünden kutluyorum. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında özgür basının vücut bulacağına sözünü Gazi Meclisten veriyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Adıgüzel...

30.- *Ordu Milletvekili Mustafa Adigüzel'in, açıklanan Kredi Yurtlar Kurumu kredi ve yurt ücretlerine ilişkin açıklaması*

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Kredi ve Yurtlar Kurumu kredi ve yurt ücretleri açıklandı, açıklanan rakamlar tam AKP'lik. Neden? Şöyle ki: Öğrencilere verilen krediler yüzde 30 artarken öğrencilerden alınan yurt ücretleri yüzde 40 arttı yani 30 lira veriyorlar, 40 lira geri alıyorlar. Yani "kaşıkla ver, kepeyle geri al" misali; o yüzden "tam AKP'lik" diyoruz.

Peki, günlük artan bu 33 lirayla ne yapılabilir? Günde 5 adet fotokopi çektirebilir, günlük fotokopi miktarının altında. Yine, 10 öğrenci bir araya gelse ancak 1'ine 1 öğün yemek ısmarlayabilirler. Yine, 5 öğrenci bir araya gelse 1'ine sadece 1 fincan kahve ısmarlayabilirler.

Peki, bunu neden yapıyorlar? Şunun için: Burada vermeyip öğrencileri vakıf, cemaat, tarikat yurtlarına yönlendiriyorlar çünkü orada her şey çok daha fazla, imkânlar daha bol yani KYK'ye vermeyip cemaatlere vererek öğrencileri oraya yönlendiriyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İncesu...

31.- *Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, CMK ücret tarifesine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ERDEM İNCESU (Ardahan) - Teşekkürler Sayın Başkan.

CMK kapsamında görev yapan hukuk emekçisi avukatlar, adil yargılanma hakkının ve savunma hakkının fiilen hayata geçmesini sağlayan temel aktörlerdir. Bu görev, bir tercih değil sosyal hukuk devletinin zorunlu bir gereğidir. Karakollarda, savcılıklarda, nöbetçi mahkemelerde gece gündüz demeden görev yapan avukatlar yol masraflarını dahi kendi ceplerinden karşılamak zorunda kalmaktadır. Bu görev bir kamu hizmeti olmasına rağmen serbest meslek faaliyeti gibi vergilendirilmekte, KDV ve kesintilerle avukatın eline geçen tutar daha da azalmaktadır.

CMK ücret tarifesini günün ekonomik koşullarına uygun hâle getirilmeli, ödemeler düzenli ve zamanında yapılmalı, CMK ve adli yardım hizmetlerinden alınan KDV kaldırılmalıdır. Bu mesele, yalnızca avukatların değil adaletin, hukuk devletinin ve yurttaşın meselesidir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gökalp...

32.- *Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması*

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Birkaç gündür Suriye'nin Halep kentinde Şeyh Maksud ve Eşrefiye Mahallelerinde yaşayan Kürt halkı IŞİD artığı çetelerin sistematik saldırılarıyla karşı karşıyadır. Bu saldırılar tesadüf değildir; hedeflidir, organize edilmiştir ve göz göre göre sürdürülmektedir. Bu çetelere hami olanlar ve garantörler kime kefil olduklarını görmek istiyorlarsa Şeyh Maksud'da ve Eşrefiye'de sürdürülen katliam girişimine baksınlar.

Halep'te 1.200 Ezidi Kürt ailesi yaşamaktadır. Yüz yılın en kanlı katliamlarından birini yaşamış bu halkın bugün karşı karşıya olduğu tehlike de size bir şey ifade etmiyorsa insanlığa dair hiçbir şey ifade etmiyor demektir. On gün içinde Şam'ı hazır tepside bu çetelere teslim eden her aktör, bugün Halep'te işlenen insanlık suçunun doğrudan ortağıdır.

Kürt halkı, yaşadığı hiçbir coğrafyada direnmeden tek bir çakıl taşını dahi elde etmemiştir. O yüzden herkes şunu bilmelidir: Kürtler ağlamaz, Kürtler direnir ve direnmeye devam edecektir.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

33.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, emekli maaşına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Buradan AKP sıralarında oturan milletvekillerine seslenmek istiyorum: Acaba hiç pazara gidip markete çıkıp fiyatlara baktılar mı; vatandaşımız, emeklimiz mağdur durumda, bunun farkındalar mı; sormak istiyorum kendilerine. Bugün layık gördükleri emekli maaşıyla... Ne yazık ki şöyle geriye dönüp baktığımızda -altınla, dolarla karşılaştırmayacağım; pazardan, marketten örnek vereceğim- 2002'de 26 kilo et alabilirken bugün 7 kilosunu ne yazık ki çaldırdılar; 2002'de 300 kilogram ekmek alabilirken 50 kilogramı gitti; yumurta deseniz 1.400 tane kayıp; zeytinde 60 kilo, peynirde 11, kuru soğanda 200 kilo; enflasyonun altında erimiş emeklinin maaşı. Bugün AKP iktidarı emeklimizin sofrasına göz koymuş durumda.

AKP iktidarına çağrıda bulunuyorum: Emeklimizin isyanına kulak verin. Emekliyi kuru soğana muhtaç ettiniz, yazıktır; utanın artık!

BAŞKAN - Sayın Kaya...

34.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, BAĞ-KUR prim borcu olan çiftçilere ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Tarım ve Orman Bakanlığı, BAĞ-KUR prim borcu olan çiftçimizin bankalardan kredi çekemeyeceğini söyledi. Çiftçimiz çok zor bir yıl geçirdi, üretimden para kazanamadı, artan girdi maliyetleri ve enflasyon nedeniyle bugün temel ihtiyaçlarını bile zor karşılıyor. Yıllardır borcunu krediyle döndürerek ayakta kalan çiftçimiz için bu karar ağır bir darbedir.

Bugün borcu olmayan çiftçi neredeyse yok Sayın Tarım Bakanı, bundan haberiniz var mı? Zaten, çiftçi para kazansa bankadan niye kredi çeksin? BAĞ-KUR primini de öder, krediye de ihtiyaç duymaz. Çiftçimiz bizim velinimetimizdir. Çiftçilik liyakat ister, nesilden nesle aktarılır; kaybedersek yerini dolduramayız. Biz BAĞ-KUR prim gün sayısının 9000'den 7200'e düşürülmesini beklerken siz kredi kapısını kapatıyorsunuz. BAĞ-KUR prim borçlarını faizsiz ve uzun vadeli yapılandırın, çiftçimize kredisini verin, gerekirse çekilecek kredilerden parça parça tahsil edin. Aksi hâlde üretim durur, bunun bedelini ülke öder.

BAŞKAN - Sayın Alp...

35.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in ifadelerine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım; Millî Savunma Bakanı Sayın Güler, Gazze barışına yönelik perspektifi insani yardıma katkıda bulunmak ve çatışmaları sonlandırmak olarak ifade etmiştir; Suriye'ye yönelik perspektifi ise Şam'ın yardım talep etmesi hâlinde gerekli desteği sağlamak olarak ifade etmiştir. Neden İsrail'in taraf olduğu çatışma alanında Hükûmetin vizyonu çatışmaları sonlandırmaktır da tarafların her ikisinin de Müslüman olduğu çatışma alanlarında çatışmalara taraf olmak olarak ifade edilmektedir?

Ben iktidarı içeride ve dışarıda barış çizgisine davet ediyorum efendim.

BAŞKAN - Sayın Demir...

36.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Halep'teki saldırılara ilişkin açıklaması

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler.

Halep'te Kürt halkına karşı yürütülen askerî operasyonların Türkiye'deki barış ve demokratik toplum süreciyle nasıl bağdaştırıldığı kamuoyuna açıklanmalıdır. Bir halkın başka bir parçası katliam tehdidi altındayken o halkla ortak bir gelecek kurulabileceğine gerçekten inanıyor musunuz? Yüz yıldır Kürt halkına dayatılan inkâr ve tekçilik politikalarının çözüm üretmediği ortadayken bugün aynı anlayışın Suriye'de sürdürülmesi olsa olsa savaştan, kandan beslenenlere hizmet etmektir.

Paris'teki diplomatik görüşmelerin ardından İsrail'le yapılan anlaşmalar, Hakan Fidan'ın Şeybani'yle görüşmesi ve Halep'te aynı gün başlayan saldırılar tesadüf olabilir mi? Tüm bu temas ve anlaşmaların merkezinde Kürtlerin hedef alınması yok mudur? Suriye'de çözüm arayışlarının sabote edilmesi Türkiye'ye ne kazandıracaktır? Kürtlerin iradesi tanınmadan halkların demokratik geleceği mümkün değildir.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen'e aittir.

Sayın Ekmen, buyurun.

37.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Halep'in kuzeyinden gelen haberlere ve 10 Mart mutabakatına, Güran ailesinin Grup Başkanlıklarına yaptığı ziyarete, Tayfun Kahraman ile Murat Çalık'a, yerli muz üretimine ve 30 euronun altındaki alışverişlere ilişkin muafiyete ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Başkanım, Halep'in kuzeyinden, özellikle Şeyh Maksud ve Eşrefiye'den gelen haberler endişe verici. On üç yıldır büyük bedeller ödeyen, yorgun düşmüş bir coğrafyada yeni bir şehir savaşının fitilini ateşlemek hiç kimseye bir şey kazandırmayacaktır. Buradaki gerilimin maalesef sadece yerel bir çatışma olarak kalmayıp eski yaraları kaşıyan, tehlikeli bir provokasyona dönüşme riski bulunmaktadır. Bu noktada, bazı hususların altını çizmek hepimizin vicdani sorumluluğudur. Sahadaki siyasi veya askerî hesaplaşmaların faturası sivil halka kesilemez. Oradaki anlaşmazlığı bir etnik çatışmaya dönüştürmek, bölgedeki sivillerin hayatını tehlikeye atacak bir iklim zemin hazırlamak insanlığa karşı işlenecek en büyük suçlardan biri olur. Siyasi sorunlar siyasetle çözülür; mahalleler kuşatılarak, siviller sürülerek, aç bırakılarak ve göçe zorlanarak değil.

Bir diğer nokta, şu ana kadar 10 sivil can kaybı yaşandığına dair bilgiler gelmektedir. Hiç kimse sivil yerleşim yerlerini çatışma sahasına çevirip masum insanların can güvenliği üzerinden siyasi hesap güdemez. Sivillerin hayatı hiçbir siyasi ajandanın, çatışmanın pazarlığı, konusu yapılamaz. Çözüm, namlunun ucunda değil masadadır; elimizde 10 Mart mutabakatı gibi diplomatik bir zemin varken yeniden çatışma diline dönmek akıl tutulmasıdır. Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olma riskini herkes görmelidir; hiç kimsenin Suriye'yi bir kez daha bir iç savaş ve çatışma döngüsüne sokacak gerilimleri yapmaya hakkı yoktur. Türkiye olarak bize düşen, yangına körükle gitmek değil yangını büyütmeden söndürmektir. Bölgenin artık yeni bir acıya, yeni bir göç dalgasına tahammülü kalmamıştır. Akliselim galip gelmeli, silahlar susmalı ve sorunlar konuşularak çözülmelidir; 10 Mart mutabakatının Suriye'nin yeniden kurulması noktasında sağlamış olduğu geniş meşruiyet zemini korunmalıdır ve bu geliştirilmelidir. 10 Mart mutabakatının gerektirdiği yapısal dönüşümler gerçekleşmeden aceleci baskı ve tavırlardan kaçınılmalıdır. SDG, İsrail'le ilişki kurmakla suçlanırken Şam yönetiminin ansızın ABD yönetiminin aracılığı, Fransa'nın ev sahipliği ve Türkiye'nin şahitliğiyle bir anlaşma yapmasına tanık olduk. Eğer Amerika ve Fransa, İsrail ile SDG'yi barıştırebiliyor, bir masaya oturabiliyor, anlaşılabilirse, Türkiye de bunun dolaylı da olsa bir parçası ise şu anda iktidara düşen, Şam ile SDG arasındaki bütün sorunların tek tek çözülmesi noktasında inisiyatif almaktır. "Sen çağırırsan ben de gelir savaşın bir tarafı olurum." demek Türkiye'ye yakışan, akliselim bir duruş değildir. Türkiye, Suriye'deki bütün gücünü aynı zamanda Kürtler gibi, Aleviler ve Dürzilerin de yeni döneme entegrasyonu noktasında kullanmalıdır.

Sayın Başkanım, Meclisimiz zaman zaman sorun sahibi kişiler ve aileler tarafından ziyaret ediliyor. Bugün de Diyarbakır'da yaşanan elim bir olayın tarafı olan Güran ailesi Grup Başkanlığımızı ziyaret ederek Grup Başkanımız Sayın Bülent Kaya'yla aile ve yargılama hakkındaki son durumu

görmüştür. Ailenin son durumuna baktığımızda, gerçekten birçok açıdan ciddi şekilde sorunlu bir yargı süreciyle karşı karşıya olduğumuzu tespit etmemiz gerekiyor. Ceza yargılamamız tarihinde ilk kez HTS kayıtlarından yararlanılarak geçmişe dönük âdeta oda bazlı birtakım incelemeler yapılmış ve bu daraltılmış baz raporunun ilmî olarak Adli Tıp açısından da kabul görmediği ortadayken buna dayanılarak hüküm kurulmuştur. Yargı üzerinde baskı anlamına gelebilecek talihsizlikler ilk günlerde yaşandı; bakanı, Cumhurbaşkanı danışmanı, Valisi, Jandarma Genel Komutanı, herkes masumiyet karinesini yok sayarak doğrudan aileyi suçlu ilan etti ve bunun delillerini oluşturmaya çalıştı, bir aydınlatmadan ziyade bir delillendirme yoğunluğu üzerinde duruldu. Gizli soruşturma evrakları medyaya paylaşıldı, medya günlerce köyden canlı yayın yaptı. Cezaevi özel görüşmeleri sızdırıldı, bunun bir şekilde dışarıya çıkması mümkün değil; bu, ancak cezaevi idaresinin yapabileceği bir işlemdir, bu bile masumiyet karinesinin ihlali noktasında ne kadar vahim bir fotoğrafa işaret etmektedir ve bu yönüyle bir kamuoyu baskısı yaratıldı. Bu kamuoyu baskısı nedeniyle dosya, önce istinafta başkanının 16 sayfalık muhalefet şerhiyle onandı; gariptir ki bu başkan görev değişikliğine maruz kaldı. Yahu, bir istinaf dairesi başkanı hukuk, adalet ve vicdan anlayışıyla bir muhalefet şerhi yazıyorsa bunun gereğini tartışmak varken bu başkanın görevinden alınarak başka bir yere normal üye olarak atanmasını biz normal bir yargılama faaliyeti olarak görebilir miyiz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Bir başka vahim durum da şu oldu: Tam 24 klasörlük bir yargılamadan bahsediyoruz, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı bunun on dokuz günde tebliğnamesini hazırladı yani on dokuz gün yemese, içmese, yatmasa, bu evrakları okusa bu tebliğname hazırlanamaz. Peki, sonra ne oldu? İlgili daire bu 24 klasörü dört günü hafta sonu sayılan dokuz gün içerisinde okuyarak onayladı. Yahu, sayın üyeler, sayın müzakere heyeti, sayın tetkik hâkimleri; bu dosyaları ne zaman okudunuz, ne zaman müzakere ettiniz ve ne zaman onadınız? Bunun kabul edilebilir makul sürelerle izahı kabil değildir ve burada, çok net olarak adil yargılama süresinin geciktirilerek değil hızlandırılarak sanıklar aleyhine sonuç üretilmesi söz konusudur. Diğer taraftan, Yargıtay, küçük çocuğun özel bölgesindeki PSA bulgusuna dair iddiaları, daha doğrusu bulguları görmezden gelmiştir. Bütün bu konulara bir arada baktığımızda, ister vicdan ister hukuk ister ahlak deyin, hiçbir kamusal değer, duygu bu dosyanın Ankara’da toplam bir ay içerisinde hızlandırılmış bir şekilde, yılbaşına giderken onanmış olmasının izahı kabil değildir. Hukukumuzda olağanüstü yargılama yolları mevcuttur. Başta Adalet Bakanımız Sayın Yılmaz Tunç Bey olmak üzere Yargıtay Başkanlığı ve ilgili bütün yargı mensuplarına olağanüstü yargılama yolları yoluyla bu dosyanın tekrar ele alarak herkesi tatmin edecek bir şekilde neticeye kavuşturulmasını talep etmekteyiz.

Yargılama deyince bir başka mevzu da maalesef, Tayfun Kahraman’ın durumu. Tayfun Kahraman’ın, Anayasa Mahkemesinin sağlık durumu kritik olduğu için vermiş olduğu hak ihlali kararına rağmen tutukluluğu devam ettirilmektedir. Avukatlar “Sağlık durumu kritik, bu süreç böyle devam ederse Tayfun Kahraman felç kalabilir.” diyor. Tayfun Kahraman’ın cezaevinde tutukluluğunun devamının ne egemen anlayışa ne hukuk devletine hiçbir faydası yoktur. Telifi imkânsız risklerle karşı karşıyayız. Benzer durum, Belediye Başkanı Sayın Murat Çalık için de söz konusudur. Tayfun Kahraman’la ilgili Anayasa Mahkemesinin kararının bir an önce uygulanarak infaza son verilmesi gerektiğini buradan ifade etmek istiyoruz.

Sayın Başkanım, bütçe görüşmelerinde yerli muzun ithal muzla rekabet edememesi gerekçesiyle ithal muz üzerindeki vergi yükünün artırılması gerektiğini talep etmiş idik, bu talebimiz önemli ölçüde karşılandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Ticaret Bakanı Sayın Ömer Bolat ve İç Ticaret Genel Müdürlüğüne teşekkür ediyoruz ancak ithal muzda zincir marketlerin piyasayı bozucu hegemonik yapısı devam etmektedir. Zincir marketlerin bu politikasına karşı mutlaka bir tedbir gerekiyor. Aynı şekilde, muz üretimi için gerekli sübvansiyonlu krediler kaldırılmıştır, modernizasyon kredisi kaldırılmıştır; üretici eskiyen naylonunu ve demirini dahi değiştiremez hâle gelmiştir. Mersin Anamur Bozyazı Ziraat Odası Başkanı Sayın Ahmet Şeref Gümüş aylardır bu konuyu siyasetin gündemine taşımaktadır. Ziraat Bankasının vermiş olduğu modernizasyon kredisi tekrar aktif hâle getirilmelidir. Anamur, Bozyazı, Gazipaşa ve Alanya ilçeleri bir havza mantığıyla bu noktada özel olarak desteklenmelidir. Muz ile avokado arasındaki ara ekim, münavebeli ekim yasağı da kaldırılmalıdır yani çiftçiler bunu münavebeli olarak ekebilmektedir ama Tarım Bakanlığı dayatıyor “Ya muz ekeceksin ya avokado.” diye. Bu da mantığı olmayan bir dayatmadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Son bir hususa değinip tamamlıyorum.

Gümrük kanunundaki bir düzenlemeyle 30 euronun altındaki alışverişlere ilişkin muafiyet kaldırılmıştır. Bu yani Türkiye maliyesinin 30 eurodan aşağı yapılan bir alışverişteki istisnalara muhtaç hâle gelmesi büyük bir utanç vesilesidir. Bu utanılacak bir şeydir ya! 30 euroya ne satın alınabilir ki, ne satın alınabilir buradaki gümrük istisnasını kaldırırıyorsun? Ama ben iktidara çağrı yapıyorum, tüketici korumanın yolları var. Bakınız burada doğrudan marka ismi vermekten de çekinmeyeceğim: Columbia Delta Ridge Mont diye bir mont Columbia’nın mağazasında, internet sitesinde değil, 150 dolara yani 6.450 liraya satılırken Türkiye mağazasının satış fiyatı 17.999 liradır, tam 3 katıdır. Eğer kamu otoritesi bir şekilde gücünü ve iradesini kullanacaksa tüketiciyi korumak için kullanılmalıdır yoksa ithalat kartellerini koruyacak yönde alınacak tedbirlerle bunu sağlayamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Mikrofonunuzu son kez açıyorum.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Tamamladım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki.

İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez’de söz.

Sayın Çömez, buyurun.

38.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in, gıda enflasyonuna, kredi veya SGK borcu olan çiftçiyle ilgili Resmi Gazete’de yayımlanan kararnameye, TARIŞ’ın açıkladığı zeytinyağı fiyatına, ilaç fiyatlarındaki artışa ve emeklilere ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Saygıdeğer milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye derin bir sefaletin pençesinde ne yazık ki ve halkın 30 milyonu maalesef açlık sınırının altında yaşam mücadelesi veriyor. Tabii, Türkiye’nin en temel problemi enflasyon ve konut enflasyonu, barınma enflasyonu dışında gıda enflasyonu da Türkiye’nin sorunlarının en başında geliyor. Tabii, yıllardır, bu iktidarın tarımı korumadığını, çiftçiyi korumadığını, hayvan yetiştiricisini korumadığını biliyoruz, görüyoruz; rakamlarıyla, bilgileriyle, belgeleriyle birçok seferler burada paylaştık ve bunu tekrar konuşmaya, gündeme getirmeye devam edeceğiz.

Son darbeyi çiftçiye Mehmet Şimşek vurdu. Dedi ki: “Ben artık sana kredi falan vermiyorum. Niye vermiyorum?” Eskiden Ziraat Bankasından kredi vermek için bu kadar ağır şartlar yoktu orta yerde. Yani eğer sizin bir kredi borcunuz varsa diyordu ki: “Git, kredini yapılandır, bir miktarını öde. Gel, ben sana yeni kredi vereyim.” Aynen kredi kartı borçluları gibi ne yazık ki çiftçimiz borcunu krediyle çevirmeye çalışıyordu. Yanı sıra SGK prim borcu varsa da “Önemli değil, ben sana kredi veririm, yeter ki ayakta dur.” diyordu. Son alınan kararla, Resmî Gazete’de yayımlanan son kararnameyle, maalesef, artık bunlar ortadan kalktı yani çiftçinin herhangi bir kredi borcu varsa, bir SGK borcu varsa artık bir tek kuruş ne yazık ki kredi alma şansı yok; bu, korkunç bir karardır. Bakın, tarihe not düşmek için söylüyorum: Bu şartlar altında bu, çiftçinin ölüm fermanıdır. Niye? Söyleyeceğim; bakın, siz iktidara geldikten sonra, bir yıl sonra, 2004 yılında çiftçinin kredi borcu 5,3 milyar liraymış ve gayrisafi yurt içi hasıla 682,9 milyar liraymış. Bakın, bugün çiftçinin borcu 1 trilyon 130 milyar lirayı buldu, korkunç bir rakamdan bahsediyoruz. Diyeceksiniz ki: “Eski para ile yeni para; enflasyon, faiz.” Bir sürü şey söyleyeceksiniz. Gelin, ben size başka bir oranla bunun ne kadar vahim olduğunu anlatayım. Bakın, 2004 yılında çiftçinin kredi borcu 5,3 milyar lira, tarımsal gayrisafi yurt içi hasılası 54,3 milyar lira yani çiftçi kredilerinin tarımsal gayrisafi yurt içi hasılasına olan payı yüzde 9’larda. Bugün ne olmuş, biliyor musunuz? 1 trilyon 130 milyar lirayla tam yüzde 36-37’ye çıkmış. Çiftçi şu anda ciddi bir borç batağı içerisinde. Allah aşkına, sizin gücünüz çiftçiye mi yetiyor, başkalarına yetmiyor mu?

Alın işte, Ziraat Bankasıyla ilgili yapılmış Sayıştay raporu; buna dair hiç bir yorum yapmadı iktidar yetkilileri. Bakın, 2024 yılının Sayıştay raporu elimizde, açıkça diyor ki: “İstanbul Kurumsal Şubesi tarafından iki firmaya kullandırılan kredilerin geri dönüşümü sağlanmamıştır.” Peki, kim bu firma, söylemiyorsunuz. Ben size söyleyeyim: Demirören. Niye verdiniz bunu? “Git CNN’i al, git Hürriyet’i al.” Orada sabahdan akşama iktidarın borazanlığını yapsın, muhalefete söylemediğini bırakmasın diye. Bakın, rakam da burada, tam 800 milyon dolar -bir daha söylüyorum- ödenmemiş bu kredi. Siz medya mensuplarına, büyük kartellere bu paraları vereceksiniz, yandaş medyalar türeteceksiniz; ondan sonra çiftçinin iki kuruş, üç kuruş devletten veya diğer bankalardan alacağı düşük faizli kredilere göz dikeceksiniz; bu şartlar altında çiftçinin ayakta kalması mümkün değil. Eğer böyle devam ederseniz Türk tarımına yeni bir darbeyle bu ülkede gıda enflasyonunu artıracaksınız, üretimi azaltacaksınız ve bu milletin sırtına yeni bir külfet yükleyeceksiniz; gelin, bundan vazgeçin. Eğer becerebiliyorsanız gidin o 800 milyon dolarlık... Daha elimde rapor var, onlarca büyük şirketin kimisinden 2 milyar, kimisinden 3 milyar alınmamış, almamışsınız, yakasına yapışmamışsınız, gidin onların hesabını sorun.

Ha, bir başka konu daha, Ziraat Bankasından Demirören’e bu krediyi kim verdi? Yönetim Kurulu imzasıyla mı yoksa bir tek kişinin imzasıyla mı, bunun açıklanması lazım. Kim ve kimin talimatıyla, nasıl verildi?

Şimdi, gelelim bir başka konuya. İşiniz, gücünüz zaten çiftçiye çökertmek. Bakın, TARİŞ’in beş yıllık 0,3 asit yemeklik zeytinyağı fiyatlarına bir baktım. Bakın, 2023 yılında TARİŞ 0,3 asitlik zeytinyağına “295 lira” demiş, fiyatı böyle açıklamış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, bitireceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Çok özür dilerim.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Estağfurullah.

Geçtiğimiz günlerde TARİŞ 2025 için fiyat açıkladı, dedi ki: “320 lira” fakat TARİŞ’e biri telefon etti, bir bakanlık telefon etti, dedi ki: “320 lira veremezsin.” “Niye?” “Çünkü zeytinyağı fiyatları yükselirse enflasyon yükselir, düşürecekisin fiyatları.” Bunun üzerine TARİŞ rakamı revize etti, aşağı çekti, 290 lira açıkladı. Bir daha söylüyorum, 2023 yılında 295 lira verdiği zeytinyağına TARİŞ bu sene 290 lira verdi yani iki yıl öncesinin de altında bir fiyat verdi. Peki, iki yıl içerisinde tarımsal girdi maliyetleri ne kadar arttı, zeytincilikte girdi maliyetleri ne kadar arttı? İnanılmaz bir artış söz konusu, yüzde 75’in üzerinde bir artış var. Bakın, bu kafayla, bu kredi anlayışıyla, bu çiftçinin yakasına yapışmayla siz tarımı da hayvancılığı da enflasyonu da hiçbir şekilde çözemezsiniz. Ha, sonradan öğrendik, Ticaret Bakanlığı yapmış eğer doğru değilse Ticaret Bakanlığı açar “Ben böyle bir talimat vermedim.” der.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Doğrudur, doğrudur.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Doğruysa bunun gerekçesini açıkla. Bende ki bilgi bu talimatın Ticaret Bakanlığı tarafından verildiği şeklinde.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ona da Mehmet Şimşek söylemiştir.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Eğer Ticaret Bakanlığı bu talimatı vermediyse o zaman TARİŞ diyecek ki: “Ben kendime göre yaptım.” TARİŞ’in yakasına yapışacağız. İki sene önce zeytinyağına sen 295 lira verirken bu sene niye 290 lira veriyorsun, tarımsal girdi maliyetleri yüzde 75’in üzerinde artmışken? Ha, Ticaret Bakanlığı da niye düşürüyor biliyor musunuz? Enflasyonla mücadele etmek için. Allah aşkına, enflasyonla böyle mi mücadele edilir? Enflasyonla mücadele için yatırım yaparsınız, istihdam üretirsiniz, üretim sağlarsınız, ihracat yaparsınız, “know-how” üretirsiniz, teknoloji üretirsiniz, ondan sonra katma değer sağlarsınız, ülke bir ekonomik katma değer kazanır. Garibanın yakasına yapışıp, onun sırtına vergi yükleyip, köylünün, çiftçinin yakasına yapışıp iki yıl önceki fiyattan daha düşük fiyat vererek enflasyonu düşürecek misiniz öyle mi? Mümkün değil. Bakın, iddiaıyla söylüyorum, tarihe not düşmek için söylüyorum: Bu kafayla, önümüzdeki sene siz bu zeytinyağını da bulamayacaksınız ve çok daha yüksek paralara zeytinyağı satın almak zorunda kalacaksınız.

Peki, Bakanlıkların enflasyonla mücadelesinde başka ne tür modelleri var? Gelelim ilaca. Bakın, birkaç sefer burada söyledim, İrlanda gibi bir ülkenin 3 tane eczacılık fakültesi var, 100 milyar dolardan fazla yıllık ilaç ihracatı var. Peki, biz geçen sene ne kadar para harcadık ilaca? 325 milyar lira. Harcadığımız bu paranın yüzde 40’ı yurt dışına gitti, ithalata. Türkiye’de ürettiğimiz ilacın yani yüzde 60’lık kısmının da yüzde 80’den fazlasının ham maddesi yine ithalata bağlı. Dolayısıyla ilaçta tamamen ithalata bağlıyız ve dünyada hiçbir ülkede, hiçbir ülkede ilaç fiyatı bir başka ülkenin para değerine endekslenmez; bir tek Türkiye var, Türkiye’de ilaç fiyatı euroya endekslenmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Niye? Çünkü ithal ediyorsunuz. Peki, euroyu yani euro fiyatını ilaçlara ne zaman uyguluyorsunuz? Bu sene ilk defa, ilk defa -çok önemli bir ayrıntıyı paylaşacağım sizinle- aralık ayına bıraktılar ve aralık ayında ilaç fiyatlarına yüzde 16,9’luk bir artış yaptılar ya da euro değeri üzerinden bir artış yaptılar.

Peki, başka ne yapacaklar? İşte, genelge burada, genelgede diyor ki: “Şubatta bir daha yapacağız.” Niye aralık ayında yaptılar, biliyor musunuz? Bunun sebebi, ilacın fiyatındaki bu artışın enflasyona yansımaması. Peki, ikinci niye yapıyorlar? Çünkü artık ilaç ham maddesi bulamıyorlar. “Onu da bir sonraki seneye aktaralım da enflasyon biraz düşük görülsün. Enflasyon düşük olduktan sonra da ben memura, emekliye daha az para vereyim.” Bakın, şeytanın aklına gelmez böyle bir ince uygulama.

Şimdi, birkaç gündür ilaç depolarıyla konuşuyorum, eczacılarla konuşuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Son bir dakika, istirham ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin, buyurun lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Piyasada olmayan çok sayıda ilaç var. Bakın, eczacılar ve ecza depoları kendi aralarında iletişim kurmuşlar: “Elimde şu yok, elimde bu yok, efendim, kolesterol hapı yok, antibiyotik yok, göz damlası yok; yok, yok, yok.” Niye, biliyor musunuz? Çünkü siz, ilaca yapmanız gereken zammı “Aman enflasyona katkı olmasın.” “Aman bu sayede ben asgari ücretliye, emekliye veyahut da memura daha fazla para vermeyeyim.” diye şubata ertelediniz ve ondan dolayı şu anda hem üreticiler hem de ecza depoları diyor ki: “Ben şubat ayını bekleyeceğim, ürünü piyasa salmayacağım.” Böyle bir kafayla siz ne sağlığı düzeltebilirsiniz ne tarımı düzeltebilirsiniz ne de enflasyonla başa çıkabilirsiniz. İddiayla söylüyorum: Önümüzdeki sene hem tarımda hem enflasyonda bu ucube uygulamanızdan dolayı bu millet çok ağır bir bedel ödeyecek ama asıl bedeli siz sandıkta ödeyeceksiniz.

Son bir dakika daha verirsiniz, istirham ediyorum, daha sonra uzatmayacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bakın, Türkiye’nin her yerinden emekliler feryat ediyor, emekliler kan ağlıyor. Emekliler kendilerine reva görülen açlık sınırının neredeyse yarısı kadar olan bu emekli maaşına isyan ediyorlar.

Leyla Hanım hekim olduğu için, meslektaşım olduğu için gayet iyi anlayacaktır. Bakın, yoğun bakım doktorlarıyla görüşüyorum. Hastanelere müracaat etmiş emeklilerin kanlarında protein seviyeleri düşük, niye? Et alamıyorlar, protein alamıyorlar. Bırakın beslenmeyi, barınma imkânları dahi yok. Allah aşkına, yeniden bu meseleyi görün; kalkıp da 1.000 lirayla, 2.000 lirayla bizim karşımıza gelmeyin. Net olarak söylüyoruz, İYİ Partinin tavrı son derece nettir: En düşük emekli maaşının asgari ücrete endekslenmesi lazım. Geliyorsanız asgari ücretle gelin, size destek verelim. Bunun dışında, eğer şu görüşülmekte olan kanuna yeni bir ek madde getirmeye kalkıp 1.000 lirayla, 1.500 lirayla emekliyi tatmin etmeye veya gözünü boyamaya çalışırsanız bizden bir destek alamayacaksınız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Sayın Filiz Kılıç.

Sayın Kılıç, buyurun.

39.- *Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç’ın, Enerji Verimliliği Haftası’na, çiftçinin enerji masrafları ve kuraklık sorununa, beyaz bastona ve engellerin farkındalıkla kaldırılabilmesine ilişkin açıklaması*

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; evet, Enerji Verimliliği Haftası çeşitli başlıklar altında ülkemizde gündeme taşınacak. Biz de farklı bir bakış açısıyla konuya dikkat çekmek istedik. Enerji Verimliliği Haftası “Lambayı kapat, fişi çek, ütüyu biriktirip yap.” Tamam, doğru, bir ampul bile millî servet, bu konuda çok ciddi bir hassasiyet gösterelim ama gelin, bir de bunu Anadolu’ya, seçim bölgem Nevşehir’e sorun. Anadolu’da “enerji tasarrufu” denildiği zaman vatandaşın aklına prizdeki fişten önce tarladaki su geliyor, su. Gelin, çiftçimizin uğraştığı iki büyük sorun üzerinde bu hafta münasebetiyle şöyle kısaca duralım.

Tarımda iki büyük sorunla boğuşuyor çiftçimiz; biri enerji masrafları, diğeri de kapıya dayanan kuraklık. Bu ikisi birbirinden ayrı şeyler değil, aynen etle tırnak gibi. Size sahadan, bizzat yerinden konuşmak istiyorum: Konya kapalı havzasında, Nevşehir’de yer altı suyu her sene ne kadar çekiliyor biliyor musunuz? Ortalama 2 metre. Eskiden dedelerimiz 50 metreyi kazdığında su buluyordu. Şimdi, iniyoruz 200 metreye, hatta Derinkuyu’da 350-400 metreyi zorluyoruz. Soruyorum size: Suyun 400 metre aşağı kaçması ne demek? Belki bu soruya pek çok cevap verilebilir, ben şöyle bir cevap veriyorum: Daha güçlü bir motor demek, o motorun suyu çekmesi için 3 kat, 4 kat daha fazla elektrik yakması demek. Bu durum açıkça şunu ifade ediyor: Vahşi sulamayla tarlaya saldıığımız suyun yarısı daha bitkiye, o yetiştirilen ürüne varmadan buharlaşıp maalesef havaya karışıyor. Uçup giden sadece su mu? Değil. Çiftçinin cebindeki zaten çok az olan o para uçuyor, bu ülkenin enerjisi havaya gidiyor. Bizim çiftçimiz toprağına sevdalıdır ama su tüketiyor sayın milletvekilleri, su tüketiyor. Artık modern sulama yöntemleri, damlama sistemi, daha başka, bizim burada gündeme getirmeye çalıştığımız pek çok sistem, işin yetkililerinin çok daha iyi bildiğı sistemler bir tercih değil bir mecburiyet; altını çiziyorum, mecburiyet. Çiftçinin üzerindeki şu elektrik yükünü bir hafifletelim diyoruz. Güneş enerjisi kurmak isteyen çiftçilerimizin önünü açalım. Hibe mi verilecek, çiftçiye bu konuda yardımcı olalım. Çünkü tarladaki yangını söndüremezsek o yangın yarın marketlere, mutfağı sıcıyor.

Sözün özü şu: Suyu korumak, sadece musluğu kısmak değildir, vatan toprağını korumaktır. Su yoksa hayat da yok, beka da yok maalesef. Bu vesileyle, nasırlı elleriyle toprağı işleyen “Su biterse biz de biteriz.” diyen tüm çiftçi kardeşlerimi selamlıyor, bu haftanın üretime can suyu olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; beyaz baston, görme engelli kardeşim için sadece yön bulmaya yarayan bir araç değil o kardeşimin özgürlüğü, bağımsızlığı, hayata “Ben de varım.” diye katılışıdır. Beyaz baston, bağımsızlığın, güvenin ve hayata tutunmanın simgesidir. Karanlık dediğimiz şey, gözlerin görmemesi değil kalplerin hissetmemesi, vicdanların duyarsız kalmasıdır. Bir kaldırıma sorumsuzca park edilen araç, sarı çizgilere konulan bir engel; işte, gerçek engel bunlardır.

Bu hafta vesilesiyle bir kez daha hatırlatalım: Gelin, göremeyen gözlere ışık, zorlanan adımlara hep beraber yoldaş olalım, hayatı zorlaştıran alışkanlıklarımızı değiştirelim. Engelleri sevgiyle ve en önemlisi de farkındalıkla kaldıralım diyor, bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sayın Sezai Temelli’de söz sırası.

Buyurun Sayın Temelli.

40.- Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin, görme engelli yurttaşların sorunlarına, katledilen gazetecilere ve siyasetçilere, Halep’ten gelen görüntülere ve Suriye’nin güvenliğine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ben de öncelikle görme engelli yurttaşlarımızın sorunlarını dile getirmek istiyorum. Türkiye’deki engelli nüfusu toplam nüfusun yüzde 13’ünün üzerindedir ve bunun içinde 3 milyona yakın görme engelli yurttaşımız söz konusu. Görme engelli yurttaşlarımızın hayattan dışlandığını çok iyi biliyoruz, yaşam koşullarının çok zor olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla, bu konuda gerçekten tüm engelli yurttaşlarımızın ve başta da görme engelli yurttaşlarımızın sorunlarını ortadan kaldıracak bir planlamaya, bir programa ihtiyacımız var. Maalesef, engelli yurttaşlarımıza yönelik ne yeterince bir kaynak aktarımı söz konusu ne de belli düzenlemelerin hayata geçmesi söz konusu olabiliyor. Neyle karşı karşıya kalıyoruz? Âdeta yine bir muhtaçlık anlayışı ve muhtaçlara yardım eden bir hayırsever devlet anlayışı meseleyi çözmüş kabul ediliyor. Hâlbuki meseleyi çözmiyor, sadece yurttaşlarımızı hayattan, yaşamdan dışlıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 8 Ocak 96'da, Ümraniye'de öldürülen tutukluları takip etmek adına gazetecilik görevi nedeniyle orada olan sevgili Metin Göktepe işkenceyle katledildi. Evet, Metin Göktepe'yi katledenler maalesef ki yargıda kendilerini kurtarabildiler ama sadece Metin Göktepe değil, bu ülkede o kadar çok gazeteci katledildi ki... Ape Musalar, Nazım Taştan, Cihan Bilgin, adını saymakla bitiremeyeceğim çok sayıda gazeteci kaybettik, yitirdik çünkü katledildiler. Neden? Çünkü bu ülkede bir basın özgürlüğüne tahammül yok. Kim ki basın özgürlüğü adına gazetecilik yapıyor, onlar işte bu şiddetle karşı karşıya kalıyorlar. Türkiye 180 ülke arasında Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 159'uncu sırada. Böyle büyük bir utancı yaşıyoruz ve gazeteciler katlediliyor.

Yarın 9 Ocak, 2013 yılında Paris'te Sakine Cansız ve arkadaşları katledildi. Neden? Siyaset yaptıkları için, barışın siyasetini, özgürlüğün siyasetini yaptıkları için. Bu ülkede çok sayıda siyasetçi katledildi. Neden? Siyaset özgür olmasın diye.

Bir ülkenin güvenliğini sağlamak istiyorsanız her şeyden önce o ülkenin siyasetinin özgür olması, basın emekçilerinin özgür olması, basının özgür olması gerekir. Ancak o sayede o ülkede demokrasiyi hayata geçirebilirsiniz, o sayede hukukun üstünlüğünü koruyabilirsiniz, o sayede de toplumsal barışı ve toplumsal güvenliği var edebilirsiniz. Bu bütün ülkeler için geçerlidir ama biz, o darbe mekanizmasının çarkları arasında siyasetçileri katleden, basın emekçilerini katleden bir ülke olageldik. Buradan çıkmanın yollarını arıyoruz. Barışı var etmek istiyoruz, hukuku var etmek istiyoruz ama hâlâ o mekanizma kaptırmış olanlar âdetâ bu ülkeyi şiddete, âdetâ bu ülkeyi işte bu girdaplara sürüklemeye devam ediyor. Oysa güvenliğin yolu barıştan, demokrasiden, hukuk devletinden geçiyor. Bu, Türkiye'de olduğu gibi dünyanın her yerinde de geçerli bir kuraldır, Suriye'de de geçerli bir kuraldır. Suriye'nin güvenliğini sağlamak istiyorsanız Suriye'nin demokratikleşmesine katkı sunmak zorundasınız. Halep'te olan katliama sessiz kalarak Suriye'de güvenliği sağlayamazsınız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halep'ten gelen görüntüleri görüyor musunuz? O görüntülere katlanmak mümkün değil. O görüntüleri seyrettiğinizde Şengal'de yaşananlar aklınıza geliyor, Ezidilere yapılanlar aklınıza geliyor. O görüntülere baktığınızda Afrin'de yaşananlar aklınıza geliyor. Evet, yine IŞİD çeteleri, caddelerde, yollarda insanları katlediyorlar; farklı kimlikleri olduğu için, farklı inançları olduğu için Alevileri katlediyorlar, Kürtleri katlediyorlar, Süryanileri katlediyorlar ve biz bu katliamı kınamak, bu katliamı durdurmak yerine burada âdetâ bir sessizlik hâlâ hâkim. Hayır, bunu kabul edemeyiz, bu insanlık suçu işlenirken, bu savaş suçu orada, yanı başımızda hayata geçerken sessiz kalamayız.

Halep'in tarihini bilmek lazım, Suriye'nin tarihini bilmek lazım. Orada yaşayan insanlar, aslında bütün bu coğrafyadaki kardeşlik hukukunu var eden insanlar. Oradaki Aleviler, Kürtler, Türkmenler; aynı hukuka tabiyiz, sırtınızı çeviremezsiniz. Sadece sırt çevirmekle kalsak bir yana, daha vahim bir tablo var karşımızda. Bakın, IŞİD'in işlemiş olduğu suçları hafızalarınızdan silmeyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suroç'u hatırlayın, 10 Mart Ankara katliamını hatırlayın; hadi, onları unuttunuz, on gün önce Yalova'da katledilen polisleri hatırlayın hiç olmazsa. IŞİD insanlık suçu işlemeye devam ediyor. IŞİD artıklarıyla beraber, farklı üniforma giyseler de aynı suçta bir ortaklık orada kendini var ediyor. Neden? Nedenini açıklayacak hiçbir mazeretiniz yok. Ama sizin Bakanlarınız öyle açıklamalar yapıyor ki gerçekten, hani, bu suça ortak oluyorsunuz demeye dilim varmıyor ama Bakanlarınızın açıklamaları bizi dehşete düşürüyor.

Bakın, Dışışleri Bakanının bir açıklaması var. Dışışleri Bakanı diyor ki: “SDG orada katliam yapıyor. SDG orada suç işliyor.” El insaf, SDG orada yok. SDG 10 Mart mutabakatından sonra 1 Nisan anlaşmasıyla çekildi bölgeden, orada SDG yok. Bir Dışışleri Bakanı dezenformasyon yapar mı, bir Dışışleri Bakanı bu gerçekleri saklamak için böyle bir açıklama yapar mı?

Dışışleri Bakanı bunu yapıyor da Savunma Bakanı ne yapıyor? Savunma Bakanı diyor ki: “Orada Suriye ordusuna destek olacağız.” Ya, orada bir Suriye ordusu yok, orada bir çete koalisyonu var. Yıllardır bu koalisyona destek ola ola Suriye’yi perişan ettiniz, Türkiye’yi perişan ettiniz, hâlâ bu çeteleri destekleyeceğinizi söylüyorsunuz. Biraz ciddiyet, devlet ciddiyeti gerekir. Hiç, bu çetelerle iş tutan bir devlet olabilir mi, bu çetelere destek olacağını söyleyen bir açıklama olabilir mi? Kendinize gelin!

Suriye’ye huzur lazımsa, güven lazımsa, Suriye’de bir devletin inşası gerekiyorsa o zaman doğru yerde durmak lazım; Suriye halklarının çıkarını, Suriye halklarının geleceğini düşünmek lazım. Kalkıp da çetelere destek olacak bir yerden hareketle Suriye’ye bir gelecek yaratmak mümkün olabilir mi? Olamaz. Bunu siz de biliyorsunuz ama takıntılarınız var, saplantılarınız var, kurtulamıyorsunuz. Kürt düşmanlığı saplantısından kendinizi çıkaramıyorsunuz. Kürtlerin ve Türklerin ortak tarihi, ortak geleceği, ortak hayatı bu kadar herkesçe kabul edilmiş ve bunun çabası içine girilmişken bu tür davranışlar aslında kabul edilebilir değildir.

Bakın “Suriye’nin güvenliği bizim güvenliğimizdir.” diyor; evet, doğru. Suriye’nin güvenliği bizim güvenliğimizdir ama bu güvenlik böyle sağlanmaz, bu güvenliğin yolu buradan geçmez. Bu güvenliğin yolu barıştan, demokrasiden, o güçlü ittifaklardan geçer. Bu ittifakları ancak orada gerçekten halkın temsilcileriyle var edebilirsiniz. Oraya oradan buradan gelmiş çetelerle ittifakla Suriye’ye bir gelecek inşa etmeniz mümkün mü? Mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Suriye’yi yeniden bir savaşa sürüklersiniz. Suriye halkları çok çekti, biz de çektik. İşte mülteci sorunu: Yerinden yurdundan edilmiş 5 milyondan fazla, 6 milyon neredeyse Suriyeli geleceğini kaybetti. Bu ülkede çektikleri acıları biliyoruz; bir de geldiler, bu ülkede onlara karşı bir de ırkçılık saldırısıyla karşı karşıya kaldılar ki onu şimdi konuşmak bile istemiyoruz. Dolayısıyla, insanlar yerinde yurdunda barış içinde yaşasın istiyorsak gerçekten barışa dair çözümler üretmek zorundayız. Bırakın bu çete sevdasını, çetelerle iş tutarak yol alamazsınız.

Bakın, Golan Tepeleri gitti, Suriye’de birçok yer daha gidecek. Neden gidecek, biliyor musunuz? Çünkü Suriye’de, hani diyorsunuz ya “toprak bütünlüğü”, hani diyorsunuz ya “Suriye’de bir tek devlet olsun.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Onun yoluna engel çıkaran aslında bu zihniyetinizdir, bu anlayışınızdır, bundan vazgeçin, bundan vazgeçin. Artık burada güçlü bir barış iradesi ortaya çıkmıştır. Türkiye’deki bu barış iradesine sahip çıkın. Bu barış iradesini Suriye’ye de Orta Doğu’ya da bütün dünyaya da kabul ettirecek bir siyasetin tarafı olun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan Günaydın’da söz.

Sayın Günaydın, buyurun.

41.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, sürdürecekları Meclisi terk etmeme eyleminin nedenine, esnaf ve çiftçi üzerindeki kısıtlamalara, Ankara Büyükşehir Belediyesinin kuraklıkla mücadelesine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, sancılı bir haftanın sonuna geliyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi trafik güvenliğiyle ilgili yasanın 3'üncü maddesini görüşebilmiş bulunuyor, hepsi bu kadar. Trafik düzenlemeleri elbette önemlidir ancak memleketin çok daha acil sorunları vardır. Biz iktidar partisini, bir an evvel, trafik güvenliği yasasına en azından ara vererek 16,5 milyon emeklimizi tatmin edecek bir maaş düzeyini sağlayacak düzenlemeyi Türkiye Büyük Millet Meclisine getirmeye davet ediyoruz. Yalnızca en alt düzeyden maaş alan 4 milyon emeklimiz değil 16,5 milyon emeklimizin tamamı kimi açlık sınırının kimi yoksulluk sınırının altında, insan onuruna aykırı bir hayat sürmeye zorlanmaktadır. Bu, kabul edilemez. Bu çerçeveyi iktidar partisi kabul etmediği sürece Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun, diğer muhalefet partilerinden de dayanışma alacağımızdan emin olacağımız biçimde, Meclisi terk etmeme eylemini sürdüreceğini buradan ifade etmek isterim. (CHP sıralarından alkışlar)

İkinci konu, Türkiye'de kendi elinizle yarattığınız bir kriz var. Sık sık "Deprem oldu." diyorsunuz. Bir kere daha söyleyeyim, 6 Şubat büyük bir felakettir ama kur korumalı mevduata gömduğünüz para 6 Şubatta yıkılan tüm konutları yeniden yapmak için yeterli bir paradır. Dolayısıyla sizler 6 Şubattan daha büyük bir felaketsiniz. Bu çerçevede, kendi elinizle yarattığınız krizin altında bu memleketin esnafı, bu memleketin çiftçisi, bu memleketin emeklisi ezilmektedir, üstelik de hâlâ belirli kısıtlamaların peşindesiniz. Örneğin, diyorsunuz ki: "Borcu olan esnafa kredi kullandırmayacağım. Borcu olan çiftçiye kredi kullandırmayacağım." Ya, ne yapmaya çalışıyorsunuz? Yani ayakta kalmış olan birkaç kişi kaldı, onların da tabutuna çivi çakmaya mı çalışıyorsunuz? Bırakın insanlar rahat bir nefes alsın, hiç olmazsa kendi yarattığınız krizin faturasını ödemeye bir hâliniz olsun, buna yönelik bir gönlünüz olsun.

Şimdi, bir başka önemli husus: Yatarlar kalkarlar, belediye başkanlarımıza saldırırlar. Mansur Yavaş da bu saldırılardan en çok nasibini alan Başkanlarımızdan birisi. Sebebi çok açık: 2014'te kazandığı seçimi şaibeli bir şekilde kazandırmadınız, onu bir tarafa bırakalım. 2019'da Ankara Büyükşehir Belediyesini Mansur Yavaş kazandığı zaman 3 tane ilçe belediyemiz vardı, her türlü iftirayı atmaya devam ettiniz, Mansur Yavaş 2024'te Ankara Büyükşehir Belediyesini yeniden kazandı, bu kez 25 ilçesinin, Ankara'nın 25 ilçesinin 16'sını kazandı, siz yalnızca 8 belediyeye sahip oldunuz. "Neden kaybediyorsunuz?" diye düşünmek yerine iftira atmaya devam ediyorsunuz, başka siyaset kalmayınca da yatıyorsunuz kalkıyorsunuz Ankara'nın su sorununu güya siyasi bir mesele hâline getiriyorsunuz. "Ankara'ya haftalardır su bile verilemiyor." demek sahadaki gerçekleri ters yüz etmektir. Bakın açıklayayım...

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) - Yok, yok; su yok.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sabret de açıklayayım.

Bugün yaşanan tablo son elli yılın en ağır kuraklık koşulları altında suyun adil, dengeli ve sürdürülebilir bir biçimde yönetilmesini zorunlu kılmaktadır. Ankara'da 2025 yılı hidrolojik veriler açısından son elli yılın en kurak yılıdır. Barajlara gelen toplam su miktarı tarihsel olarak düşük seviyelere gerilemiş, artan nüfusa rağmen kişi başına düşen günlük su miktarı Gerede hariç 55 litreye kadar düşmüştür. Ankara'nın yaklaşık iki yüz günlük suyunun tamamını kuraklık yokmuş gibi davranıp hoyratça bir anda tüketilmesine seyirci kalmamızı mı bekliyorsunuz? İnsanların susuz kalma endişesi üzerinden siyaset üretmek, suyu bir polemik aracı hâline getirmeye çalışmak ne doğru ne de etik bir yaklaşımdır. Bakın, verilerle konuşalım; ucuz siyaset sizi bir yere getiremedi, verilerle konuşalım. Kesikköprü hariç olmak üzere barajlara gelen su miktarı Gerede dâhil 2023 yılında 661 milyon metreküp iken 2024 yılında 404 milyon metreküpe düşmüş, 2025 yılında ise yalnızca 182 milyon metreküp

olabilmiştir. Bu noktada özellikle Gerede hattıyla ilgili bir gerçeğin altını çizmek isteriz: Gerede Tüneli açılırken kamuoyuna 2050 yılına kadar Ankara'nın su sorunu olmayacağı yönünde açıklamalar yapılmış, bu ifadeler resmî internet sitelerinde ve kamuoyuna sunulan görsellerde kullanılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ancak geline noktada 2025 yılında 21 Mayıs ile 11 Ekim tarihleri arasında, tam dört ay boyunca Gerede'den Ankara'ya sıfır metreküp su alınabilmiştir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Doğru söylemiyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Doğru söylememek size özgü bir şey.

Gerede'den gelen su miktarı yıllar itibarıyla 2023 yılında 235 milyon metreküp, 2024 yılında 119 milyon metreküp, 2025 yılında 72 milyon metreküp olarak gerçekleşmiştir. Dün itibarıyla Gerede'den gelen su miktarı yalnızca 150 bin metreküp seviyesindedir. Bunlar veriler, bunlar açık, açıp bakarsınız. "2050'ye Kadar Su Sorunu Yok" başlıklı söz konusu haber ve görsellerin sessizce DSİ'nin internet sitelerinden kaldırıldığını, buna yönelik kamuoyunda büyük bir gündem olunca aynı içeriklerin yeniden gündem hâline getirildiğini biz hepimiz biliyoruz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O da yalan.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yalan sizin işinizdir! Yalan sizin işinizdir! (CHP sıralarından alkışlar)

Ankara'ya günde 1,4 milyon metreküp su gerekiyor. Bu, iki yıl içinde 1 milyar metreküpün sisteme verilmesi anlamına geliyor. Barajlara gelen suyla değerlendirildiğinde bunun mümkün olmayacağı görülüyor.

ASKİ'nin herhangi bir yerden kendi başına su bulup Ankara'ya getirme yetkisi yok. Yeni su kaynaklarının bulunması, tahsis edilmesi ve Ankara'ya kazandırılması yasal olarak DSİ'nin sorumluluğundadır. DSİ'ye bu konuda defalarca yazı yazılmasına rağmen Ankara'ya yeni kaynak tahsisi ve zamanında adım atılması konusunda gereken hız gösterilememiştir. Buna karşın Ankara Büyükşehir Belediyesi ve ASKİ, herkesin "Bekleyelim." dediği bir dönemde oturup beklememiş, barajlarda hâlâ su varken dahi geleceği düşünerek hareket etmiştir. Barajlardaki mevcut su alma yapılarının altında kalan rezervuardan su alabilmek amacıyla Akyar, Eğrekkaya, Kavşakkaya ve Çamlıdere Barajlarında yüzer pompa sistemleri kurulmuştur, ilgili ihaleler yapılmıştır. Öte yandan hobi bahçelerine su verilmesi tamamen durdurulmuş, içme suyunun bahçe sulama, araç yıkama gibi amaçlarla kullanılmaması konusunda vatandaşlarımız bilgilendirilmiştir. Tüm bu önlemler sayesinde 2024 ve 2025 yıllarında Ankara'ya verilen toplam su miktarı neredeyse aynı seviyede tutulabilmiştir. İvedik Arıtma Tesisine geçen yıl gelen su ile bu yıl gelen su arasında iddia edildiği gibi dramatik bir düşüş de bulunmamaktadır. Elimizdeki tüm imkânlar seferber edilmişken kimse Ankara Büyükşehir Belediyemizi, ASKİ'yi kuraklıkla mücadele konusunda lafla gölgelemeye kalkmasın. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Vatandaş gerçeği biliyor. 25 belediyeden yalnızca 3 belediye bizdeyken yatıp kalkıp iftira attınız; 16 belediyeyi aldık, yatıp kalkıp iftira atmaya devam ediyorsunuz. İlk seçimde elinizdeki 8 belediyeyi de alacağız, bunu da bir yere yazın. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Sayın Leyla Şahin Usta.

Sayın Usta, buyurun.

42.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Halep'te yaşananlara ve 10 Mart mutabakatına, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, ben de Genel Kurulu ve Divanı saygıyla selamlıyorum.

Suriye’de, Halep’te yaşananlar elbette ki hepimiz için çok endişe verici olaylar. On üç yıldır savaşın bedelini ağır olarak ödemiş, yine savaştan kaçarak ülkemize sığınmış Suriyelilerin artık barış ve huzur içerisinde yaşamaları, terör örgütlerinin derhâl oradan temizlenmesi hepimizin en önemli önceliğidir. Türkiye bölgede barışın teminatıdır. Askerlerimiz asla ve kata hiçbir zaman orada bir savaşın tarafı olmamıştır ve olmayacaktır. Bizim görevimiz, hepimizin görevi, barışın temini, sivililerin korunması, Suriye’nin bir kaosa ve iç savaşa gitmemesidir. Bunun için hepimizin sorumluluğu vardır çünkü Suriye’deki kaos ve iç savaş en çok bize, ülkemize ve bölgemize zarar vermektedir. Suriye Suriyelilere bırakılmalı ve kendi yönetimine de herkesin destek olması gerekmektedir. 10 Mart mutabakatına acilen de uyulmalıdır. Suriye’ye sırt çevirenler kim hepimiz çok iyi biliyoruz. Suriyeliler zamanında savaştan kaçıp geldiğinde biz “kardeş ülkemiz” “dost insanlarımız” diyerek, zamanında Osmanlı’nın topraklarında yer almış ve güven içerisinde yaşamış bu insanları kardeşlerimiz bilerek dilini, dinini, ırkını, kökenini ayırt etmeksizin hepsine ev sahipliği yaptık, kapımızı açtık.

Bugün bölgede PKK’yla da IŞİD’le de DAEŞ’le de her türlü terör örgütüyle de mücadele eden biziz, bunu karıştırmamak gerekiyor.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bunu Savunma Bakanına söyleyin, destek vereceğini açıkladı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Anlamadığımız husus SDG koruyuculuğu nedendir, neden SDG koruyuculuğu yapılıyor? Onun da bu mutabakata uyarak yerine getirmesi gerekenin silahları bırakıp, çekilip gitmesi olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - 10 Mart mutabakatının bir tarafı SDG’dir, 10 Mart mutabakatının bir kanadı SDG’dir; yanıltmayın insanları lütfen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - SDG’yi savunmayın, SDG’yi savunmakla yanlış yaparsınız. SDG’nin İsrail’le bir koalisyon içerisinde olup böl, parçala, yok et metoduyla Suriye’yi... Özellikle de yine Kürtler üzerinden bir siyaset yaparak Kürtleri öldürmeye çalıştığını hepimiz çok iyi biliyoruz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - SDG müzakerenin bir tarafındadır. Şu anda IŞİD’e destek veriyorsunuz. Bu konuşmanıza dikkat edin. IŞİD’e destek veren bir konuşma yapamazsınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yıllarca bu ülkede PKK terör örgütüyle Kürtlere en çok zarar veren PKK olmuştur. O yüzden, aynı hataya Suriye’de de düşmemek gerekiyor. Biz her zaman için...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - IŞİD’e destek veren konuşma yapıyorsunuz, telin ederim sizi. IŞİD’e destek veren bir konuşma yapmayın, IŞİD’i kınayın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - IŞİD’e destek vermedim. IŞİD’e hiçbir zaman destek verilmedi.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Vermeyin, kınayın, katliam yapıyorlar! IŞİD’i kınayın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunu söylemeye asla hakkınız yok. PKK’yla da IŞİD’le de DAEŞ’le de en çok mücadele eden biziz dedim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - IŞİD'i kınayın!

BAŞKAN - Sayın Temelli...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - IŞİD'i de kınıyorum, DAESH'i de kınıyorum, SDG'yi de kınıyorum, PKK'yı da kınıyorum. Bugün Türkiye'de bu barış ortamını sağladıysak biz sağladık.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - SDG müzakerenin bir tarafıdır, muhataptır. IŞİD terör örgütüdür, kınayın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kınıyoruz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kınayın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Asıl siz kınamanızı yapmıyorsunuz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Destek vermeyin, yeter artık!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yıllarca, on üç yıl boyunca Suriye'de Müslümanlar katledilirken gıkını çıkarmayanlar bugün "Aleviler öldürülüyor." diye ortalığı ayağa kaldırıyor. İnsanca olun, insanca, insanca konuşalım; dili, dini, ırkı ve kimlik siyaseti üzerinden konuşmayalım.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Daha on gün önce Yalova'yı havaya uçurdular.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, Grup Başkan Vekiline söz verdim, lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Siz müdahale edin, burada IŞİD övgüsü olur mu!

BAŞKAN - Ama siz konuştunuz, söz sırası Sayın Usta'da.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hele hele Türkiye'yi terör örgütlerine destekçilikle suçlamak kimsenin haddine değildir. Türk ordumuza böyle bir şeyi asla kimse de söyleyemez.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Yapmayın o zaman, yapmayın o zaman.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yapmıyoruz. Bunu yapan SDG ve İsrail iş birliği içerisindekiler yapıyor, siz de SDG'ye destek olarak bu işi körüklemeyin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bunu yapmaya hakkınız yok!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Buradaki barışa ve huzura herkesin ihtiyacı var. O yüzden, barış ve huzurun yolu terör örgütlerine destek olmaktan geçer, terör örgütlerine engel olmaktan geçer. Çok net söylüyoruz: Halep'te yaşananlar tamamıyla bölgedeki terör örgütlerinin faaliyetleridir. Biz Türkiye olarak, garantör olarak üzerimize düşen sorumluluğu her zaman yaptık, yapmaya da devam ederiz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Görüntüleri seyredin, el insaf; görüntülere bakın, bütün dünya basını izliyor; telefonunuzu açın, bir bakın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Görüntüleri yıllarca gördük, on üç yıldır o görüntülerin aynısı geldi; orada aklıktan öldürülen çocukları da gördük.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kadınlara yapılanlara bakın, bir kadınsınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Esed zamanında yapılanların, o hapishanelerde yapılanların hepsini gördük.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Vicdan diyorum, insaf diyorum; kadınlara yapılanlara bakın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya, insaf; evet, insaf; bugün mü aklınıza geldi, bugün mü aklınıza geliyor.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Görüntüler düştü, bütün dünya basını görüyor şu anda.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bugün Türkiye yine aynı sorumlulukla Suriye’de barışın tesis edilmesi için büyük bir güvence olarak duruyor, bunu neden anlamakta zorlanıyorsunuz?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Hangi barış? Ölümün adı barış mı oldu?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Asıl rahatsız olduğunuz şey, asıl rahatsız olduğunuz şey Suriye’ye barış ve huzur gelecek, bundan çekiniyorsunuz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Biz rahatsız olduğumuz şeyi ifade ettik, siz halka kendinizi ifade edin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Suriye kendi insanları tarafından yönetilecek, asıl bundan çekiniyorsunuz.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Suriye’nin sahipleri IŞİD değil!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Suriye İsrail’in böl, parçala, yok et metoduna kurban edilmeyecek; asıl bundan rahatsız olunuyor, bunu açıkça söylemiyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Size ne ya, size ne, size ne! IŞİD’i savunmak size mi kalmış!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Suriye’nin sahipleri IŞİD değil, değil.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, Sayın Başkanım, bir Ankaralı olarak Ankara’nın...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Çeçenistan’dan gelmiş çeteler ya! Siz farkında değilsiniz felaketin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O çetelere sahip çıkmaktan vazgeçin. Birinci öncelik, o çetelere sahip çıkmaktan vazgeçin.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Ya, siz sahip çıkmaktan vazgeçin! Yalova’da 3 polisi öldürdüler, 8 polisi yaraladılar.

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen Genel Kurula hitap edin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bir Ankaralı olarak Ankara’nın sorunlarıyla ilgili elbette ki hepimiz konuşuyoruz ancak şunun da farkındayız...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Antep’te, Kilis’te yaşananları ne çabuk unuttunuz? Askerleri yaktılar, ne çabuk unuttunuz?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Siz burada çok tehlikeli bir söylemde bulundunuz, çok!

MEHMET FARUK PINARBAŞI (Şanlıurfa) - Bir dinleyin canım, konuşurken dinleyin.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya, benim söylediğimi anlamak çok mu zor bir şey?

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bir kere kınayın ya, bir cümleyle kınayın hiç olmazsa!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, lütfen...

Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kınadığımı defaatle söylüyorum ama duymamakta ısrarcısınız.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - IŞİD canilerini bir kere kınadığınızı duyalım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Asıl kınamayan sizsiniz, asıl kınamayan sizsiniz.

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen Genel Kurula hitap edin.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, söylediğim hâlde doğruyu duymamakta ısrar ediyorlar, o yüzden tekrar etmek zorunda kalıyorum.

BAŞKAN - Siz Genel Kurula hitap edin.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ülkemizden yana olalım, bölgedeki barıştan yana olalım, huzurdan ve güvenden yana olalım. Terör örgütlerinden yana kimse konuşmasın ve açıklama yapmasın. Hep birlikte Suriye için, ülkemiz için, bölgemiz için mücadele ediyoruz. Türkiye’de “terörsüz Türkiye” sürecinin anlamını defalarca burada söyledik “Bu sadece Türkiye için değil, Suriye için de Orta Doğu için de çok önemli bir süreç.” dedik; burada SDG’nin yapması gerekenler tek tek söylenmesine rağmen eğer hâlâ uymuyorsa, kusura bakmayın, dönün, biz IŞİD’i, DAESH’i, PKK’ı kınadığımız gibi siz de SDG’yi kınayın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAI TEMELLİ (Muş) - SDG muhataptır, muhatap; farkında değilsiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, Ankara’nın sorunlarına gelince...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - 10 Martın muhatabıdır SDG.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - 10 Martın muhatabı kim? Kimler tarafından imzalandı?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O zaman İsrail’le irtibat kurun, söyleyin, SDG’yi durdursunlar; siz onlarla irtibatlısınız anlaşılan.

Sayın Başkanım, evet, büyükşehir belediyelerinin ve DSİ’nin, bakanlıkların görev ve sorumlulukları kanunla belirlenmiştir. Ülkemizde bir kuraklık sorunu var, bunu hepimiz çok iyi biliyoruz; bununla hep birlikte mücadele etmeliyiz ancak Ankara’da yaşanan su sorunuyla ilgili olarak, bir Büyükşehir Belediye Başkanının kendisini böyle yağdan çekilmiş kıl gibi kenara çekip bütün sorumluluğu DSİ’ye yıkması doğru değildir. Burada DSİ üzerine düşen her türlü sorumluluğu yerine getirmiştir. Şimdi, o zaman, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı niye var, ne iş yapacak? En önemli görevi altyapıyı sağlamak, vatandaşın çöpünü toplamak, vatandaşın suyunu temin etmektir. Tabii, bunlarla biraz uğraşmadıkları için, yedi yıldır farklı şeylerle uğraştıkları için ancak susuzluk gelince akılları başlarına geldi.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Neyle uğraşıyormuşuz?

ALİYE TİMİŞİ ERSEVER (Ankara) - Ya, yedi yıldır bir şikâyet yok ki yani kuraklıktan dolayı su sorunu var!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şimdi, DSİ diyor ki: “İlave içme suyu ihtiyacının karşılanması için Kesikköprü Barajı’ndan, Kızılırmak’tan ilave 230 milyon metreküp su tahsisi 6/10/2005 tarihli toplantıda ASKİ tarafından kurumumuzdan talep edilmiştir. Kızılırmak havzasından su bütçesi dikkate alınarak verilebilecek maksimum su miktarı belirlenmiş ve ASKİ’nin talebi doğrultusunda Kesikköprü Barajı’ndan mevcut tahsise ilave olarak 100 milyon metreküp içme suyu tahsisi DSİ tarafından uygun görülmüştür. Ayrıca, Ankara’nın içme suyu sıkıntısı yaşamaması adına, işletmedeki Koyunbaba Barajı’ndan günlük 100 bin metreküp içme suyu tahsisi verilebileceği de ASKİ Genel Müdürlüğüne bildirilmiştir. Ankara’nın içme suyu ihtiyacının uzun vadeli çözümü için DSİ tarafından alternatif su kaynakları belirlenerek ASKİ Genel Müdürlüğüne de yapması gerekli sorumluluklar sunulmuştur. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü basında çıkan haberlerin aksine ASKİ’nin talebi üzerine gecikmeye de mahal vermeden çözüm önerilerinin tamamını ASKİ Genel Müdürlüğüne iletmış ve paylaşmıştır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, Gerede Tüneli açılırken “Ankara 2050 Yılına Kadar İçme Suyu Sorunu Yaşamayacak” başlıklı haberin DSİ sitesinden kaldırıldığı yönünde bir iddianız var. Bu haber, projenin hizmete alındığı 5 Temmuz 2021 tarihinden itibaren yapılmış ve bugüne kadar

kesintisiz olarak -yine, hâlen daha- DSİ'nin "web" sitesinde yer almaktadır. Bu, yalan ve iftiradır. Ankara Büyükşehir Belediyesinin bu yöndeki basın açıklaması kesinlikle ve kesinlikle kamuoyundaki bilgilendirmeyi doğru yansıtmamaktadır; vatandaş gerçeği çok iyi biliyor. Maalesef, vatandaşımız elinde bidonla "Nereden su alacağım?" diye gece gündüz koşturma çabası içerisinde. Ayrıca, Büyükşehir Belediyesi Yasası'na göre, 5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin (r) bendine göre su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - ...derelerin ıslahını yapmak, kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları arasındadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - İktidar niye var?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şimdi, Ankara ilinin mevcutta, bu dönemde günlük 1 milyon 240 bin metreküp içme suyuna ihtiyacı bulunmaktadır. Ankara'ya içme suyu sağlayan barajlardaki ölü hacim dâhil toplam su miktarı 294 milyon metreküptür. Bu durumda Ankara ilinin sadece barajlar dikkate alındığında 237 günlük suyu mevcuttur ki bunu kendisi, Mansur Yavaş da ilan etmiştir ancak barajların ölü hacmindeki suyun şehre verilebilmesi için ASKİ Genel Müdürlüğünce pompa sistemlerinin kurulması ve işletilmesi gerekmektedir. İşte, ASKİ'nin beceremediği ve yapamadığı da budur maalesef. Bu yüzden vatandaşlarımız bidon bidon, tanker tanker su peşinde koşturmaktadır.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Günaydın.

43.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Klasik bir Leyla Şahin Usta konuşması dinledik. Şimdi, son derece basit bir Aristo mantığı söyleyeceğim. DSİ 2050 yılına kadar su sorununu çözmüş. Şimdi biz 2025-2026 yılındayız. DSİ 2050 yılına kadar su sorununu çözdüyse, Ankara'da da iddia ettiğiniz gibi su sorunu varsa demek ki suyu Mansur Yavaş içiyor(!) (CHP sıralarından alkışlar)

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Afiyet olsun(!)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Anlatabiliyor muyum? Allah akıl versin, açıklamanın da akıllısını versin.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Vallahi halk görüyor, kan ağlıyor insanlar.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Size ben şunu öneriyorum: Bu karşılıklı iftira siyasetinden bir vazgeçin, bir araştırma komisyonu kuralım, buraya DSİ yetkililerini de çağıralım, Ankara Büyükşehir...

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Siz kararınızı verin ya nasıl çözeceksiniz bu işi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dinleyin, dinleyin, bir şey söylüyorum, bağırarak bir şey yapamazsınız. Bakın, ben sizden daha fazla bağırıyorum da bir işe yaramaz.

ÇİĞDEM KONCAGÜL (Tekirdağ) - Bağırıyorsun zaten.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Sizden öğrendik bağırmayı!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - DSİ yetkililerini çağıralım, Ankara Büyükşehir Belediyesi yetkililerini de çağıralım, verileri de ortaya koyalım, iftira siyaseti üzerinden değil de verilerle konuşalım, tamam mı, var mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hemen bitiriyorum Başkanım.

MELİHA AKYOL (Yalova) - Veriler ortada zaten.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Verilerin hepsi var bizde Gökhan Bey.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bir komisyon kuralım, “Varız.” deyin, elinizi kaldırın ama her zaman olduğu gibi burada konuşursunuz, komisyona gelince olmazsınız; madde bir.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Siz Belediyenin içinden çezeceksiniz bunları, Mansur Bey çezecek bunu, DSİ değil Mansur Bey çezecek bunu.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Madde iki; bakın, Leyla Hanım, umarım sadece konuşmanız sırasındaki sıcaklıktan dolayı bunu söylemişsinizdir, aynen şöyle söylediniz: “Müslümanlar ölüren ses çıkarmadınız, Aleviler öldürölünce ortalığı ayağa kaldırdınız.”

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Çok tehlikeli bir söylem.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Eğer bu söz gerçek fikriniz ise “Ben böyle düşünüyorum.” deyin, gerçek fikriniz değilse -ki ben öyle olmadığını umuyorum- “Bu benim ağzımdan irademin dışında, kastımın dışında çıkmış bir laftır.” diye düzeltin. Bunu sizden rica ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temelli.

44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, kayıtlara geçsin, bir şeyi düzeltelim önemli. 10 Mart mutabakatına bu ülkenin Sayın Cumhurbaşkanı da sahip çıkıyor, bu ülkenin iktidarı sahip çıkıyor, herkes sahip çıkıyor. 10 Mart mutabakatına sahip çıkmak şu demek: 10 Mart mutabakatının bir yanında SDG oturuyor, bir yanında Şara Hükûmeti oturuyor. Dolayısıyla, SDG'yi kalkıp İŞİD'le yan yana anmak bir akıl tutulmasıdır, kendi iktidarlarının farkında olmama hâlidir, bunu bir düzeltelim. İŞİD'i kınamak bu kadar zor olmasa gerek. İŞİD'i kınamamak için bu türden manevralara gerek yok.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - On defa kınadık, daha nasıl kınayacağız?

SEZAI TEMELLİ (Muş) - İkincisi: Suriye'deki mültecilerin haklarına en çok sahip çıkmış olan parti biziz, bizi bu konuda suçlamaya kimsenin hakkı olamaz.

Teşekkür ederim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Usta, gündeme geçmek istiyorum, mümkünse bir sataşmaya mahal vermeyin lütfen, lütfen...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bir cevap vermem lazım Sayın Başkanım, cevap hakkım var.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sataşma yok Sayın Başkan, niye söz veriyorsunuz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ama önemli bir konu var, açıklaması lazım, açıklaması gereken bir konu var.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Gökhan Günaydın'ın sorduğu sorular var, cevap hakkımı kullanayım. Lütfen efendim, cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

Bir dakika...

45.- *Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bir: Ben Müslümanlar öldürülürken Alevileri ayırmadım çünkü biz Alevileri Müslümanlardan ayrı görmeyiz. Biz bütün Müslümanlar katledilirken...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, söylediğinizi söylüyorum. “Ben öyle kastetmedim.” deyin, bitsin yani.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hayır, saptırmayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Öyle söylediniz, tutanakları alacağız şimdi. Kastınız buysa söyleyin, kastınız bu değilse...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Cevabımı vermeme müsaade edecek misiniz? Dinlemek büyük bir erdemdir ancak dinlememek de ne hikmetse...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Söylediniz, duyduk işte ya.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Leyla Hanım, söylediniz. Tutanaklara bakın, aynen öyle söylediniz Leyla Hanım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tutanakları getirteceğiz şimdi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Arkadaşlar, derdiniz cebelleşmek, farkındayım, hakikati duymak size zor geliyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Derdimiz sizin ağzınızdan çıkan lafı düzeltmek, anlatabiliyor muyum?

MELİHA AKYOL (Yalova) - Siz kendi ağzınıza sahip çıkın!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen kimsin, ısınmadan giriyorsun! Ne anlatıyorsun sen ya, ne anlatıyorsun!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben ağzımdan çıkan lafı çok iyi biliyorum ve şunu tekrar söylüyorum: “Öldürülen Müslümanlar” dediğimizde biz ayırt etmiyoruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ayırt ediyorsunuz! Tutanaklara bak.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bizim için Aleviler de bir Müslüman'dır çünkü onlar da Hazreti Ali'ye inanırlar, Peygamber Efendimiz'e inanırlar, Müslüman'dır.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - “Dilim sürçtü.” de bari ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Senin ağzından çıktı, benim ağzımdan çıkmadı!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bugünkü dil, maalesef, çok yanlış bir dil. “Bugün öldürülenler Aleviler diye ayağa kalkanlar” dediğimde bugünkü dilin yanlışlığını söylemeye çalışıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - “Dilim sürçtü.” de bari ya! Aynen öyle söyledin, tutanaklara bak ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlayayım.

BAŞKAN - Lütfen, lütfen, rica ediyorum...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hayır ama tamamlayayım.

BAŞKAN - Ama şu gündeme geçelim. Cevap verdiniz ama... Tekrara düşmeyelim lütfen, cevap verdiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Cevabımı tamamlamam için müsaade eder misiniz. Cevabımı tamamlamak durumundayım.

BAŞKAN - Peki, birkaç cümle lütfen...

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tekrar söylüyorum, bizim için burada ayırım yoktur. Bugün Aleviler de bir Müslümandır, Hazreti Ali'nin bizim için kıymeti de aynıdır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Güzel, demek ki ağzından çıkan laf yanılsmış yani!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Biz "Müslümanlar öldürülüyor." derken aynı şeyi kastediyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tamam, güzel, bunu teyit et; sorun yok.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hayır efendim, siz Alevileri ayırmakla yanlış iş yapıyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben de senden bunu beklemiyorum zaten.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Öldürülenler insanlar, sivil insanlar; ayırım yapmayın diye bunu özellikle söyledim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Konuştuklarınıza bakın, tutanağa bakın Leyla Hanım, tutanağa bakın. Birebir söylediniz Leyla Hanım "Müslümanlar öldürülürken sesinizi çıkarmadınız, Aleviler öldürüldü diye..." dediniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ankara'da şurada sokağa çıkın, bir vatandaşa sorun, suyun akmadığını görürsünüz. Bunun için komisyon kurmaya ne gerek yok.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Komisyon kurma, kurma komisyon; sadece buradan iftira at.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Çok istiyorsanız, Ankara Büyükşehir Belediyesinin ASKİ bütçesini...

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Ya bütçeyle ne ilgisi var, su sorununu konuşuyoruz! Su yok orta yerde!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - ...ASKİ'ye ait bütçesini DSI'ye devredelim, DSI o bütçenin hepsini kullanır, baraj da yapar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sisteme giren ama söz veremediğim 4 arkadaşıma birer dakikayla söz vereceğim ve bugünkü birer dakikalık söz vermeyi kapatıyorum çünkü gündeme geçmek istiyorum.

Sayın Konuralp...

46.- Ankara Milletvekili Okan Konuralp'ın, Metin Göktepe'ye ilişkin açıklaması

OKAN KONURALP (Ankara) - Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe'yi öldürülüşünün yıl dönümünde saygıyla anıyorum. Göktepe gerçeği yazdığı için hedef alınan, gerçeğin peşinde koştuğu için yaşamdan koparılan bir gazeteci idi; kendisi gözaltında öldürüldü, gazetecilerin canlarıyla da bedel ödemek zorunda kalışını simgeleyen bir cinayetin adı oldu. Bu ölüm cezasızlığın, hukuksuzluğun ve basına yönelik sistemli baskının sonucuydu. Yıllar geçti ama gerçek değişmedi, adalet geciktikçe suç büyüdü, sorumlular cesaretlendi. Bu bağlamda, Metin Göktepe'yi anmak, basın özgürlüğünü savunmak, barışı savunmak her türlü şiddetin karşısında olmaktır ve biz biliyoruz ki hakikat susturulamaz. Gazetecilik suç değildir.

BAŞKAN - Sayın Kara...

47.- *Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, deprem illerinde yerinden dönüşüm süreci ile TOKİ'nin deprem öncesi ve sonrası yaptığı konutlara ilişkin açıklaması*

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Deprem illerinde yerinde dönüşüm süreçlerinin sağlıklı ilerleyebilmesi için dosya incelemeleri ve kontrol süreçleri biraz daha hızlandırılmalı. Hak ediş ödemeleri için net ve kısa ödeme takvimlerinde, yıl sonu ödemelerinin durdurulmamasında, artan maliyetler karşısında da ödeneklerin güncellenmesinde fayda var. Depremden önce İlk Evim kampanyasında, Belen Halilbey'de yapılan TOKİ'lerin hak sahiplerinden şimdi peşinatlar alınmak isteniyor fakat peşinatlar vatandaşlarımızın bütçesinin biraz üstünde. Bu bakımdan, taksitlerin biraz daha yayılmasını talep ediyoruz.

Yine, rezerv alanlardaki kurada ismi çıkan yurttaşlar özellikle cephe konusunda ve metrekaresi cinsinden sıkıntı yaşıyorlar; Bakanlığımızın bulduğu alternatif metot TOKİ'den daire vermek fakat bunun için ortak masalar mutlaka kurulmalı ve yeni bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Çakırözer...

48.- *Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, emekliye ve Mecliste tutacakları nöbete ilişkin açıklaması*

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu ülkeye yıllarca emek veren, üreten, vergisini ödeyen milyonlarca emeklimiz bu iktidar yüzünden açlık sınırı altında maaşlarla yaşam mücadelesi veriyor. Emekli geçinemiyor, ihtiyaçlarını karşılayamıyor, ne kirasını, elektrik, su, gaz faturasını ne temel gıda masraflarını karşılayabiliyor. Geçinebilmek için ucuz otel odasına taşınan, evlerini birleştirmek zorunda kalan emekliler var bu ülkede. Pazardan filesini dolduramıyor, akşamı bekleyip çürüğe çıkan sebze, meyveyi toplamak zorunda kalıyor. Emeklimiz bunu hak etmiyor. Açlık sınırı 30 bin lirayı, yoksulluk sınırı 98 bin lirayı aşmışken emeklimize 18 bin lira reva görülemez.

Emeklimizi, emekçilerimizi açlığa, yoksulluğa mahkûm eden bu sefalet ücretlerine karşı sessiz kalmayacağız. Emeklinin sesi duyulana kadar buradayız, Mecliste nöbetteyiz. Emeklinin, çalışanın, üretenin ve ezilenlerin sesi ve umudu olmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN - Son olarak Sayın Coşar...

Buyurun.

49.- *Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, CMK ücret tarifesine ilişkin açıklaması*

ALİYE COŞAR (Antalya) - Teşekkürler.

CMK Gereğince Görevlendirilen Avukatlara Yapılacak Ödemelere İlişkin 2026 Yılı Tarifesi bugün Resmi Gazete'de yayımlandı. CMK Ücret Tarifesi ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi arasındaki makas gittikçe artmaya devam ediyor. Gece gündüz özveri ve büyük emekle görevlerini yapan avukat meslektaşlarımız için açıklanan CMK ücreti ülkenin ekonomik gerçeklerinden uzaktır. CMK kapsamında verilen hizmetin karşılığı avukatlık asgari ücret tarifesiyle eşitlenmelidir. Görevlendirmelere ilişkin ödemelerin en geç bir ay içerisinde gerçekleştirilmesi gereklidir. Ayrıca, CMK avukatlık ücretinden alınan KDV'nin kaldırılması gereklidir. Avukatları ve avukat haklarını görmezden gelen iktidar, yanlışlarına bir an önce son vermelidir.

BAŞKAN - Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 milletvekili tarafından, bireysel silahlanmanın ulaştığı boyutun, şiddet eğilimleriyle ilişkilerinin, yerel güvenlik politikaları, yasal düzenlemeler ve denetim mekanizmalarının yeterliliği açısından çok boyutlu biçimde incelenmesi; ruhsatsız silah ediniminin önlenmesine yönelik etkin politikaların geliştirilmesi; eğitim, denetim ve sosyal farkındalık temelli bir yaklaşımın hayata geçirilmesi amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Ocak 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/1/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/1/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Mersin Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 milletvekili tarafından, bireysel silahlanmanın ulaştığı boyutun, şiddet eğilimleriyle ilişkilerinin, yerel güvenlik politikaları, yasal düzenlemeler ve denetim mekanizmalarının yeterliliği açısından çok boyutlu biçimde incelenmesi; ruhsatsız silah ediniminin önlenmesine yönelik etkin politikaların geliştirilmesi; eğitim, denetim ve sosyal farkındalık temelli bir yaklaşımın hayata geçirilmesi amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/1/2026 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen.

Buyurun Sayın Esen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başından bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarım; sizleri saygıyla selamlıyorum. YENİ YOL Grubu partileri olarak bireysel silahlanmanın ve buna bağlı silahlı şiddetin Türkiye'de ulaştığı boyutun tüm yönleriyle araştırılması amacıyla verdiğimiz Meclis araştırması önergesi için söz almış bulunuyorum.

Şunu açıkça söyleyerek sözlerime başlamak istiyorum: Bu konu artık yalnızca bir güvenlik meselesi değildir; aksine, güvenlik sağlamaktan çok şiddeti derinleştiren, toplumsal barışa, yaşam hakkının korunmasına ve adalet duygusunun tesis edilmesine zarar veren bir mesele hâline gelmiştir. Aynı zamanda hukuki denetimi zayıf alanları bulunan bir konu olarak da önümüze çıkmaktadır. Üstelik kadınlar ve çocuklar açısından yüksek risk üreten bir tarafı da bulunmaktadır. Nitekim çocukların suça sürüklenmesiyle ilgili Meclis araştırması komisyonu kurarak yoğun mesailerle çalıştığımız bugünlerde bireysel silahlanmanın buraya etkisini de göz ardı edemeyiz. Peki, neden bireysel silahlanmaya

ihtiyaç duyuyor bireyler? Örneğin Türkiye’de beyzbol oynanmadığı hâlde Amerika Birleşik Devletleri sonrası en çok beyzbol sopası satılan ülke Türkiye. Keza ruhsatsız olarak da ateşli silahların rahatlıkla alınabildiği bir ülkeyiz. Bunun açıklaması toplumda çoğu zaman “Devlet beni koruyamaz.” ya da “Kendi adaletimi kendim sağlarım.” düşüncesiyle karşımıza çıkıyor. Oysa bu konudaki araştırmalar bize aksini söylüyor.

Sayın vekiller, Umut Vakfının Türkiye Silahlı Şiddet Haritası 2024 Raporu’na göre yalnızca 2024 yılı içinde ülkemizde 3.801 silahlı şiddet olayı yaşanmıştır. Bu olaylarda 2.370 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 3.829 kişi yaralanmıştır. Yani bu ülkede her gün ortalama 10 silahlı olay meydana gelmektedir ve bu olayların yüzde 84’ü bireysel silahlarla gerçekleşmektedir. Bu rakam bize çok net bir şey söylüyor, sorun münferit değil, sorun sistematik ve bireysel silahlanma artık kişisel güvenlik iddiasıyla açıklanamayacak kadar ağır sonuçlar üretiyor.

Önergemizde özellikle altını çizdiğimiz nokta şudur: Silahlı şiddet sadece faili ve mağduru etkilemiyor; aileleri, çocukları, mahalleleri, dahası toplumu, hatta şehirlerin ruhunu etkiliyor, birlikte yaşama ve güven duygusunu aşındırıyor, birlikte yaşama iradesini zedeliyor. Bu tablo bize şunu gösteriyor: Silah yalnızca bir araç değil, denetimsizlikle birleştiğinde toplumsal sorunların kök nedeni hâline gelen bir araç. Sosyal medyada silahın normalleştirilmesi, dijital mecralarda ruhsatsız silah ticaretinin kolaylaştırılması, denetim mekanizmalarının yetersizliği, dizi filmlerde çetelerin, mafyaların legalleştirilmesi ve ruhsat süreçlerindeki boşluklar artık görmezden gelinemeyecek boyuttadır. Biz bu önergeyle kimseyi suçlamak niyetinde değiliz. Devletin elindeki verileri, uygulamaları, denetim kapasitesini ve yasal çerçeveyi şeffaf ve bütüncül biçimde değerlendirmek için bu önergeyi veriyoruz çünkü toplumsal barış daha çok silahla değil, adaletle, önleyici politikalarla ve güçlü denetimle sağlanır.

Peki, neler yapılabilir? Silaha kolay erişimin ve ruhsatsız silahlanmanın azaltılması, süreli ve sıkı yenileme sistemi, ruhsatsız silahlar için caydırıcı yaptırım ve cezalar, ruhsatlandırmada psikolojik değerlendirmelerin güçlendirilmesi, ev içi şiddet vakalarında hızla silaha el konulması, av tüfekleri için kayıt izleme mekanizmalarının sıkılaştırılması, çatışmasız ve şiddetsiz toplum için koruyucu, önleyici sosyal politikalar ve çatışma çözümü odaklı politikalar. Bu Meclis araştırması bireysel silahlanmanın ulaştığı boyutu, ruhsatsız silah temin yollarını, sosyal medya etkisinin yanı sıra medya etkisini ve mevcut mevzuatın boşluklarını ve yeterliliğini ortaya koymak ve tedbirler geliştirmek için bir fırsattır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen, devam edin.

ELİF ESEN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yaşam hakkını korumak için, çocukların, kadınların, gençlerin güven içinde yaşayabileceği bir Türkiye için bu araştırmanın açılmasını gerekli ve zorunlu görüyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Esen.

İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlarım.

Vatandaşın can güvenliği ya da iş riskleri gibi gerekçelerle sığındığı silahlanma arzusu, denetimsizliğin açtığı gediklerden sızarak toplumu patlamaya hazır bir cephaneliğe dönüştürmüştür. Bugün belinde ruhsatlı silah taşıyanların ötesinde asıl korkutucu olan yani devletin hiçbir kaydında yer

almayan, elden ele gezen milyonlarca ruhsatsız silahtır. Eğer yasalarınız ve uygulamalarınız bu kadar sarsılmaz ise nasıl oluyor da sosyal medya mecraları âdeta birer yasa dışı silah fuarı gibi çalışabiliyor? Gençlerimiz ve çocuklarımız denetlenmeyen internet platformlarındaki reklamlar aracılığıyla bir kargo paketi mesafesindeki ölüme nasıl bu kadar kolay ulaşabiliyor? İçişleri Bakanlığı dijital mecralardan yapılan bu sanal sevkıyatı neden sadece uzaktan izlemekle yetiniyor? Casperlar ve Daltonlar gibi çeteler on-line oyun sitelerinden devşirdikleri 16 yaşındaki çocukların eline denetimsizce yayılan o kayıtsız mühimmatları tutuşturup onları birbirine tetikçi yapmaktadır. Tam da bu noktada sokağın gerçekliğini rakamlarla yüzümüze çarpan asıl soruyu soruyorum: Türkiye’de bugün ruhsatsız silah stokuyla ilgili elinizde somut bir envanter ya da durdurmayla ilgili bir planınız mevcut mudur?

Bakınız, bu denetimsizlik en son Aydın’da karşımıza çıktı. Öz eşini ruhsatsız tabancayla katledip vahşete trafik kazası süsü vermeye yeltenen, öz evladına dahi namlu doğrultan o şahıs ruhsatsız silahın sağladığı o karanlık öz güvenin en acı kanıtı değil midir? Bu olaylar münferit vakalar değildir, ruhsatsız silahın tık mesafesinde olduğu, cezasızlığın ise bir kural hâline geldiği bu bozuk sistemin doğal sonucudur. Toplum, ekranlarla, zehirli bir kültürle bozuluyor. Mafya yöntemlerini, çeteleşmeyi, belindeki silahla racon kesmeyi kahramanlık gibi pazarlayan diziler yoksulluğun pençesinde, eğitimi yarıda kalmış çocukları birer av gibi bekliyor. Biz televizyonlarda argoyu, sigarayı, alkolü titizlikle sansürleyip el bombasını, otomatik tüfeği başköşeye koyan bu ikiyüzlü anlayışı reddediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

HÜSMEN KIRKPINAR (Devamla) - Gündüz kuşağı programlarında sergilenen ahlaki aşınma ve şiddet dili bireysel silahlanma iştahını sürekli diri tutmaktadır. Daha da vahimi, bu ülkeyi yönetenlerden, bu suç güzelleme yapan dizileri beğeniyle izlediklerini beyan ederek topluma yanlış referans olanların da olmasıdır.

Değerli milletvekilleri, mevcut yasalar delik deşiktir, uygulamalar etkisizdir, siyasi iradeyse isteksizdir. YENİ YOL Grubunun önergesi sokaklarımızı güvenli kılmak için bir fırsattır. Gelin, bu önergeyi kabul edin diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik.

Sayın Sakik, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SİRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; hepinize selam ve sevgiler.

Bu önergeyi desteklediğimizi peşinen söylüyorum. Evet, Türkiye’nin her tarafında şiddet var, silah var ve cinayet var; bu önerge desteklenmelidir. Ama ben sizi bir başka coğrafyaya, bir başka coğrafyadaki silaha, şiddete ve kana götüreceğim. İki gündür Rojava’da, Halep’te, Suriye’de masum Kürtlerin evleri, mahalleleri baskı altında, kuşatma altında; 10 insan yaşamını yitirdi, yüzlerce insan yaralı. Bunu kimler yapıyor? Vallahi, Yalova’da gelip 3 polisimizi katleden, 8 polisimizi yaralayan o cinayet şebekesi orada isim değiştirerek yapıyor. Şimdi, gelip bu topraklarda sizin askerinizi, polisinizi öldürenlere oralarda övgüler yağdırmaya ne hakkınız var ya? Nedir bu Kürt düşmanlığınız? Düünden bugüne kadar bu ülkedeki ulusalcılar, siyasal İslamcılar, milliyetçiler, muhafazakârlar neredeyse zil takıp oynayacaksınız ya! Orada Kürtler katlediliyor, daha önce orada Aleviler katledildi, hâlâ katlediliyor. Orada Dürziler katledildi. Bu cinayet şebekesi kendisinin dışında herkese düşman; bu düşmanı nasıl alkışlayabilirsiniz, buna nasıl destek sunabilirsiniz!

Bazı siyasilerden bazı açıklamalar duyuyoruz, tüylerimiz diken diken oluyor. Rahmetli Erbakan'ın oğlu, bir partinin lideri, babası da benim gibi Kürt, kendisi de bir Kürt evladı; bu IŞİD'ci çeteleri -haramzade biri, aslını inkâr ediyor- IŞİD'cileri destekliyor. Ya, sizi IŞİD'e doğru yolculuğa çıkaran bu sevda ne, neyin nesi?

Bakın, Rojava bizim kırmızı çizgimizdir, bunu böyle bilin. Rojava Kürtlerin kalbidir, Rojava'da bütün halklar ağır bedeller ödeyerek orada bir demokratik vatan, yurt ilan ettiler. Bundan niye rahatsız oluyorsunuz? Gidin, on binlerce genç o topraklarda özgür bir vatan inşa etmek için bedenlerini orada siper ettiler. Şimdi, bunlara medeni dünyanın bir özür borcu varken orada çetelere destek sunmak... Burada Türkiye'deki yöneticilere sesleniyoruz: Bakın, daha önce Afrin'de de yaptınız, orayı talan ettiniz, oradaki zeytin ağaçlarını bile paramparça ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Teşekkürler.

Barışın yolu Kürtlerle diyalogdan geçer, müzakereden geçer. Barışın yolu cihatçılarla değil, medeni insanlarla diyalog kurmaktan geçer. Sizi bu insanlarla diyalog kurmaya ve sizi Rojava'daki yönetimle diyalog kurmaya davet ediyoruz. Eğer Kürt'ü öldürecekse ilk önce bizi öldürün, onlar bizim kardeşlerimiz, onlar bizden bir parça, onlara gidecek her kurşunu kendimize kabul ederiz. Biz orada barış istiyoruz, kurşun, ölüm, kan, gözyaşı istemiyoruz. Onlar on dört yıldır orada çok ağır bedeller ödedi. Şimdi eğer Türkiye'de bir barış iklimi oluşacaksa diğer Kürtlerle de bir ittifak oluşmalıdır. Bu cihatçı örgütlerden ne size ne bize ne de insanlığa bir hayır gelmez diyor, yüce Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan'ın.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz de YENİ YOL Grubunun vermiş olduğu bu araştırma önergesini kıymetli buluyor ve destekliyoruz. Baştan bunları söyleyeyim.

Değerli arkadaşlarım, bundan önce ben de bir kanun teklifi verdim 6136'da hem 12'nci maddede hem 13'üncü maddede verilmiş cezaların alt haddi, üst haddine ilişkin yetersizliklerle ilgili. Arkasından, o kanun teklifini verdikten sonra da Meclis araştırma önergesi verdim.

Değerli arkadaşlar, buradaki sorun şu: Değerli milletvekilimiz de biraz önce yaptığı konuşmada ifade etti, Umud Vakfından aldığımız bilgilere göre... Bakın, Umud Vakfı bu konuda çok dirayetli, çok özel araştırmalar yapıyor. Ne yazık ki Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu konuda Umud Vakfından geri kaldık, bunu itiraf edelim. Türkiye'de 40 milyon silahın olduğuna ilişkin bir bilgi var Umud Vakfının verilerine göre ve bunlardan sadece 4 milyonu ruhsatlı. Yani bu şu demek: Türkiye'de her 10 kişiden 9'unun ruhsatsız silahı var değerli arkadaşlarım. Bunun açılımı ne demek: Ruhsatsız silahların artmasıyla beraber, silahın artışıyla beraber suç oranları da artıyor. Bir hukukçu olarak bunu ifade ediyorum.

Özellikle, bakın, 6136'da verdiğimiz kanun teklifinde 12'nci ve 13'üncü maddelerde verilen cezaların caydırıcı olmaması ne yazık ki suçu da arkasından getiriyor. Bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi, bütün gruplar ortak bir paydada buluşmalıyız. Bu suçların araştırılmasına ilişkin, bunun önlenmesiyle alakalı, gerekli caydırıcı önlemleri almayla alakalı neler yapılması gerekiyorsa Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak yapmalıyız.

Bakın, bazen televizyonlarda önümüze böyle haberler çıkıyor: Dügünlerde, bir bakıyorsunuz, bir maganda kurşunu. Maganda kurşununa baktığınız zaman -olayın temeli bu işte- temelde ne yapıyor? Bu bireysel silahlanmanın arttığı boyutta bir bakıyorsanız ki düğünde birisi çekiyor yukarı doğru silahı, her türlü şeyi yapıyor.

Bunun dışında, örneğin, kadın cinayetleriyle alakalı suç oranına baktığınız zaman, en fazla silahlarla işleniyor.

Bir başka gerçek de şu değerli arkadaşlarım: Özellikle internet üzerinden yapılan satışlar. Bunların üç dakikada anlatılması mümkün değil; eğer Mecliste bu konuda bir araştırma komisyonu kurulursa, buna ilişkin Meclis ayrıntılı bir inceleme yaparsa, olayların taraflarıyla, olaylardan zarar görenlerle beraber oturursa bunların ortadan kaldırılmasıyla alakalı gerekli tedbirleri, caydırıcı önlemleri almayla alakalı gerekenleri söyleyebilir. Bakın, internet üzerinden, özellikle pompalı tüfeklerle, özellikle bunun dışındaki diğer silahlarla alakalı; tabancalarla alakalı, havalı silahlarla alakalı -tam tarif edemiyorum- bunlara ilişkin her türlü alım satım serbest. Değerli arkadaşlarım, bunun olduğu bir ülkeyi, 40 milyon silahın olduğu bir ülkeyi, kalkıp internet üzerinden bu satışları, bu şeyi itibarlı hâle getirmeyle alakalı bir yöntemin olduğu ülkeyi, kalkıp da 40 milyon ruhsatsız silahın olduğu bir ülkeyi bir Batılı ülkede tarif edemezsiniz.

Bunlara önlem alınması gerekiyor. 6136'da sadece 12'nci ve 13'üncü maddelerde değil, bu araştırma önergesinden çıkacak sonuçlara göre yasal düzenlemelerin caydırıcı anlamda olması için gerekli tedbirlerin alınması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Neden alınması gerekiyor? Üç şeyi tehdit ediyor bu. Zaten YENİ YOL Grubunun araştırma önergesinde de var. Birincisi, kamu güvenliğini tehlikeye düşürüyor. İkincisi, toplumsal barışı tehlikeye düşürüyor. Üçüncüsü, yaşam hakkını tehlikeye düşürüyor. Ateş düştüğü yeri yakıyor değerli arkadaşlarım. Ben de uzun yıllar avukatlık yapan bir kardeşinizim. Bu konudaki tedbirsizlik, dikkatsizlik sonucu ölüme sebebiyet verme suçuna ilişkin nasıl olaylarla karşılaştığımı, hangi otopsilere girdiğimi meslek yaşantısında bire bir bilen bir kişiyim. Bu nedenle, Parlamentonun amasız fakatsız, hiçbir bağlaç koymadan, bir ortak paydada buluşmasını, Umut Vakfının göstermiş olduğu dirayeti, ilgiyi göstermesini yüce heyetinizden temenni ediyorum. “Olur mu?” diyorum, “Umudum yok.” diyorum. Umut Vakfını buradan saygıyla selamlıyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Durmuş Ali Keskinlikç' ta söz.

Sayın Keskinlikç, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA DURMUŞ ALİ KESKİNKILIÇ (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi Grubunun bireysel silahlanma ve bireysel silahlanmadaki artışın kamu güvenliğini tehdit ettiğiyle ilgili araştırma önergesi üzerine AK PARTİ Grubu adına konuşmak için huzurlarınızdayım.

Bireysel silahlanma dünyada, genelde, silah taşıma hakkı olmayan bireylerin silahlanması konusu olarak algılanmaktadır ve burada belli oranlar var arkadaşlar. Mesela, dünyadaki şeffaf ve açıklığı olan ülkelere baktığımızda, işte, 100 kişi başına düşen silah sayısına baktığımızda Amerika Birleşik

Devletleri'nde 90, Finlandiya'da 55, İsveç'te 45, Fransa'da 32, Kanada'da, İsveç'te, Avustralya'da 31 ve Almanya'da 30; Türkiye'de bu oran yaklaşık 13 olarak gözüküyor. Az önce burada rakamlar verildi, işte, ruhsatsız silah sayısı 40 milyon gibi bir rakam söyleniyor; bunu 50 de söyleyebilirsiniz, 60 da söyleyebilirsiniz, bu rakamın hiçbir geçerliliği yok, hiçbir veriye, tabana da dayanmıyor.

Arkadaşlar, silaha sahip olma açısından Japonya ve Türkiye dünyada bu konuda en sert tedbirleri almış ülkelerdendir. Türkiye ve Japonya'da silah sahibi olabilmek oldukça zor bir işlemdir. Dünyanın diğer ülkelerinde 18 yaşını dolduran vatandaşlar -Amerika'da ve İsveç'te de silah taşıma haktır, Türkiye'de izindir- gidip istediği gibi silah alabilir. Bireysel silahlanmaya karşı Türkiye Cumhuriyeti tarafından ve AK PARTİ hükümetlerince son derece ciddi tedbirler alındı.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Mesela?

DURMUŞ ALİ KESKINKILIÇ (Devamla) - Ben burada arkadaşları dinlerken şaşırıyorum. 2024 yılında biz yasa değişiklikleri yaptık, ruhsatsız silah taşımının cezasını bir yıl ila üç yıldan iki yıl ila dört yıla çıkardık. Yine, aynı şekilde, ruhsatsız silahlarla ve ruhsatsız silahların parçalarıyla -eskiden parçalar dâhil değildi- ilgili cezayı da on iki yıl ila on beş yıl arasına uzattık. Yine, en son yargı paketinde düşünülerde silah atma olarak tabir edilen meskûn mahallerde silah atışlarının cezasını kişiyi yaralamasa bile yedi buçuk yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacak hâle getirdik. Yani baktığınızda Türkiye'de bireysel silahlanmayla ilgili her türlü tedbirin alındığını çok net biçimde görebiliyoruz.

Bakın, AK PARTİ Hükûmeti ilk geldiğinde halk arasında en çok dolaşan kurusıkılar vardı, kurusıkı tabancalarla ilgili tedbirler alındı. Yine, bunun yanında, kurusıkı tabancalar gibi birtakım cihazlarla ilgili yapılan işlemler çok sert biçimde tedbirler altına alındı. Dünyanın herhangi bir ülkesinde marketten alabileceğiniz bir silah Türkiye'de izne tabi hâle getirildi.

Türkiye'de bireysel silahlanma konusunda Hükûmetimiz gerekli tedbirleri almıştır. AK PARTİ Grubu olarak bu önergeye katılmadığımızı belirtmek isterim.

Saygılarımı sunuyorum, hürmetlerimle efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, oylamadan önce bir karar yeter sayısı talebimiz vardır.

BAŞKAN - Peki, öneriyi oylarınıza sunacağım ve sonra karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda ihtilaf vardır, elektronik cihazla oylama yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.32

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.42

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

YENİ YOL Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 20 milletvekili tarafından, basın mensuplarının görevlerini yerine getirirken maruz kaldıkları tehdit, saldırı, şantaj ve sansür girişimlerinin önlenmesi, emek sömürsünden kurtarılmasının sağlanması ve hak ettikleri sosyal haklara kavuşmalarının temin edilmesi, ayrıca basın özgürlüğünü güvence altına alacak hukuki, kurumsal ve toplumsal mekanizmaların güçlendirilmesini sağlayacak adımların belirlenmesi amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan araştırma önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Ocak 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/1/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/1/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 20 milletvekili tarafından, basın mensuplarının görevlerini yerine getirirken maruz kaldıkları tehdit, saldırı, şantaj ve sansür girişimlerinin önlenmesi, emek sömürsünden kurtarılmasının sağlanması ve hak ettikleri sosyal haklara kavuşmalarının temin edilmesi, ayrıca basın özgürlüğünü güvence altına alacak hukuki, kurumsal ve toplumsal mekanizmaların güçlendirilmesini sağlayacak adımların belirlenmesi amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 8 Ocak 2026 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşcı.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Değerli milletvekilleri, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü öncesinde Hasan Tahsin'den Uğur Mumcu'ya, İlhan Darendelioğlu'ndan Abdi İpekçi'ye, Onat Kutlar, Ahmet Taner Kışlalı, bütün basın şehitlerimizi saygıyla anıyorum.

Kâh hırsızlık, arsızlık, yolsuzlukla ihya üzerine kurulu harami ittifaklarının, kâh haksızlık, hukuksuzluk, adaletsizlik üzerine kurulu zulüm saltanatlarının tekerine çomak soktukları için kalemine silahla mukabele edilen, katledilen bütün gazetecileri saygıyla anıyorum. Dışarıdan nasıl gözüktüyor bilmiyorum ama çok zor bir meslek gazetecilik, kelle koltukta yapılıyor.

(Uğultular)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, salonda büyük bir uğultu var, duyamıyoruz.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Ben konuşmıyorum bu şartlarda.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Çok ayıp, çok ayıp! Ne kadar ayıp!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Dışarı çıksın arkadaşlar.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ciddi bir uğultu var; kürsüde hatip var, lütfen.

Buyurun.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Başa alabilir miyiz Başkanım?

BAŞKAN - Siz devam edin.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, hâlâ konuşmalar devam ediyor.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ya, AK PARTİ Grup Başkan Vekili...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Sayın Sunat...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Kaybedilen süreyi verelim bu güzel vekilimize.

BAŞKAN - Vereceğim, onu vereceğim de lütfen bir şöyle sükûneti, sakinliği sağlayalım ve süreyi baştan başlatalım.

Buyurun

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Değerli milletvekilleri, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü öncesinde Hasan Tahsin'den Uğur Mumcu'ya, İlhan Darendelioğlu'ndan Abdi İpekçi'ye, Onat Kutlar, Ahmet Taner Kışlalı, bütün basın şehitlerimizi saygıyla anıyorum.

Kâh hırsızlık, arsızlık, yolsuzlukla ihya üzerine kurulu harami ittifaklarının, kâh haksızlık, hukuksuzluk, adaletsizlik üzerine kurulu zulüm saltanatlarının tekerine çomak soktukları için kalemlerine silahla mukabele edilen, katledilen bütün gazetecileri yine saygıyla anıyorum. Dışarıdan nasıl gözüktüyor bilmiyorum ama çok zor bir meslek gazetecilik. Düşünsenize, bir kere kelle koltukta yapılıyor ve yazdığınız bir cümle, konuştuğunuz bir cümle, geri dönüşü evinize yollanan bombalı bir paket olabiliyor bazen, aracınızın taranması olabiliyor, çürütülmek olabiliyor rutubetli hücrelerde, sopalarla evinizin önünde çocuklarınızın gözü önünde ölümüne dövülmek olabiliyor.

İşte, Murat Ağirel'in günlerdir mücadele ettiği alçaklık; sapığın birinin evladınızın görüntülerini yayarak onu hedef göstermesi, evladınızın bedenine sanal salyalar akıtılması, tehdit edilmesi olabiliyor gazeteciliğin geri dönüşü. Hayatları çıktıkları ekranlar kadar ışıltılı, yazdıkları gazete sayfaları kadar renkli varsayılıyor gazetecilerin oysa, bir tahayyüle çalışın Allah aşkına, açlık sınırının altında çalışanların sesi olmaya çalışıyorsunuz, bunun ne menem bir haksızlık olduğunu anlatıyorsunuz, Anayasaya aykırı olduğunu, kimsenin ölümüne çalıştırılamayacağını, kimsenin beslenme, eğitim, sağlık haklarının bu şekilde gasbedilemeyeceğini, sosyal hakların da yaşamsallığını, bu temel yaşamsal fonksiyonları işlevsizleştirecek bir ücretlendirme olamayacağını anlatıyorsunuz ve bütün bunlar en çok o anda size oluyor aslında. "Yapılamaz." dediğiniz, işçi adına, memur adına, ücretli adına itiraz

ettiğiniz, ses yükselttiğiniz her şey size de yapılıyor ve sizin adınıza itiraz edecek kimse de olmuyor ortalıkta. Düşünün bir kere, hemen her Allah'ın günü çalışanların sendikal haklarını savunuyorsunuz ama bunu yaptığınız sektörde sendikalaşma oranı yüzde 7, toplu sözleşme oranı yüzde 3,5 ile 4 arasında. Uluslararası endekslere hiç girmiyorum zira mesela, Müyesser Yıldız'ın resmî açıklamalara, açık kaynaklara dayalı yazılarından dolayı casuslukla suçlanabildiği ve cezaevine atılabildiği bir ortamda, Barış Terkoğlu'nun gözaltı koşullarında ifadeye götürülüp de yasal olarak hiçbir gazetecinin açıklamak zorunda olmadığı şeyi yani haber kaynağını açıklamadığı için telefonuna el konulabildiği, Özlem Gürses'in düzeltme de yaptığı, aslında suç da olmayan bir durumdan ötürü kelepçelenip yani olmayan suçtan kelepçelenip ev hapsinde tutulabildiği, Furkan Karabay'ın Cumhurbaşkanına hakaretle suçlandığı için "Her şey müstahak." tarifesine maruz kaldığı cezaevinde, RTÜK'ün moderatörün mimiklerinden dolayı yani niyet okuyarak rekor cezalar verebildiği kanallara kadar böyle bir ortamda gazetecilerin mesleklerini yapabilmek hürriyetlerinin, halkın haber almak hürriyetinin ne büyük bir tehdit ve baskı altında olduğunu anlamak için hiçbir endeks verisine ihtiyacımız yok. Türk basınına geçirilen boğma telleri çıplak gözle görülebilecek kadar açık, inkâr edilemeyecek kadar, inkâr edeni ancak acınası bir gülünçlüğe sürükleyecek kadar net. O yüzden, iktidar yanlısı bilinen gazetecilerin boğazlarına kadar battıkları çamur, Goebbelscilik oynayan sözde doğurucu, doğrulayıcı kurumların yanlışlığın, çürümenin kurumsallaşmış hâline döndükleri bu kadar ifşa hâldeyken, ifşa oluyorken Basın İlan Kurumu ilan kesme cezalarının yüzde 90'dan fazlasını yandaş olmayan kuruluşlara verip de ilanları yüzde 80'ler gibi bir oranla yandaş kuruluşlara verirken yahut RTÜK 2025'teki 93 milyon liralık cezanın tamamını yandaş olmayan kuruluşlara kesmişken, dizi diye bir kadın doğrama sahnesi yayınlandı mesela, oluk oluk kan, bu sahne bile sırf yayınlandığı kanal siyasi himaye altında diye cezayla mukabele edilmezken bu ortamda en azından bu ayıpları himaye etmemek, bu ayıplara ortak olmamak iradesi bekliyorum ben sizlerden.

Bakın, burası Kuvayimillîye'den itibaren her dönem gazeteci mensuplarını bünyesinde bulundurmuş bir çatı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

SELCAN TAŞÇI (Devamla) - Gazetecileri özlük hakları itibarıyla insan onuruna yakışır koşullarda yaşatacak ve meslek onurlarının korunduğu bir ortamın inşası hem zaruret demokrasi açısından hem de bizlerin görevi. Tıpkı adalet gibi hür, objektif, bağımsız medya da bir gün herkese mutlaka lazım olur.

Bu vesileyle İYİ Parti olarak, hem nisan ayında gazetecilerin iş güvencesinin medya patronlarının inisiyatifine bırakılmadığı, işsizlik riskinin, düşük ücretle çalışmanın azaldığı, emek sömürüsü ve hırsızlığı olmayan bir sektör için verdiğimiz kanun teklifimize hem de dijital dönüşümün yol açtığı hak kayıplarını da çözecek daha geniş kapsamlı bir yol haritası çıkarmamıza da yarayabilecek böyle bir komisyonun kurulması teklifimize destek bekliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi adına grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

10 Ocak Dünya Çalışan Gazeteciler Günü, belki bu günü Türkiye için uyarlırsak "çalışabilen gazeteciler" desek belki daha anlamlı olur. Neden? Çünkü son on üç yılda 349 tane yerel gazete

maalesef ekonomik darboğaz ve siyasi baskılar nedeniyle kapanmış, son beş yılda ulusal medyada birçok kapanma gerçekleşmiş ve neticesinde 5 binin üzerinde gazeteci arkadaşımız işsiz.

Değerli arkadaşlar, bu verdiğim rakamlar sıradan istatistikler değil. Şimdi, çok iyi hatırlayacaksınız, 28 Şubat döneminde yaşanan baskı, zulüm, bütün bunlar gündeme geldiğinde -bugün de ilk fırsatta hemen onları tekrar hatırlatıyorsunuz- bizim dışımızda, bizim gibi inanmayan, bizim gibi düşünmeyen insanların mağduriyetlerimize verdiği olumlu tepkilerden dolayı mutluluktan havalara uçardık, adalet vurgusu yapardık. Mesela, hiç unutmuyorum, Gülay Göktürk'ün her gün köşe yazılarını ilgiyle takip ederdik "Acaba bugün mağduriyetlerimizle alakalı bir yazı kaleme alacak mı?" diye.

Arkadaşlar, bugün bizim gibi düşünmeyen, sizin gibi düşünmeyen, sizin yol haritanıza ram olmayan, sizin karşınızda olan ve fikir namusu olan gazetecilere yapılan baskı, uygulama kabul edilebilir değil. Bu anlayışla "dördüncü güç medya" diye öne çıkan ve bu zamana kadar sürekli dile getirilen, dördüncü güç olan, toplumun nefes alma alanı olan bu alana yapılan baskılar kabul edilebilir değil; öncelikle bunu ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, ne kadar anlamlı bulursunuz bilmiyorum ama 2025 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'ne göre maalesef ülkemiz alınan kararlar neticesinde 159'uncu sıraya gelmiş arkadaşlar, 159 ve biz maalesef Sudan'la, Irak'la, Somali'yle, bunlarla yarışır hâle gelmişiz. Basın özgürlüğü sürekli... Emin olun, bakın, şu anda siz yolsuzlukların, usulsüzlüklerin, problemlerin, bütün bunların gündeme geldiği bir ortamda toplumda insanların bütün bu endişelerini dile getireceği bir alan bırakmazsanız bu, bir kısır döngüdür; bu, demokrasi adına kısır döngüdür; bu, kabul edilebilir değildir. Bırakacaksınız insanlar fikirlerini özgürce dile getirecekler, özgürce kendilerini ifade edecekler ki toplumda bir yanlışlık varsa, bir haksızlık varsa, bir usulsüzlük varsa son tahlilde herkes bundan payını alsın, düşen nasibi alsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Bugün, maalesef, bizler, değerli arkadaşlar, özellikle yerel basının yaşadığı sıkıntıları görüyoruz. Yani RTÜK diye bir kurum var, Allah selamet versin, burada bütün muhalefet partileri hatta sizlerin içinden arkadaşlar da "Ya, şu toplumun ahlakını bozan gündüz kuşağı programlarına ne zaman el atacaksınız?" diye bas bas bağıriyoruz ama içinizden bir Allah'ın kulu RTÜK'e gidip de "Yap şunu." demiyor ama herhangi bir muhalif ses, muhalif televizyon, muhalif gazete, muhalif gazeteci bir sorunu dile getirdiğinde kendince, katılırsınız katılmazsınız ama hakaret içermeyen bir fikir dile getirdiğinde doğrudan Silivri'nin yolunu gösteriyorsunuz. Arkadaşlar, bu gidiş gidiş değil, bütün samimiyetimle söylüyorum, bu gidiş gidiş değil. Yarın sıranın bu tarafından şu tarafına geçersiniz, aynı bu cümleleri siz kurarsınız, ondan sonra yine adalet arayışı bu ülkede durmaz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Sevilay Çelenk'te.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime İYİ Partinin basın özgürlüğü ve gazetecilik alanının sorunlarıyla başlayan önergesini desteklediğimizi belirterek başlamak isterim.

İki gün sonra 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü. Aslında, çok Türkiye'ye özgü bir gün, bizdeki gazetecilik pratiğine ve gazeteciliğin hikâyesine özgü bir gün. Türkiye'de böyle bir gün var, Çalışan Gazeteciler Günü çünkü çalışmayan gazeteciler var. Türkiye'de kaybedilen gazeteciler, ömürleri

çürütülen gazeteciler, suikasta kurban giden gazeteciler günü de olabilirdi çünkü hakikat mücadelesi Türkiye’de özellikle gazeteciler bakımından ölümüne sürdürülen bir gazetecilik oldu, bir mücadele oldu. Hakikat mücadelesi bugün, 21’inci yüzyılın ilk çeyreğini geride bıraktığımız gün hâlâ canı pahasına verilen bir mücadele.

Ben konuşmamı bu Çalışan Gazeteciler Günü’nde böyle bir yerden kurmak istedim çünkü Çalışan Gazeteciler Günü’ne gelebilmek için aslında bunun kendisinin de arkasında böyle bir pratik var, hayatları çalınmış gazetecilerden geçmemiz gerekiyor ve bugün 8 Ocak, Grup Başkanımız da söyledi, Metin Göktepe’nin katledilişinin 30’uncu yılı. Metin Göktepe, belki bilmeyenler vardır ve gerçekten bazen ne çok şeyin bilinmediğini de çok buruk bir biçimde anlıyoruz. Metin Göktepe gözaltında, binlerce kişinin tanıklığında gözaltına alındıktan sonra, devlet gözetimi altında işkenceyle katledilen bir gazeteci ve otuz yıl oldu bugün ve cezasızlıkla, çok kısa cezalarla failer serbest bırakıldı.

Sadece ondan ibaret değil, o kadar çok gazeteci var ki hayattan koparılan. Google’da bir tarama yapın, ilk etapta karşınıza 67 isimli bir liste çıkıyor ve ilk rakam 1909 ve son rakam üç yıl öncesi. Kesintisiz gazeteci katliamları var, suikastları var bu ülkede. İzzet Kezer’i görürsünüz aynı listede, Musa Anter’i görürsünüz, Uğur Mumcu’yu görürsünüz, adli bir olaymış gibi görülen ve kolayca öldürülen bir başka gazeteci Nuh Köklü’yü görürsünüz. Esnafın eli serbest bırakıldığı için o da bu şekilde öldürülebilmıştır.

Bu yaşadığımız bölgenin kaderi de bizimle aynı, ülkemizin kaderiyle aynı. Başınızı Suriye’ye çevirirsiniz, savaşta öldürülen siviller kadar sayısız gazetecinin de katledildiğini görürsünüz; Nazım Daştan gibi, Cihan Bilgin gibi gazeteciler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - İran’a bakarsınız; idam edilen rejim karşıtı sayısız gazeteciği görürsünüz, Filistin’de gazetecileri görürsünüz. Çünkü hakikati karartmak için, katletmek için önce gazeteciliği, gazetecilik pratiklerini ve gazetecileri katletmek gerekir. Maalesef bugüne kadar bu coğrafyanın kaderi bu oldu ve bu olmasın diye çalışan, inat eden, iğneyle kuyu kazar gibi hakikatin peşinde olan gazetecilerin Gazeteciler Günü kutlu olsun. Bugün Türkiye’de sadece geleneksel medya değil sosyal medya da aynı zulüm altındadır, hiciv bile yapılamıyor. “Hiciv” demişken Sabahattin Ali’nin de yazı kadrosunda olduğu Marko Paşa dergisiyle ilgili bir cümleyi hatırlatmak istiyorum; diyor ki Marko Paşa engellenirken: “Ey hakikat, sen ne kadar güçlüsün; sen devleri bile korkutacak kadar korkunçsun.” Hakikatten korkmayın, basın özgürlüğünü gasbetmekten vazgeçin.

Çalışan Gazeteciler Günü kutlu olsun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Tuncay Özkan.

Sayın Özkan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Sayın Başkanım, sizi saygıyla selamlarken aile büyüğünüzün kaybindan dolayı başsağlığı dileklerimi de iletiyorum.

Efendim, gazeteci kimdir? Gazeteci, sizin yerinize dayak yiyendir, öldürülendir, halkın haber alma hakkı için işkence görendir. Gazetecilik sadece bir meslek, bir meslek anlayışı değildir, aynı zamanda bir yaşam biçimidir. Öyle olmasa Filistin’de bugüne kadar 254 gazeteci öldürülür müydü? İsrail, terör devleti, soykırım yapıyor, ilk hedefine gazetecileri koyar mıydı? Ocak ayındayız, katledilen gazetecileri anacağız. Bugün 30’uncu yılı, Metin Göktepe kardeşim, Hrant Dink kardeşim, bunlar benim dostlarım, yakınlarım; Onat Kutlar usta ve Uğur Mumcu usta; hepsini ocak ayında kaybettik. Niye öldürüldüler,

neden öldürüldüler? Gazeteci kimlikleri olmasaydı, sözlerinin etkisi olmasaydı öldürülürler miydi? Onlar doğrunun, hakkın, halkın haber alma hakkının peşinden gitmeselerdi bugün yaşamlarına devam ediyor olurlardı. O zaman gazeteciyi korumak gerekir.

Ben daha önce de anlatmıştım, altı yıl cezaevinde kaldım. Tutuklanmamı gerektiren suçlamam şuydu: “Atatürk’ün Bursa Nutku evinden çıktı.” dedi Zekeriya Öz, “Atatürk’ün Bursa Nutku’nu evinde bulunduran kişi Ergenekon terör örgütünün üyesidir.” dedi. “Bunu tutanağa yaz.” dedim, yazdı. Tutuklamaya sevk ettiler, aşağı indik. Balyoz’un yargıcına dedim ki: “Böyle saçma bir şeyle karşınıza getirdiler, böyle bir suçlama olmaz. Bu suçlamadan dolayı ben tutuklanamam.” “Yok ki öyle bir suçlama.” dedi. “Peki, ne var?” dedim. “Şema var. Siz Ergenekon’un basın kolunda şemada yer alıyorsunuz.” dedi. “Ben o şemayı görebilir miyim?” dedim. “Hayır, göremezsin.” dedi. “Niye göremem?” dedim. “Gizlilik kaydı var.” dedi. “Peki, avukatım görebilir mi?” dedim. “Hayır, göremez.” dedi. “Kim görecektir?” dedim. “Ben yargıcım Tuncay Bey. Ben gördüm ve sizin tutuklanmanıza hükmettim, tutuklusunuz.” dedi.

Beş yıl dört ay boyunca “Bu şemayı açın.” diye bağırdım. İşte, Hanımefendi orada, tanıktır. Beş yıl dört ay boyunca “Bu şemayı açın, bu şemaya açın...” Beş yıl dört ay sonra karar duruşmasında şemayı açtılar, şemada herkes var ama benim adım yoktu. “Hani beni siz bu şemada adım var diye tutuklamıştınız?” dedim. “Ya, geçtik onları.” dedi. Geçtik onları. Şimdi geldiğimiz yerde, arkadaşlar, son yirmi dört saat içinde... Bakın, orada savcıya şunu söylemiştim, Zekeriya Öz’e ve 5 savcıya “Siz böyle davranırsanız, muhalefeti böyle yok etmeye kalkarsanız Türkiye bir çöle döner, Türkiye’yi çölleştirmeyin.” demiştim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin, tamamlayın.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

“Türkiye bir fikrî çöllük içinde kalır, bunu yapmayın.” demiştim. İçinizde çok büyük dergi mücadelelerinden, basın mücadelelerinden gelen arkadaşlarım var, o mücadelelerle burada duruyorsunuz. Bakın, Türkiye bir çöle döndü. Biraz önce kapının önünde arkadaşlarla konuşurken Türkiye’de ne kadar az kitap basıldığını, ne kadar az eser ortaya konulduğunu, ne kadar az şeyin yapıldığını konuştuk. Geldik bugüne, ocak ayında kaybettiklerimiz, yerine koyamadıklarımızla birlikte bugünden yarına geçeceğiz. Özgürlüğün önüne duvar ölerseniz o duvar üstünüze yıkılır. İnsanı özgürlükten koparmaya çalışırsanız siz koparsınız ve ben Türkiye’nin çivisi çıkan bu dünyada zincirlere bağlı olduğunu görmekten büyük üzüntü duyuyorum. Gelin özgürleştirilelim, gelin arkadaşlarımızın sendika hakkını verelim, gelin arkadaşlarımızın yaşam hakkını savunalım. Gazeteciler Filistin’de de Türkiye’de de zindanda olmasınlar, tabutta olmasınlar; yaşasınlar ve yazsınlar. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim, sağ olun.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Rize Milletvekili Sayın Harun Mertoğlu.

Buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HARUN MERTOĞLU (Rize) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; basın ve ifade özgürlüğü, demokratik hukuk devletin vazgeçilmez unsurlarındandır. Bu özgürlük, Anayasa’mızla güvence altına alınmıştır; ayrıca, Türkiye’nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 10’uncu maddesiyle de uluslararası koruma altındadır. Ancak gerek Anayasa’mız gerekse Avrupa insan hakları hukuku ifade özgürlüğünü sınırsız ve sorumsuz bir alan olarak

tanımlamamaktadır. Anayasa'mızın 12'nci maddesi hayati bir denge kurmaktadır; birinci fıkrayla temel hak ve hürriyetlerin dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez olduğu hükme bağlanmışken ikinci fıkrada özgürlüklerin mahiyetini belirleyen esaslı bir ilke ortaya koymaktadır. Temel hak ve hürriyetler kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder yani özgürlük sınırsız değildir. Bireyin özgürlüğü başkasının hakkına zarar verdiği noktada anayasal koruma alanının dışına çıkar; bu ilke, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'yle de bire bir karşılık bulmaktadır. Sözleşmenin (1)'inci fıkrası ifade özgürlüğünü tanımlarken (2)'inci fıkrası bu özgürlüğün görev ve sorumluluklar da yüklediğini açıkça hükme bağlamaktadır. İlgili maddede ulusal güvenliğin, kamu düzeninin, kamu güvenliğinin, suç işlenmesinin önlenmesinin, başkalarının şöhret ve haklarının korunmasının, gizli bilgilerin ifşa edilmemesinin, yargı erkinin tarafsızlığını ve otoritesinin korunmasını emreder. Dolayısıyla hem Anayasa'mız hem de Avrupa insan hakları hukuku şunu net biçimde söylemektedir: Hak vardır ama sorumsuzluk yoktur; özgürlük vardır ama başıboşluk yoktur; eleştiri vardır ama suç yoktur. Basın özgürlüğü de bu çerçevenin içindedir. Basın, toplumu bilgilendirirken topluma karşı sorumluluk da taşır. Aile yapısını hedef alan, bireyin onurunu zedeleyen, yargısız infaz yapan, kamu düzenini tehdit eden bir dil, özgürlük değil hak ihhalidir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de hiç kimse gazetecilik faaliyetinden dolayı suçlanamaz, suç işlediği iddiasıyla ancak yargıyla muhatap olur. Gazeteci de olsa, siyasetçi de olsa herkes hukuk önünde eşittir. Basın mensubu olmak cezasızlık zırhı değildir.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Haber kaynağı nasıl sorulabiliyor o zaman bir gazeteciye? Böyle bir yasa var mı?

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Kaldı ki bugün Türkiye'de yüzlerce televizyon kanalı, binlerce internet sitesi, her görüşten gazete ve yayın organı serbestçe faaliyet göstermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Ya, söylediğiniz sözleşmeleri uygularsanız hiç bir problem yok, katılıyorum, çok iyi.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - "Haber kaynağını nasıl soruyorsunuz?" diyor.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Eleştiri vardır, muhalefet vardır, sert dil vardır, bunların hiçbirisi yasak değildir ama hakaret, tehdit, dezenformasyon ve suç çağrısı ne Anayasa'ya ne de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne göre özgürlük alanı değildir.

Sonuç olarak, mevcut anayasal ve uluslararası hukuki çerçeve ortadayken sorunu siyasileştiren, yargıyı töhmet altında bırakan ve devleti suçlayan bir araştırma önergesine ihtiyaç bulunmamaktadır.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Ya, beş yıl yatırdığınız insanı beraat ettirdiniz; yargıyı töhmet altında bırakması mı var? Beraat edecekti beş yıl cezaevinde niye yattı? Bu normal mi? Ayıp ya!

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - AK PARTİ olarak, Cumhur İttifakı olarak basın hürriyetinin, hukukun üstünlüğünün, demokratik düzenin birlikte ve dengeli şekilde korunmasından yanayız.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Siz bir gün girin cezaevine bakalım!

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, Halep’te sivillere yönelik saldırıların bölgesel barış ve Türkiye’nin dış politikası üzerindeki etkilerinin ortaya konulması amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Ocak 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/1/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/1/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

8 Ocak 2026 tarihinde Muş Milletvekili, Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili, Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından (15862 grup numaralı) Halep’te sivillere yönelik saldırıların bölgesel barış ve Türkiye’nin dış politikası üzerindeki etkilerinin ortaya konulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak 8/1/2026 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Batman Milletvekili Sayın Mehmet Rüştü Tiryaki.

Buyurun Sayın Tiryaki. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de kısa bir süre önce kaybettiğiniz amcanız için Allah’tan rahmet, sizlere ve bütün ailenize başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN - Sağ olun, teşekkürler.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Dünya, İkinci Dünya Savaşı’ndan bu yana en büyük çatışmaları, en büyük savaşları, işgalleri, hatta Filistin’de olduğu gibi soykırımları yaşıyor. Kuzeyimizde Rusya-Ukrayna savaşı, güneyimizde İsrail, Filistin, Lübnan, Suriye, İran, Yemen, Afrika Kıtası’nın neredeyse tamamı, Mali, Nijer, Burkina Faso, Mağrip, Libya enerji kaynaklarını kontrol etmek için emperyalist, kapitalist rekabet, dünya kelimenin tam anlamıyla ateş altında.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, öyle ya da böyle, kurulduğu günden Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarına kadar, Kıbrıs Harekâtı hariç, bu savaşların dışında durmayı başarmıştır. Türkiye, bütün dünya savaşta iken İkinci Dünya Savaşı’na girmemeyi başarmıştır; evet, yokluk olmuştur; evet, karneyle pek çok şeye erişilebilmiştir ama 85 milyon insan o zamanki dünya nüfusunun yüzde 3’ünün öldüğü bir savaşın dışında kalmayı başarabilmiştir. Maalesef, Adalet ve Kalkınma Partisi hükûmetleri, elbette ilk kuruluş yılları değil, iktidarlarının ikinci yarısında sınırlarımızın dışındaki savaşların aktif parçası olmuştur. Libya’da Türkiye Cumhuriyeti savaşın bir parçasıdır, Suriye’de Türkiye Cumhuriyeti devleti savaşın bir parçasıdır.

Libya'yı bir başka gün ayrıntılarıyla konuşmak isterim ama bugün Suriye'de yaşananları konuşmamız gerekiyor. Suriye'de herkes çok acılar çekti, yıkılmadık neredeyse hiçbir tane şehir kalmadı, zarar görmeyen hiçbir grup kalmadı. Sünni'siyle, Alevi'siyle, Süryani'siyle, Ermeni'siyle, Kürt'üyle Türkmen'iyle, Arap'ıyla herkes çok acılar çekti, Esad yönetimi herkese çok acı çekti. Ardından IŞİD ülkenin büyük bir bölümünü kontrol etti. On üç yıllık iç savaş döneminde en az 600 bin kişi yaşamını yitirdi. Nüfusu 22 milyon olan ülkede 6,5 milyon insan ülkeyi terk etmek zorunda kaldı. 8 Aralık 2024'te Esad yönetimi devrildi. Bütün dünya yeni Suriye yönetimine bir şans tanıdı. Bütün dünya "terörist" dediği Colani'nin Cumhurbaşkanlığını kabul etti, HTŞ terör örgütleri listesinden çıkarıldı. Gelin görün ki yeni yönetim ülkede birliği sağlamak yerine kendinden olmayanı, kendisi gibi düşünmeyi yok saydı; yok saymakla kalmadı, Süveyda'da olduğu gibi Dürzilere; Tartus'ta, Lazkiye'de olduğu gibi Alevilere; Halep'in Beni Zeyd Mahallesinde olduğu gibi Süryanilere saldırdı. Kürtlerin canlarıyla, kanlarıyla ve uluslararası toplumun desteğiyle başardıklarını yok etmek istedi, IŞİD'i yenen güçlerini dağıtmak istedi, on üç yıldır canla, kanla elde ettiklerini bölgelerindeki bütün otoriteye teslim edilmesini istedi. Okullarda Kürtçe eğitim verilmesine bile izin vermedi. Zaman zaman doğrudan, zaman zaman çeteler eliyle saldırılar düzenledi ve bu süre boyunca Kürtler kendi bölgeleri dışında Suriye'nin hiçbir bölgesine hiçbir saldırıda bulunmadılar. Bütün bunlar zaten kırılğan olan Suriye'deki yeni düzenin kalıcı olmasına hizmet etmedi, etmiyor ve böyle giderse de etmeyecek. Ne Aleviler ne Dürziler ne Süryaniler ne Kürtler ne de altmış yıl boyunca hüküm süren Baas rejimine karşı mücadele eden ve demokrasi isteyen Araplar, yeni yönetimin tekçi, totaliter ve saldırgan politikalarını kabul etmiyor.

Şimdi size soruyorum: Kürtler bunu neden kabul etsin? 200 bin Kürt'ün yaşadığı mahallelerin boşaltılmasına ve rejimin bombalanmasına neden izin versin, neden onay versin? Bakın, yeni yönetim "Size üç saat süre veriyorum, 200 bin kişinin yaşadığı, Kürtlerin yaşadığı mahalleleri boşaltacaksınız." diyor, tıpkı İsrail'in Filistin'de yaptığı gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

Buyurun.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Bakın, bunlar dün ve bugün yaşananlar. Bütün mahalleleri boşaltıyorlar. Ne için boşaltıyorlar? Tek bir şey için boşaltıyorlar, oraları bombalamak için, Kürtleri oradan çıkarmak için. IŞİD artıklarının bu saldırılarını Kürtler neden kabul etsin? Bakın, IŞİD artıkları derken laf olsun diye söylemiyorum. Bakın, bu gördükleriniz -daha sonra yayın yasağı getirildi- IŞİD amblemi taşıyan kişiler, askerler; askeri üniforma ama hepsinin üzerinde IŞİD amblemi var. İşte, bu kişiler Kürtlerin yaşadığı bu mahallelere saldırıyorlar. Bakın, bu bir güvenlik, bir otorite meselesi değil, bir mahallede düzen meselesi değil. Bu gördükleriniz obüs; büyük toplanlar, havan toplanlarıyla sivil yerleşim yerleri bombalanıyor. Emin olun, bunu onurlu hiçbir halk kabul etmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Selamlamak için izin istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Bakın, onurlu bir Türk bunun halkına yapılmasını kabul eder mi? Onurlu bir Arap bunun halkına yapılmasını kabul eder mi? Onurlu bir Acem bunun halkına yapılmasını kabul eder mi? Etmez, etmemelidir. İşte, Kürtler de kendi onurlarını koruyorlar, bu yüzden bu saldırıları kabul etmiyorlar. Bu yüzden Türkiye'de Kürt'ün yaşadığı her şehirde yüz binlerce

Kürt sokakta; bu yüzden Şırnak'ta, Van'da, Diyarbakır'da, Hakkâri'de, Batman'da yüz binlerce Kürt sokakta; bu yüzden Mesud Barzani bu saldırılara tepki gösteriyor, bu yüzden Bafel Talabani tepki gösteriyor; İran'daki, Irak'taki bütün Kürtler buna tepki gösteriyor; Türkiye Büyük Millet Meclisinden istediğimiz şey budur. Başta da söylediğimiz gibi, Türkiye barışın tarafı olsun, yüz yıldır yaptığı gibi savaşın değil barışın tarafı olsun, kardeşleri için barış getirsin diyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tüm Türkiye gibi bizler de Halep'te yaşanan çatışmaları endişeyle takip ediyoruz. Ben daha önce burada ve daha başka yerlerde çeşitli vesilelerle Suriye konusunda birçok açıklama yaptım. Parlamento olarak konuyu itidalle, etraflıca konuşmamız gerektiğini belirttim. Maalesef, perşembenin geliş çarşambadan belliydi; bunu açık söylemeliyim.

Halep'te yaşanan çatışmaları üç ana temelde açıklamaya çalışacağım.

İlk olarak, İsrail'in bölgedeki faaliyetleri hepimizin malumu. Burada kolay olan SDG'yi İsrail'in maşası ilan edip sonrasında yapılan tüm saldırılara bir meşruiyet kazandırmaktır. Ancak daha dün Şam yönetimi ile İsrail arasında yapılan anlaşmayı görmezden gelip sadece SDG'yi suçlamak yanlıştır. İsrail katil bir devlettir. İsrail bu bölgede Türklerin de Kürtlerin de Arapların da dostu değildir. İsrail'in yaptığı her açıklama tansiyonu yükseltmek ve toplumları provoke etmek içindir. İsrail "Tavşan kaç, tazi tut." politikası uyguluyor; provokasyona gelmemeliyiz.

İkinci olarak, hepimizi sevindiren 10 Mart mutabakatında bir gelişme olmaması elbette bir sorundur. Bu konuda hemfikiriz fakat iki tarafın imza altına aldığı bir anlaşmayı tek tarafın yükümlülüğü gibi göstermek yanlıştına düşmemeliyiz. Şam Hükümetinin yükümlülüklerini yerine getirdiğini, bir seçim takvimi, bir anayasa taslağı veya bir yönetim modeli sunduğunu göreniniz, duyanınız var mı? Daha önce de söyledim ve söylemeye devam edeceğim; on üç yıllık iç savaştan çıkan bir toplumun kesimlerine tekçi bir yapı önermek, koşulsuz silah bırakmayı teklif etmek ve baskıyla, silahla netice almayı beklemek yanlıştır. Yapılması gereken, Suriye'nin toprak bütünlüğü içinde merkezin bir kısım yetkilerinin yerel yönetimlere devredildiği ademimerkeziyetçi bir yapı kurmaktır.

Son olarak Türkiye'nin konumuna ve meseleye yaklaşımına değineceğim: Millî Savunma Bakanlığımızın bugün ve öncesinde yaptığı açıklamalar açıkçası ateşe benzin dökmektir. Arkadaşlar, bizler bu savaşın tarafı değiliz ve sınır komşularımızın, vatandaşlarımızın akrabalarının yaşadığı çatışmaya taraf olarak dâhil olamayız. Türkiye'nin yapması gereken, tehdit dilinden vazgeçip tarafları müzakereye davet etmektir. Orta Doğu'da sorunların parmak sallayarak çözülemeyeceği gerçeğiyle artık yüzleşmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamlı) - Suriye'de yaşanan krizi başladığı yerde, yine bu topraklarda çözmek zorundayız; on binlerce kilometre ötede, bu topraklara yabancı başkentlerde değil, barış masasını Ankara'da kuralmalıyız. Tüm tarafları burada buluşturarak tüm kimliklerin, inançların tanındığı, korunduğu ve özgür olduğu bir Suriye yönetiminde uzlaştırmalıyız. On üç yıl savaşmış bir topluma savaştan başka bir şeyler söylemeliyiz, aynı yöntemlerle farklı sonuçlara varamayız. Eğer Suriye'ye bir destek vermek istiyorsak bu, tüm tarafların üzerinde mutabık kalacağı barışçı bir Suriye

kurmaktır. Suriye'deki barış bizim içeride yürüttüğümüz süreci de olumlu etkileyecektir. Bu topraklar yeterince kana doydı, kategorik düşmanlıkların ne dün faydası oldu ne de bugün olur; zaman barışı ve umudu yeşertme zamanıdır.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

İYİ PARTİ Grubu adına Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz önerge Suriye'de ve özellikle Halep'te sivillere yönelik saldırıları, çatışma ortamını ve bunun bölgesel sonuçlarını ele almaktadır. İlk olarak bu başlıklar önemlidir ancak bir metnin doğru tespitler yapması kadar neyi eksik bıraktığı da son derece belirleyicidir. Halep'te yaşayan topluluklar sıralanırken bu kentin tarihsel ve demografik asli unsurlarından biri olan Türkmenlerin metinde yer almaması kabul edilemez bir eksikliktir. Suriye ve Halep'te Türkmenler başta olmak üzere Araplar, Süryaniler, Kürtler, Dürziler yani Hristiyanlar ve Müslümanlar birlikte yaşamaktadır. Türkmenler bu coğrafyada misafir değil köklü bir topluluktur. Bugün Irak'ta da Suriye'de de en fazla baskıya, zorla yerinden edilmeye ve güvenlik tehdidine maruz kalan topluluklardan biri Türkmenlerdir. Bu Meclis Suriye'de yaşayan Türkmenleri yok sayan hiçbir yaklaşımı normalleştirmemelidir.

Değerli milletvekilleri, 10 Mart mutabakatı çatışmaların durdurulması ve sivillerin korunması açısından önemlidir. Mutabakatların sahada karşılığı yoksa bu durum Suriye için olduğu kadar Türkiye'nin güvenliği açısından da ciddi riskler anlamına gelir.

Buradan bir başka hayati noktayı da açıkça ifade etmek gerekir. Golan Tepeleri uluslararası hukuka göre Suriye toprağıdır ve İsrail'in bu bölgedeki işgali hukuksuzdur. Bu işgalin yıllardır fiilen sürmesi ve zaman zaman normalleştirilmeye çalışılması sadece Suriye'nin değil tüm bölgenin istikrarını bozmaktadır. Uluslararası hukukun seçici biçimde uygulanması bölgede adalet duygusunu zedelemekte ve yeni çatışmaların önünü açmaktadır. Suriye'de barıştan söz edip Golan Tepeleri'ndeki işgali görmezden gelmek açık bir çelişkidir. Suriye'deki her istikrarsızlık Türkiye'nin sınırlarına doğrudan yansımaktadır; gerek İsrail'in hukuksuz uygulamaları gerek mutabakatların ihlali gerekse sahadaki silahlı yapıların güç kazanması Türkiye'nin sınır güvenliğini daha kırılgan hâle getirmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKALIN (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Suriye'nin toprak bütünlüğü ve güvenliği bölge barışı ve sınır güvenliğimiz açısından hayati öneme sahiptir. Sınır güvenliği geçici tedbirlerle ya da günü kurtaran açıklamalarla sağlanamaz. Türkiye, tehditleri sınırının içinde karşılamak zorunda bırakılmamalıdır. Suriye'nin kuzeyinde SDG ya da farklı isimler altında faaliyet gösteren silahlı yapılanmalar Türkiye için açık bir güvenlik tehdididir. Bu yapıların görmezden gelinmesi ya da meşrulaştırılması uzun vadede Türkiye'nin güvenliğini zayıflatır.

Sonuç olarak, Halep anlatılırken Türkmenleri yok sayan bir yaklaşım eksikliktir. Golan Tepeleri'ndeki işgal görmezden gelinemez. Mutabakatlara uyulmayan bir Suriye tablosu Türkiye için doğrudan risktir. Sınır güvenliği ihmal edilemez. Suriye'nin toprak bütünlüğü ve güvenliği sağlanmalıdır diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, kısa bir şey, çok kısa...

MEHMET AKALIN (Edirne) - Öneriniz burada, "Türkmen" yok.

BAŞKAN - Otuz saniye yeter mi?

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Düzeltmeyle ilgili.

BAŞKAN - Peki, çok kısa olsun lütfen.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

50.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkmenlerin dışlanması Halep'te söz konusu değil, mahalleyle ilgili bir mesele olduğu için, o mahalle özelinde; yoksa SDG'nin önemli bir bileşeni de Türkmenlerden oluşuyor, bunu belirtmek isterim.

BAŞKAN - Peki, teşekkürler.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, Halep'te sivillere yönelik saldırıların bölgesel barış ve Türkiye'nin dış politikası üzerindeki etkilerinin ortaya konulması amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Ocak 2026 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanriku'nun.

Sayın Tanriku, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, ben de öncelikle ailenizin büyüğü, hepimizin dostu amcanızın vefatı nedeniyle size ve ailenize başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, evet, zor bir konuyla yine karşı karşıyayız. Şimdi, hiçbir şey olmamış gibi burada davranamayız. On üç yıldır Suriye savaşını en iyi takip eden, en iyi anlayan ve bunun da en büyük bedelini ödeyen ülkeyiz aynı zamanda ve Adalet ve Kalkınma Partisinin müdahil olduğu bir savaştan bahsediyoruz. Yüz binlerce insan yaşamını yitirdi, milyonlarca insan göç etmek zorunda kaldı ve sonuçta şimdi yeni bir yapı var Suriye'de ve bu yapının ortaya çıkardığı sorunlar var. Türkiye'ye düşen görev, esas itibarıyla, Suriye'de bütün kimliklerin, bütün halkların ve bütün inançların yani Arapların, Kürtlerin, Türkmenlerin, bütün inançların, Hristiyanların, Alevilerin iradesine uygun demokratik bir Suriye'nin inşasıdır, bunun için tutum almasıdır, gerçekten demokratik bir anayasanın yapılması konusunda zorlayıcı olmasıdır. Diplomasıyı zorlamasıdır, müzakereyi zorlamasıdır, diyalogu zorlamasıdır ama bugün Adalet ve Kalkınma Partisinin geldiği çizgi, sonuçta, Suriye'de Fırat'ın batısındaki Kürtlere etnik temizliğe yol açabilecek bir siyasete izin vermek ve göz kırpmak olmuştur. Bakın, bu kabul edilemez. Biraz önce de ifade edildi, Halep bütün kimliklerin ve inançların yüzyıllardır birlikte yaşadığı önemli bir kenttir aynı zamanda. Kürtler, Türkmenler, Araplar, Hristiyanlar, Dürziler,

Süryaniler, Yezidiler, birçok halk orada barış içinde yaşamışlardır. Bu imkânı orada zorlamak varken 200 binden fazla Kürt'ü, Süryani'yi, Dürzi'yi ve Yezidi'yi oradan sürececek, başka yerlere taşıyacak bir politikanın aracı Türkiye olmamalıdır, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı olmamalıdır. Etnik temizliğe yol açabilecek herhangi bir politikaya izin vermemelisiniz.

Değerli arkadaşlar, Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlara sesleniyorum aynı zamanda, bakın, bir de şunu unutmayın: Türkiye'de Parlamentodaki bütün siyasi partilerin büyük özveriyle bir süreç yürütüyor bu Parlamentoda Türkiye'nin Kürt meselesinin, şiddet meselesinin, çatışma meselesinin sonlanması bakımından. Bakın, eğer bu süreç doğru biçimde ilerleyecekse Adalet ve Kalkınma Partisinin Suriye'de izlediği bu politikaları gözden geçirmesi lazım. Bir duygu ortaklığıdır Suriye bizim açımızdan, Kürtler açısından, bütün Türkiye'de yaşayanlar açısından. Bakın, bugün Diyarbakır'da yüz binlerce insan sokağa çıktı; izleyin biraz, bu duyguyu anlamaya çalışın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, lütfen tamamlayalım.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - Sonuçta tarihsel olarak Suriye dediğiniz yer bizler açısından, Türkiye'de yaşayan Kürtler açısından "..."³ hattın altındaki Kürtlerdir, Araplardır, Türkmenlerdir, bizim halkımızın parçalarıdır. Orada yeni bir savaşa, yeni bir çatışmaya, sivillerin ölmesine izin verecek politiklardan uzak durmanız lazım.

Bir kez daha buradan Cumhuriyet Halk Partisi olarak uyarıyoruz: Hükûmetin yapması gereken diyalogdur, diplomasıdır ve tarafları bir masa etrafında buluşturmadır. Bunu zorlarsak ancak Suriye'de kalıcı bir barış ve Suriye'deki halkların iradesine uygun bir anayasal düzeni inşa edebiliriz. Bir kez daha tutumunuzu gözden geçirmenizi buradan ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Atay Uslu.

Sayın Uslu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ATAY USLU (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suriye'de altmış yıl süren zulüm, çatışma sonrasında karanlık rejim halk tarafından devrildi ve üzerinden yaklaşık bir yıl geçti. Altmış yıldır Suriye'de kardeşin kardeşe kırdırıldığı, son on dört, on beş yıldır da Sednaya'da, Halep ve Humus zindanlarında yüz binlerce insanın kaybolduğu, milyonlarca insanın öldüğü, 12 milyon insanın göçe tabi tutulduğu -ki bunun 6 milyonu kendi ülkesini terk etmek zorunda kaldı- bir düzen vardı. Bu düzen 8 Aralık 2024'te tamamen ortadan kaldırıldı, yeni bir dönem başladı. Artık dünyanın farklı noktalarındaki Suriyeliler kendi ülkelerine dönüyorlar. Kendi ülkelerinde yıllarca zulme tabi tutulmuş, kimlik kartı verilmemiş, insan sayılmamış, yok sayılmış birçok grup inşallah yeni bir hayatın eşiğinde o bölgede. Ben de geçen ay Şam'a gittim, bu devrimden sonra Şam'a ikinci gidişimdi, orada insanların gözlerinde umudu gördüm. Şimdi, orada şunu da gördüm: İç politikada bir istikrar kurmak istiyorlar, dış politikada bir meşruiyet inşa etmek istiyorlar. Bununla ilgili çalışma yapıyorlar ki biliyorsunuz, buradaki en önemli konu bazı muhalif grupların entegrasyonu konusu, 10 Mart mutabakatı yani. Bu çok önemli, bununla ilgili çalışmalar var. Diyalog konferansı, anayasa bildirgesi, işte, farklı gruplardan hükûmetin oluşturulması ki biz de ziyaretimizde farklı etnik gruplardan bakanlarla görüşmelerde bulunduk, onu da orada gördük. Bir de Parlamento seçimi vardı, Parlamento seçimi de 210 milletvekilinin 140'ı halk tarafından seçilecek, bununla ilgili sürecin

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

başladığını gördük, 119 milletvekili seçilmişti yani bazı bölgelerdeki istikrarsız süreç nedeniyle 21 milletvekilinin de seçilemediğini bölgelerde gördük ama Suriye’de riskler ve tehditler devam ediyor arkadaşlar, bunu hepimiz biliyoruz. İşte, SDG sorunu, yine, Süveyda’daki gruplar, Akdeniz kıyısındaki etnik problemler devam ediyor. Bunlar güvenlik ve istikrar meselesi olarak Suriye’nin önündeki en büyük problemler olarak duruyor.

Şunu ifade etmeliyim: Bunların farklı sebepleri olabilir ama İsrail’in, siyonist İsrail’in, siyonist, katil İsrail’in Suriye’de yürüttüğü istikrarsızlaştırma politikalarının bunda çok büyük etkisi var arkadaşlar. Devrimin 1’inci gününden itibaren İsrail, Suriye merkezî otoritesini zayıflatmak için uğraştı, ayrılıkçı grupların merkezkaç kuvvetlerini destekledi ve bu konuda pozisyon aldı, merkezî otoriteyi zayıflattı, bunu yapmaya da devam ediyor. Biz yeni çatışmalar olmasın, yeni kanlar dökülmesin diye çalışmalar yapıyoruz ve bu konuda Suriye’ye destek veriyoruz. 10 Mart mutabakatı da bunlardan bir tanesi.

Değerli arkadaşlarım, bir ülkede iki silahlı güç olmaz. Bu düşünüyorsanız bu bir iç savaş provası ve senaryosudur.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Savunma Bakanınız öyle demiyor.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Savunma Bakanı öyle demiyor ama.

ATAY USLU (Devamla) - Bakın, bu senaryodan Araplar da Kürtler de Nusayriler de Ezidiler de Sünniler de bu coğrafya da kaybeder, hepimiz kaybederiz. Bunun onurlu bir şekilde, orada herkesin refah içinde yaşaması için çalışma yapılması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Neden IŞİD’i destekliyorsunuz, IŞİD sorun değil mi?

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ATAY USLU (Devamla) - Herkesi kapsayan, temsil kabiliyeti yüksek bir model oluşturulsun, kapsayıcı bir toplumsal hayat ortaya çıksın. Bununla ilgili çalışmalar yapılması normaldir. Bizim hiç kimsenin toprağında gözümüz de yok, onu da ifade edeyim, kimseye husumetimiz de yok. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Oralar gönül coğrafyamız ve gönül coğrafyamızda huzur olsun istiyoruz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bunu bize değil, Bakana söyle.

ATAY USLU (Devamla) - Bakın, devrim sonrası başlayan normalleşme dönemi sekteye uğramamalıdır. Şam’a gittim dedim, Şam’da oradaki ticari hareketliliği gördüm, Emevi Camisi’nden Hamidiye Camisi’ne ilerlemek neredeyse mümkün...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bir kere de Haseke’ye gidin, Diyarbakır’a gidin.

ATAY USLU (Devamla) - O kadar büyük bir hareket var, insanlar özgürlüğü teneffüs ediyor, mallarına el konulmadan ticaret yapılıyor. Evet, şehir yorgun ve eskimişti ama umutlar yüksekti. Herkes “Bizim de bir devletimiz var artık.” diyordu orada. İnşallah bundan sonra Suriye’de kaosu, otoritesizliği, güvensizliği destekleyen her türlü koşulu kaldırmak için çaba sarf etmek hepimizin görevidir.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Her gün kafa kesiyorlar ya, her gün kafa kesiyorlar!

ATAY USLU (Devamla) - İnşallah Halep’teki çatışmalar da sonlanır, 10 Mart mutabakatına tüm taraflar uyar; Suriye, Suriyeliler ve bölge halkı istediği huzura da barışa da kavuşur diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunacağım ve daha sonra karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip üyeler arasında ihtilaf var, o nedenle elektronik oylamaya başvuracağım.

İki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkanım, bence beklemeyin, ara verin!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Hayır Başkanım, siz bizim de Başkanımızsınız!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir reis gelince bir de Veli Ağbaba yoklama isteyince geliyor AK PARTİ'liler.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Veli Bey, kendi grubuna bak, kaç kişisiniz; bir de ona bak.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biz muhalefetiz, Meclisi siz çalıştıracaksınız.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Veli Ağbaba'yı dinlemeyin Başkanım!

Başkanım, biz sizi seviyoruz! (Gülüşmeler)

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.37

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, 8/1/2026 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, emeklilerin yaşadığı gelir adaletsizliğinin giderilmesine yönelik genel görüşme açılması amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Ocak 2026 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/1/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/1/2026 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, emeklilerimizin yaşadığı gelir adaletsizliğinin giderilmesine yönelik genel görüşme açılması amacıyla 8/1/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (31 sıra no.lu) genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/1/2026 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Buyurun Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) - Teşekkür ederim.

Kâtip Üyeler arasında konuşma konusunda anlaşma vardır, teşekkür ediyorum tekrar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, cumhuriyet tarihinde ilk kez emekliye maaş değil harçlık veriliyor. Bu verdiğiniz maaş değil harçlık, maalesef, sadaka. Günde 600 TL, 2 kişi olsa kişi başı 300 TL, öğün başı

100 TL. Allah aşkına, bu harçlıkla çorba bile içilemiyor, ne maaşı! Bakın, bir mercimek çorbası 180 TL-200 TL. Emekliye harçlık değil maaş vermelisiniz.

AK PARTİ'liler bakın, çocuklarınız vardır mutlaka, örneğin Orhan Yegin'e söyleyeyim: Orhan Yegin, çocuğuna 100 lira harçlık versen ne yapar o parayı sana? Yüzüne vurur, selam vermez bir daha, elini öpmez bir daha yani emekliye verdiğiniz bu. Açın derdinden tok anlamaz ama bilin ki mazlumun ahı çıkar. Mazlumun ahı yıkar şahı. Mazlumun alkışıyla geldiniz, mazlumun gözyaşıyla gideceksiniz. (CHP sıralarından "Bravo" sesi, alkışlar) Memleketin en büyük sorunu yoksulluk, açlık. Bunu da en çok hisseden emekli. Mutlaka bir komisyon kurulmalıdır.

Değerli arkadaşlar, ne oldu bu ülkeye? Savaş mı çıktı? Kıtık mı oldu? Ne oldu? Ne oldu? Maalesef memleket haramiler dadandı. Memleketin, bu güzel memleketin, zengin memleketin parasını pulunu, imkânını kırk haramilere, yandaşlarınıza yedirdiniz, peşkeş çektiniz. (CHP sıralarından "Bravo" sesi, alkışlar) Maalesef, değerli arkadaşlar, memleket kötü, emekli kötü.

Şimdi, size Yalan Rüzgârı dizisini çeviren bir kurumun ismini soracağım.

Nimet Hanım, nedir o isim?

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) - TRT.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Değil, bilemedin. TÜİK.

Bakın, TÜİK'te yalan, entrika, her numara var. Her zaman, yıl sonu yaklaşıyor, vitesi küçültüyorlar. Vitesi küçültüyorlar, niye? Değerli arkadaşlar, emekliye az maaş verilsin diye.

Bu yalancı dedi ki: "Yıllık enflasyon 30,89." Emekliye altı aylık enflasyon zammı, 2.057 lira artış hesaplandı. Bu şekilde, 16.881 TL'lik maaşa 2.057 lira zam geliyor.

Değerli arkadaşlar, 2.057 liraya bu emekli ne alacak Allah aşkına!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - 2 kilo et parası, ayıp!

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Aç gezecek, aç!

VELİ AĞBABA (Devamla) - 2 bin liraya, gidin bir lokantaya 2 öğün yemek yiyemezsiniz, bir pazar parası değil, gram altının üçte 1'ini alamıyor. Bir evin doğal gaz faturası 3 bin lira, 4 bin lira. Kışlık bir palto almayı hayal bile edemez, pantolon bile alamaz. 2.057 lira günlük 68 TL'ye geliyor. 20 lira simit, 25 lira çay; maalesef bu para bir günlük çay ve simide yetmiyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, burada çok hızlı bir şekilde, emeklinin Temmuz 2025'ten bugüne kadar gelir kaybına bakın: Dana etinde 4.250 TL kaybı var, tavuk etinde 3.975 TL kaybı var, ayçiçeği yağında 6.440 TL maalesef kaybı var. Bu maaş daha cebe girmeden kayıplar devam ediyor.

Şimdi, herhâlde 22 bine çıkarmayı düşünüyorsunuz ama yetmez, yetmez, yetmez, yetmez! (CHP sıralarından alkışlar) Sokağa çıkın, TÜİK'e sormayın, yakınlarınıza sormayın, sokağa çıkın, varsa akrabanız, emeklilere sorun. Bu para neye yeter arkadaşlar? Bu para vicdansızlıktır, bu para maalesef ahlaki bir sorundur. (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Çıkamazlar sokağa.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Ya, arkadaşlar, bakın, 2 milyon 165 bin emekli çalışıyor, kayıt dışı çalışanları kattığınız zaman yaklaşık 5 milyon emekli çalışıyor. Bu utanç sizin! 78 yaşındaki bir emekli inşaatçı düşüp ölüyorsa bunun sorumlusu sizsiniz! (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yazıklar olsun!

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bir de değerli arkadaşlar, bakın, dul, yetim var, malul var. Hele hele şuna bakın arkadaşlar: 65 yaş aylığı 6.393 lira, engelli aylığı 5.100 TL. Diyorlar ki: "Aylık millî gelir

17.748 dolar.” Yalanınız batsın! Yalanınız batsın! Yalanınız batsın! (CHP sıralarından alkışlar) Aylık gelir ne kadar biliyor musunuz, aylık gelir? Bakın, arkadaşlar, nüfusun yüzde 5’lik kısmı, 4 milyon 283 bin kişi 5.755 liraya geçiniyor, diğer yüzde 5, 8.408’le; diğer yüzde 5, 9.907’yle; 4 milyon 281 bin kişi de 11.265 TL parayla geçiniyor, Maalesef, değerli arkadaşlar, memlekette ortalama durum bu, yoksulun yaşadığı bu, insanların yaşadığı bu.

Şimdi, bir de ne yapıyorsunuz? TÜİK rakamlarına göre, değerli arkadaşlar, toplam 4,5 milyon haneye sosyal yardım veriliyor, 18 milyon 298 bin kişi TÜİK rakamlarıyla. Maaş vermiyorsunuz emekliye, sosyal yardımla kendinize muhtaç yaşatmaya devam ediyorsunuz; bu, büyük bir hakarettir, büyük bir haksızlıktır değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bakın, arkadaşlar, 2003’te ortalama emekli aylığının kişi başı millî gelire yüzde oranı yüzde 52; bakın, millî gelire oranı yüzde 52, 2025’e geldiğimizde tam yarı yarıya azalmış, millî gelire oranı yüzde 29’a gerilemiş. Adım adım bunu yaptınız, planlı yaptınız maalesef değerli arkadaşlar.

Bir de değerli arkadaşlar, memur emeklileri var. Ne dediniz? 2023’te zora geldiniz, seçimi kaybettiğinizi gördünüz, memur emeklisine 8.077 TL seyyanen zam yaptınız. O günden bu yana tam otuz ay geçti, hem ittifak ortağınız hem sizler ne dediniz seçimden önce? “Emekliye de seyyanen zammı yansıtacağız.” dediniz. Bakın, tam otuz aydan beri her emeklinin cebinden 414.594 TL çalınmış durumda; 414.594 TL çalınmış durumda!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bunun da ahı, bunun da bedduası, emeklilerin bedduası sizin üzerinize olsun.

OSMAN SAĞLAM (Karaman) - 2’nci uzatma yaptınız.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bakın, hep 2002 ile 2025’i karşılaştırıyorsunuz ya, ben sizinle birkaç rakam paylaşmak istiyorum. Aralık 2002’de en düşük memur maaşı 392 TL, en düşük emekli memur maaşı 376 TL; emekli memur maaşının çalışan memur maaşına oranı yüzde 96. Şu anda 50 bin lira en düşük memur maaşı, en düşük emekli memur maaşı 21.798 lira; yüzde 43, yarı yarıya çalınmış durumda. Eskiden bir memur emeklisi asgari ücretin ortalama 2 katını alabilirken bugün maalesef ancak yarısını alabiliyor, 0,99’unu alıyor. Emeklilerin yaşadığı bu en yakıcı sorun nedeniyle mutlaka bir araştırma komisyonu kurulmalı, emekli maaşı en az asgari ücret kadar olmalıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Sayın Başkanım, hemen selamlayıp bitiyorum, yirmi saniye...

BAŞKAN - Peki, hadi selamlayın.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Arkadaşlar, birazdan bakacağız, eller nereye kalkacak, hayra mı kalkacak, şerre mi kalkacak? İnşallah, şaşarsınız, bu konuda şaşıp “evet” oyu verirsiniz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Sayın Özdağ, buyurun.

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin emeklilerimizin yaşadığı gelir adaletsizliği üzerine yönelik genel görüşme talebi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz, daha önce de burada emeklilerin ve memurların maaşlarına zam yaptınız. Ne yapmıştınız ilk geldiğimizde, 2023 yılında? Yüzde 25 emeklilere, yüzde 25 de memurlara zam yapmıştınız ama yaklaşık 6 milyon olan memura 8.070 lira seyyanen zam yapmıştınız. “Peki, emeklilere niçin yapmadınız?” diyerek biz Parlamentoyu genel görüşme talebiyle olağanüstü toplantıya çağırdık ve siz 200 kişi dışarıda beklediniz, burada 200 kişi olursak Genel Kurul açılıyordu. Eğer sizin yaptığınız yüzde 25 zam doğruysa ve de bu emekliler hakikaten mutlularsa, enflasyona ezdirmediyse niçin içeriye girmediniz? Girseydiniz içeriye ve aslanlar gibi savunsaydınız yüzde 25’i. Bakın, bu yüzde 25 nelere yeter? “Kiranıza yeter, ev almanıza yeter, araba almanıza yeter, çocuğunuzu okutmaya yeter, kreşinize yeter, mazotunuza yeter, seyahatinize yeter.” deseydiniz, demediniz. Burada muhalefet partileri içeriye girdi, siz “Acaba 200 sayısını bulabilecekler mi?” diyerek dışarıda beklediniz. Biz 200’ü bulduğumuz zaman da buraya geldiniz ve de bizim bütün savunmalarımıza rağmen yani emeklilerin ezilmelerine, yoksulluğuna ve aynı zamanda yetersizliklerine rağmen, siz, burada ellerinizi “hayır” a kaldırdınız.

Tekrar, yeniden buraya bir kez daha geldik, geldikten sonra da yine aynı şekilde burada araştırma önergeleri verdik. Muhalefet bastırmaya başlayınca siz “Emeklilere 5 bin lira verelim.” dediniz, 5 bin lira bir defaya mahsus olmak üzere ve dediniz ki: “Çalışan emeklilere vermeyeceğiz.” Ya “Bir insan niçin çalışır?” diye sorduk size. Eğer emekli maaşı yetse yirmi beş sene, otuz sene, kırk sene çalışan insan tekrar yeniden niye iş peşinde koşsun; çocuklarıyla beraber seyahat eder, torunlarıyla beraber gezer. Bunları söyledik ve siz daha sonra “Çalışanlara da verelim.” dediniz. Bu sefer de ne koydunuz biliyor musunuz? “ÇKS’ye dâhil olanlara ve aynı zamanda odalara dâhil olanlara, üye olanlara vermeyeceğiz, ziraat odalarına vermeyeceğiz.” dediniz. Ya “Niye oldu bu?” dedik, “Covid nedeniyle oldu.” dedik, onları da anlattık size; anladınız, teşekkür ederiz ve onlara da verdiniz. Keşke baştan yapmış olsaydınız ve emeklilere de seyyanen 5 bin lirayı on iki ay boyunca yapmak, sürekli yapmak veyahut da altı ay boyunca yapmak gibi bir erdemliliği göstermiş olsaydınız; göstermediniz.

Bakın, geldiğimiz nokta nedir, en düşük emekli maaşı nedir şu an? 18 bin lira. Yine kamuoyu baskısı var. Bu kamuoyu baskısıyla beraber siz diyorsunuz ki: “Acaba biraz bunu yükseltebilir miyiz?” Ama size şunu söyleyeyim değerli arkadaşlar: TÜİK diye... Biraz önce Veli Ağbaba TÜİK’le ilgili birkaç cümle sarf etti, TÜİK derhâl kendisi hakkında dava açacak. Ne açacak Veli Ağbaba hakkında? “Benim manevi şahsiyetime hakaret etti.” diyerek -kurumların manevi şahsiyeti varmış- 50 bin liralık tazminat davası açacak aynen Gökhan Günaydın’a açtığı gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - ...aynen bana açtığı gibi, aynen Ali Mahir Bey’e açtığı gibi, aynen Engin Altay’a açmış olduğu gibi ve de Türkiye’de eğer hukuk varsa milletvekilleri gelirler, burada konuşurlar ve konuştuklarından da kesinlikle muaheze edilmezler, bunu kararlaştırırlar ve bunu da görmüş olacağız. Bu “Tayyip’i üzmeme istatistik kurumu” diyorum ben kendilerine; ben demiyorum, özür dilerim, kim? Sabık bakan Süleyman Soylu söylüyordu ve de Tayyip’i üzmeme istatistik kurumu enflasyonu -bakın, size söyleyeyim- temmuz ayında yüzde 2,06 yapmış, ağustos ayında 2,04 yapmış, eylülde 3,23 yapmış, ekimde 2,55; kasımda 0,87; aralıkta ise 0,89 yapmış. Ne olmuş ki bu kasım ile aralıkta bir anda 2 puan uçmuş, buharlaşmış? En fazla paranın harcandığı dönem. Niye? Bir yandan okullar açılmış, kış gelmiş. Ama siz kalkıyorsunuz, burada emeklileri ezmeye devam ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - O emekliler size 31 Mart seçimlerinde, belediye başkanlığı seçimlerinde bir ders verdi; size bulundukları şehirlerde, şehirlerinizde kırmızı kart gösterdi ve Ankara'ya kopkoyu bir sarı kart göstermişti. Ve bu transferlerle de büyüdüğünüzü zannediyorsunuz. Biraz önce arkadaşımız bunu söylemişti hormonlu büyüyorsunuz, merak etmeyin bir seçim geldiğinde de size bu hormonlu büyümenin cevabını verecek.

Önergenizi destekliyoruz, inşallah Meclis destekler.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Metin Ergun.

Sayın Ergun, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Biraz sonra vereceğim rakamlardan dolayı ilk cümleden söyleyeyim, İYİ Parti olarak bu önergeyi destekliyoruz hem de sonuna kadar destekliyoruz.

Muhterem milletvekilleri, iktidar 2026 yılının ilk yarısı için SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin aylıklarına yüzde 12, memur emeklilerine ise yüzde 18,6 oranında artış yapmıştır. Bu artışlardan sonra en düşük emekli maaşı 18.939 liraya çıkmıştır, ortalama emekli maaşı ise 23.500 lira civarındadır. 2002 yılında yani AK PARTİ iktidara geldiğinde, 2002 yılında asgari ücretten yüzde 36 daha fazla olan ortalama emekli maaşı bugün asgari ücretten sadece yüzde 16 daha düşüktür. 2002 yılında emeklilerin yüzde 36'sı emeklilikten sonra çalışır iken yaşanan yoksullaşma ve geçim sıkıntısı nedeniyle artık bugün günümüzde emeklilerin yüzde 66'sı emeklilikten sonra çalışmak zorunda kalmış durumdadır. Bu rakamlar, artık yoksulluğun değil açlığın rakamlarıdır. İktidarın emekliye reva gördüğü hayat standardı ne yazık ki budur. İktidar alın teriyle çalışarak yıllarca prim ödeyen bu insanlarımızı insanca yaşamdan mahrum bırakmıştır; bunun adı vicdansızlıktır, merhametsizliktir.

Muhterem milletvekilleri, emeklilerimiz bu ülkenin sırtına yük değildir. Yıllarca zor şartlarda çalışmış, alın teri dökmüş, vergisini ödemiş, ülkesine hizmet etmiş vatandaşlarımıza en iyi şartları sağlamak başta iktidar olmak üzere hepimizin görevidir ama geline aşamada emeklilerimizin emekli maaşlarıyla bırakın kira ödemeyi, faturayı karşılamayı sağlıklı beslenmelerine dahi imkân kalmamış durumdadır çünkü ezici çoğunluğu, açlık sınırının altındaki maaşlara mahkûm edilmiş durumdadır, mahkûm etmiş durumdasınız; bu tablo Türkiye'ye yakışmamaktadır. İktidar sürekli olarak ekonomik büyümeden, refahtan söz etmektedir. Eğer gerçekten iktidarın iddia ettiği gibi bir büyüme ve refah artışı var ise bu büyümeden en başta emeklilerin pay alması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

METİN ERGUN (Devamla) - Unutulmamalıdır ki emeklilerimize hak ettikleri hayat şartlarını sağlamak bir lütf değildir; tam tersine, bu onlara karşı borcumuz ve sorumluluğumuzdur. Bu borcu ödemek sosyal devlet olmanın gereğidir, hatta birinci şartıdır.

İYİ Parti olarak bir kez iktidara sesleniyoruz: En düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesine çekilmelidir. Asgari ücret her üç ayda, eğer imkân yoksa her altı ayda -bizim ilk tercihimiz üç ay-güncellenmeli ve hem asgari ücret hem de emekli maaşları mutlak suretle açlık sınırının üzerine çıkarılmalıdır diyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken hepimizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Sayın Semra Çağlar Gökalp.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli halkımız; birkaç gündür Suriye'nin Halep kentindeki Şeyh Maksud ve Eşrefiye Mahallelerinde yaşayan Kürtlere yönelik IŞİD artığı çeteler tarafından ağır saldırılar gerçekleştirilmektedir. Bu saldırılara meşruiyet zemini yaratmaya çalışan, nafile çaba içerisinde olanlar yaşanan gerçeğin üzerini örtmeyeceklerini çok iyi bilmelidir. Şeyh Maksud ve Eşrefiye'de hedef alınan askerî güçler değil bombalanan evler, sokaklardır, yaşamın ta kendisidir. Çocuklar, kadınlar, yaşlılar bu saldırıların doğrudan hedefi hâline getirilmiştir. Sivil yerleşim alanlarını hedef alan hiçbir saldırı kamu düzeniyle, güvenlikle ya da hukukla açıklanamaz. Hele istikrar söylemi bu koşullarda hiçbir anlam ifade etmeyecektir. “Tek devlet, tek ordu” söylemiyle eski düzeni, çözümsüzlüğü yeniden üretmeye çalışan anlayış Suriye'de Kürt halkının iradesini ve idaresini yok etmeye odaklanmıştır. Tecrübeyle sabittir ki bu anlayış sadece Suriye'yi değil tüm Orta Doğu'yu ateş hattına çekmektedir. Kürtleri çözümün dışına itmeye çalışan her politika Suriye'yi daha da parçalar. Halep'te asıl hedef alınan çözümdür, mutabakattır ve barış ihtimalidir. 2011 yılından bu yana Suriye'de yaşanan savaşın en ağır sonuçlarını yaşayan ülkelerden biri Türkiye olmuştur. Ancak geline nokta geçmiştens ders çıkarılmadığını gösteren açıklamalar ve politikalarla karşı karşıyayız. Savaşın yıkıcı sonuçları ortadayken aynı güvenlikçi ve askerî yaklaşımda ısrar edilmesi toplumu yeni bedellere mahkûm etmektedir.

Halk bugün yoksullukla, işsizlikle ve hayat pahalılığıyla boğuşmaktadır. Emekliler ay sonunu getirememekte, gençler geleceksizliğe mahkûm edilmektedir. Böylesi bir tabloda askerî maceralara sığınarak başarı elde edileceği yanılgısı bu coğrafyayı topyekûn ateşe atmaktan başka bir anlama gelmemektedir. Savaş politikaları ülkedeki derin ekonomik krizi ve yoksulluğu perdelemenin bir aracı hâline gelmekte, bunun bedeli emeklinin cebinden, işçinin ücretinden, engellinin eşit yurttaşlık hakkından kesilmektedir. Türkiye'nin Suriye'de üstlenmesi gereken rol, askerî müdahaleleri teşvik etmek değil demokratik çözümü, diyalogu ve halkların eşitliğini savunmak olmalıdır. Algılarla yönetilen toplumlar açıklıkla terbiye edilmeye çalışılır.

Sayın milletvekilleri, bugün milyonlarca emekli derinleşen bir yoksulluk içerisinde yaşam mücadelesi vermektedir. Türkiye'de emeklilik artık bir güvence olmaktan çıkmış, açlık, bir yoksulluk ve hatta açlık rejimine dönüşmüştür. En düşük emekli aylığı uzun süredir açlık sınırının altında tutulmakta, emekliler temel gıda, barınma ve sağlık ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz hâle gelmektedir. Bu tablo, sosyal devlet ilkesinin fiilen terk edildiğinin açıkça göstergesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen, tamamlayalım.

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Devamla) - 2026 yılının ilk altı ayı için SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 12,19; memur emeklilerine ise yüzde 18,60 oranında artış öngörülmektedir. Enflasyonun, gıda ve kira fiyatlarının bu hızla arttığı bir ülkede bu oranlar bir iyileştirme değil emeklilere dayatılan yeni bir yoksullaştırma politikasıdır. Bu nedenle açıkça söylüyoruz ki en düşük emekli aylığı en az, açlık sınırının üzerine çıkarılmalı, kalıcı bir taban aylığı olarak düzenlenmeli ve tüm emekli maaşları bu taban esas alınarak yeniden düzenlenmelidir. Bu bir ayrıcalık değil emeklilerin insanca yaşayabilmesinin asgari koşuludur. Sahte istatistiklerle açlık rejimine mahkûm edilen milyonlarca

emekli yurttaş bu Meclisten çözüm beklemektedir. Bizler ise emeğin onurunu, eşit yurttaşlığı ve insanca yaşam hakkını savunmaktan asla vazgeçmeyeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Uşak Milletvekili Sayın İsmail Güneş.

Buyurun Sayın Güneş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, emeklilerimizin hangi şartlarda yaşadığını çok iyi biliyoruz ve ekonomik yönden daha iyi refah düzeyine erişmesi için elimizden gelen gayreti gösteriyoruz. İmkânlarımız ölçüsünde emeklilerimize en iyi hayat şartlarını sunmak için çalışmaya da devam edeceğiz.

2020 yılında yaşanan Covid süreci sonrası tüm dünyadaki ekonomik dengelerin bozulmasını, navlun ve emtia fiyatlarının artmasını, dünyada ticaret hacminin küçülmesini ve enflasyonun yükseldiğini hep beraber gördük. Dünyada yaşanan bu olaylar maalesef ülkemizin ekonomisini de olumsuz yönde etkilemiştir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Gel, laf atma. Hiç kışınız yok, değil mi? Bu sene de don oldu, don. Don lobisi de var, don lobisi!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Yine, 6 Şubat 2023 tarihinde, yaşadığımız ve “yüzyılın afeti” olarak tanımladığımız, 11 ili, 62 ilçeyi, 14 milyon vatandaşımızı etkileyen...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Allah'ın işi yani.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - ...ve aynı zamanda 50 binden fazla vatandaşımızın hayatını kaybettiği, çok sayıda vatandaşımızın yaralandığı; okulların, hastanelerin, kamu binalarının, yolların kullanılamaz hâle geldiği ve 650 binden fazla bağımsız birimin hasar gördüğü büyük bir depremi yaşadık.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kur korumalı mevduat depremi.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Şimdiye kadar bölgeye yaklaşık 3,6 trilyon TL kaynak aktardık. Üç yıla varmadan da 455 bin konutumuzu vatandaşlarımıza teslim ettik.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ama zenginlere bir şey olmuyor; fakirler fakirleşiyor, zenginler zenginleşiyor. Zenginler ne pandemi dinliyor ne deprem dinliyor ne don dinliyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bunca ekonomik zorluğa rağmen 1 Mart 2023 tarihinde tüm parti gruplarının istek ve arzusu üzerine toplumda “EYT” olarak bilinen kanuni düzenlemeyi Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul ederek 8 Eylül 1999 tarihinden önce işe başlayan kadınların 38 yaşında, erkeklerin 43 yaşında emekli olmalarına vesile olduk.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Faiz sebep, enflasyon sonuçtur.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - 2008 yılında emekli sayımız 8 milyon iken bugün emekli sayımız 16 milyon 900 bine ulaşmıştır. Tarım çalışanları hariç sigortalı çalışanların sayısı bugün 28 milyon olup aktif-pasif dengesi Avrupa ülkelerinde 4-5 iken bizde bu oran 1,8'lere düşmüştür yani 1,8 çalışana 1 emekli düşmektedir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, emekliler artık geç ölüyor. Emekliler geç ölüyor, geç. 58 yaşında ölüyordu, şimdi 78 yaşında ölüyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Sosyal Güvenlik Kurumumuzun 2026 yılı giderlerinin yaklaşık 7 trilyon 502 milyar TL olması beklenmekte olup bunun 5 trilyon 174 milyar TL'si prim tahsilatından, 2 trilyon 328 milyar TL'si de merkezî bütçeden karşılanmaktadır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Suç emeklinin, uzun yaşıyorlar.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Sosyal güvenlik kurumlarımızın tüm prim gelirlerinin maaşları ve sağlık giderlerini karşılama oranı yüzde 75,1 olup geri kalanı merkezî bütçe tarafından karşılanmaktadır. Biz daima emeklilerimizin ve çalışanlarımızın yanında olduk, bunu lafla değil icraatla gösterdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Güneş.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Yıllar itibarıyla, bakın, dolar bazında 2002 yılında en düşük memur maaşını 238 dolardan bugün 1.438 dolara, asgari ücreti 112 dolardan bugün 650 dolara, en düşük emekli aylığını 40 dolardan bugün 396 dolara çıkardık.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Çok iyi bir şeyse siz de o maaşla geçersenize. O 396 dolarla sen geçinsene mademki iyi bir şey.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Şimdi, 2025 yılında en düşük emekli aylığını 16.881 lira yaptık, önümüzdeki günlerde yeni kanuni düzenlemeyle inşallah bunu da yükselteceğiz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İnşallah, inşallah!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bu yaptıklarımız emeklilerimizin refah düzeyini artırmış olsa bile bunu asla yeterli görmüyoruz.

2025 yılında gayrisafı millî hasılamız 1 trilyon 569 milyar dolar oldu, 2026 yılında 1 trilyon 658 dolar olmasını bekliyoruz. Aynı zamanda, 2027 yılında depremin etkisinden de kurtulacağız; inşallah, emeklilerimize daha fazla iyileştirme yapacağız ve emeklilerimizin yanında olduk ve olmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Güneş, devam edin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Benim ne farkım kaldı, benim ne farkım var?

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Buradan muhalefet partisi milletvekillerine seslenmek istiyorum: Emeklilerimize yerine getirmeyeceğiniz vaatlerde bulunmayınız. Eğer iktidara gelmeyi düşünüyorsanız adımlarınızı buna göre atın, eğer iktidara gelmeyi düşünmüyorsanız istediğiniz vaatlerde bulunabilirsiniz.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Geliyoruz, geliyoruz, merak etmeyin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ranta değil emekliye, ranta değil emekliye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biz üçkâğıtçılık yapmıyoruz sizin gibi.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bakınız, işçi maaşlarıyla ilgili bize daha önce çok şey söylediniz ama Cumhuriyet Halk Partisi belediyeleri kazandıktan sonra yerel yönetimlerde şuna şahitlik ettik: Bizim verdiğimiziz...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Her yerde para verilir. Allah, Özkan Yalım'dan razı olsun.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - ...maaşların daha altında maaş vermeye başladınız...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Öyle hiçbir şey yok, asgari ücret veren bir tane belediyemiz yok, yalan söylemeyelim!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - ...aynı zamanda da bazı belediyelerde da maaşı veremez hâle geldiniz. Ve diyoruz ki: Dolayısıyla da emeklilerimiz için çok hassas olan bu konuda...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yalan söylemeyelim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, Özkan Yalım Uşak'ta emekliye bakıyor, çayı 1 liraya veriyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - ...sizleri doğru sözler söylemeye davet ediyor, Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, Özkan Yalım emekliye çayı 1 liraya veriyor, her türlü desteği veriyor, önünde lütfen... İsmail Güneş engel olmasın.

HALUK İPEK (Amasya) - Ya, Başkan, böyle bir usul yok ya.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım, Özkan Yalım Uşak'ta suyu...

BAŞKAN - Sayın Güneş, lütfen...

HALUK İPEK (Amasya) - Ya, şu Parlamente'ye bir saygınız olsun! Kahvehaneye döndürdünüz burayı ya!

BAŞKAN - Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1.- (10/434, 2104, 2716, 2717, 2718, 2719) esas numaralı Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılmalarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğine seçim

BAŞKAN - Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılmalarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunda boşalan ve YENİ YOL Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için İstanbul Milletvekili Elif Esen aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Başkanım, kısa bir söz talep ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'ya ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Tabii, Genel Kurul tutanakları Türk siyasi tarihi açısından önemli bir müktesebat ve arşiv oluşturuyor. Ben bugün yaşanan bir gelişmenin tutanak kayıtlarında yer almasının Türk siyasi tarihi açısından da bir örnek oluşturacağını düşünüyorum.

2025 ve 2026 bütçe görüşmelerinde Kahramanmaraş Milletvekili Sayın İrfan Karatutlu Sağlık Bakanına “Bizzat tam bir yıldır sizden randevu istiyorum ama bana randevu vermiyorsunuz.” diye serzenişte bulundu. Sayın Bakan bu iki serzenişte de cevap vermediği gibi, 2025 bütçesinden sonraki

dönemde de bir randevu davetinde bulunmadı. Bu yılın görüşmelerinden bu yana da yaklaşık kırk gün geçmişti. Bugün Sayın Karatutlu'nun hesabından yaptığı paylaşımdan anladığımız kadarıyla, Sayın Karatutlu AK PARTİ rozetini taktıktan yirmi dört saat sonra saat 16.00 civarında Sayın Bakan tarafından kabul görmüş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, buyurun.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Burada eleştiri de yer aldığı gibi, bu gelişme de burada tutanaklara geçsin isteriz tabii. Türk demokrasisi açısından utanç verici bir fotoğraf olsa da Sayın İrfan Karatutlu adına memnuniyetimizi paylaşmak, onun sevincine ortak olmak isteriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214)⁶

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 3'üncü maddenin oylamasında kalınmıştı.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddede verilmiş olan önergeler vardır. Bunlardan 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen	Selçuk Özdağ	Elif Esen
Mersin	Muğla	İstanbul
Şerafettin Kılıç	Cemalettin Kani Torun	İdris Şahin
Antalya	Bursa	Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

⁶ 214 S. Sayılı Basmayazı 15/10/2025 tarihli 7'nci Birleşim Tutanağı'na ektir.

Sümeyye Boz	Dilan Kunt Ayan	Celal Fırat
Muş	Şanlıurfa	İstanbul
Zülküf Uçar	Vezir Coşkun Parlak	Gülderen Varlı
Van	Hakkâri	Van
	Mehmet Zeki İrmez	
	Şırnak	

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Turhan Çömez	Mehmet Akalın	Hüsmen Kırkpınar
Balıkesir	Edirne	İzmir
Adnan Şefik Çirkin	Yüksel Selçuk Türkoğlu	Mehmet Mustafa Gürban
Hatay	Bursa	Gaziantep

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılmıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle sözlerime Montesquieu'nun şu sözüyle başlamak isterim: "Yasaların gölgesi altında ve adalet renkleriyle uygulanan tiranlıktan daha acımasız bir tiranlık yoktur." Bu söz baskının hukuk diliyle kurulduğu anlarda nasıl daha tehlikeli hâle geldiğini anlatır. Bugün burada görüştüğümüz kanun teklifi tam da bu tarihsel uyarıyı yeniden hatırlatacak niteliktedir. Bir kanun kamu düzenini sağlamak, özgürlükleri güvence altına almak için yapılır ancak önümüze getirilen teklif, devlet ile vatandaş arasındaki ilişkiyi hukuk ilkeleri üzerinden değil ceza tarifeleri üzerinden kurmaktır. Trafik güvenliği iddiasıyla getirilse de sistematik bir tahsilat anlayışını yansıtmaktadır. Teklifte getirilen değişiklikler trafikte disiplini artırmayı değil cezalar üzerinden vatandaşın gelir devşirmeyi amaçlayan bir zihniyetin ürünüdür. Bu, hukuk devleti refleksiyle hazırlanmış bir metin değildir. Bu, ne kadar vatandaşın sonuna kadar alabiliriz hesabıyla yazılmış bir metindir.

Değerli milletvekilleri, bakınız, konuştuğumuz 4'üncü maddede neler yapılıyor? Aziz vatandaşlarımızın, bizi izleyenlerin gayet net olarak bilmesinde fayda görüyorum. Plakanın okunmasını zorlaştıran bir değişiklikte daha önce 3.809 lira olan idari para cezası 140 bin liraya çıkarılıyor. Arkadaşlar, 3.809 lira nerede, 140 bin lira nerede? Yine, tekrarında ise bu rakam 280 bin liraya çıkarılıyor.

Biraz önce neyi konuştuk burada? Emeklinin aldığı maaşı konuştuk. 18 bin liraya çıkarılan emekli maaşı nerede, bir plakanın kirlenmesi hâlinde ödenecek ve okutulmaması durumunda tekrarında ödenecek 280 bin lira ceza nerede?

Kıymetli milletvekilleri, hukukta temel bir ilke vardır: Ceza fiille orantılı olur. Burada bu bağı gören varsa söylesin, özellikle iktidar sıralarına söylüyorum. 3.809 lira nerede, 280 bin lira nerede? Cezada orantılılık ilkesi nerede, Allah için söyleyin? Toplumumuzun eğitim seviyesini biliyoruz, şehirlerimizin nasıl bir mimari yapıya, nasıl bir asfaltlama sistemine sahip olduğunu biliyoruz. Başkent

Ankara'yı konuşalım; Allah aşkına, iki gündür yağmur yağıyor, çoğunuzun şöyle bir plakalarını gözden geçirin, çoğunuzun plakaları okunamıyor arkadaşlar; kirden okunamıyor, çamurdan okunamıyor ama siz 3.809 lirayı 280 bin liraya çıkarıyorsunuz ve vatandaşa diyorsunuz ki: "Yiğin bunu arkadaş çünkü iktidarda biz varız, sayısal çoğunluğumuz var, ne getirirsek -cezai yaptırımlarla- nasıl olsa geçiyor bu Parlamentodan, çekerse vatandaş çeksin bu çileyi." Yapmayın arkadaşlar, böyle orantısızlık olmaz! Bu yaptığınız hakkaniyete de vicdanı da adalete de uygun bir düzenleme değil. Bir plaka ihlali yüzünden bir vatandaşın aylarca çalışarak kazanamayacağı tutarları talep ediyorsunuz. Asgari ücret 28.000 lira, siz onun tam 10 katını istiyorsunuz. Allah için elinizi hiç vicdanınıza koymuyor musunuz? Veyahut da başınızı yastığa koyduğunuzda hiç mi düşünmüyorsunuz "Bu para nasıl ödenecek?" diye ama doğru, sizler çok kolay yollardan kazanıyor olabilirsiniz ama vatandaşımız, asgari ücretli bunun için tam on ay ekmek, su, hiçbir ihtiyacını gidermeden aldığı maaşı biriktirmiş olsa ancak bu şekilde olacak. O yüzden iktidar sahiplerine, iktidar sıralarındaki arkadaşlarımıza söylüyorum: Arkadaşlar, elbette ki yasal düzenlemeler gerekli trafikte, sonuna kadar katılıyoruz; burada, bu yasa teklifinin içerisinde son derece olumlu düzenlemeler de var, bunlara da destek olacağız ama bir cezayı 3.809 liradan 280 bin liraya çıkarmak emin olun doğru bir yaklaşım değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - O nedenle, bu söylediklerimizi soyut olarak değerlendirmeyin. Bakın, dün sadece bir vekâlet ücreti 40 bin lirayı ödemediği için SGK'de bir avukat meslektaşımızı hunharca katlettiler, 40 bin lira için arkadaşlar; siz burada bir idari para cezasını 280 bin lira olarak düzenliyorsunuz. Bakın, Komisyonda geçti bir şekilde, bu yaptığımız yanlışlar için "Genel Kurulda düşünelim." denildi. O yüzden, bir kez daha, bu Genel Kurulda bu maddeler geçmeden vicdan sahibi iktidar sahiplerine sesleniyorum: Hiç olmazsa bunları Genel Kurul aşamasında geçirmeyin. Bu, vatandaşımıza yapılabilecek çok büyük bir haksızlık ve zulümdür. Zulümle abat olan da asla görülmemiştir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Şırnak Milletvekili Sayın Mehmet Zeki İrmez.

Sayın İrmez, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ekranları başında bizleri izleyen tüm Türkiye halklarını ve cezaevlerindeki tutsak yoldaşlarımı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Türkiye'deki trafik sorununu para cezalarını artırarak çözülebileceğini sanmak ve bunu savunmak en hafif tabirle acınası bir yanılsamadır. Buradaki birçok vekilin de belirttiği gibi sorun cezaıyla, para cezalarının artırılmasıyla çözülmez, çözülemez. Yurttaşlar arasındaki gelir farkını, zengini yoksulu ayırt etmeden bir potada eritmek ise yapılan en büyük hatalardan bir tanesi.

Şimdi, 21'inci yüzyılda hâlâ yurttaşlarını para cezasıyla -turnak içinde- terbiye etmeye çalışan bir anlayış hem kaybetmeye hem de maalesef, topluma kaybettirmeye mahkûmdur. Trafik kazaları son zamanlarda arttı, evet, eyvallah, bunu da biliyoruz ancak bunun önüne geçmek sadece para cezasını artırmakla da olmaz. O sebeple, sonuç vermemiş bir çözümde ısrar etmenin, para cezalarının dozajını artırarak farklı bir sonuç beklemenin kime ne faydası vardır, iktidar partisine sormak istiyorum? Kabul etmek istemeseniz de trafik sorununun çözümü diğer toplumsal meselelerde olduğu gibi topyekûn bir değişim ve dönüşümle mümkündür. Kentte kırmızı ışıktan geçen bir sürücünün MOBESE yoksa, kamera

yoksa “Ya, geçeyim ne olacak?” gibi bir yaklaşımda olmasının temel nedeni meselenin bir de kültürel boyutunun olmasıdır aslında. Trafik kurallarının ihlaliyle mücadele ne para cezalarını artırmaktan geçer ne de güvenlikçi önlemlerle kentin her yerini kameralarla donatmaktan geçer. Yapılması gereken açıkça ortada ve önümüzde duruyor, trafik kültürünün oluşması için yurttaşın eğitiminin en temelden yeniden düzenlenmesi, bunun yaşamsallaşması için trafik kurallarına herkesin uyması kaçınılmaz bir durumdur. Bu yeter mi? Elbette ki yetmez. Yaşam bir bütün içerisinde ele alınmalıdır; bir ülkede adaletsizlik varsa, hukuksuzluk had safhadaysa yurttaş da bu kaos ortamından kendisine bir pay çıkarır; kimse trafik kurallarına da riayet etmez, patron işçisini ezme kudretini kendinde görür, büyük küçük çapta demeden gücü eline geçiren karşısındakine zulmetme hakkının olduğu zannına kapılır. İşte, meselenin, sorunun kültürel boyutunu bu yaşananlar aslında oluşturur. Onun için, ülkenin demokratikleşmesi yurttaşın sorunlarını çözeceği gibi, trafik kurallarına uymama sorununa da çare olacaktır. Meseleye ve meselelere bu hassasiyetle yaklaşmamız gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, diğer önemli bir konuya da değinmek istiyorum. Milyonlar sağlık hizmeti alamamakla karşı karşıya kaldı son günlerde, özellikle yılbaşından sonra. Genel sağlık sigortası ve BAĞ-KUR prim borcu bulunan yurttaşlar günlerdir hastaneye gidemiyordu çünkü 31 Aralık 2025 tarihinde borcu bulunan yurttaşın sağlık hizmeti alabilmesi için yapılan geçici düzenlemenin süresi dolmuştu. Dün değil evvelsi gün Resmî Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararıyla düzenleme 31 Aralık 2026’ya kadar tekrar uzatıldı. Zaten bu sorunun geçici düzenlemelerle ele alınması skandal bir durum iken problemi kökünden çözmek yerine, bu süreyi tekrar uzatmak sorunları halının altına süpürmek dışında herhangi bir işe de yaramıyor. İktidar milyon TL’lerin aktarıldığı devasa büyüklükteki şehir hastaneleriyle övüne dursun, bu hastanelerin borcu olan işsiz yurttaşın kapatılması veya kapatılma tehlikesi nasıl açıklanacaktır, gerçekten merak ediyorum.

Devletin en büyük olmazsa olmazı yurttaşın sağlık hakkını tanıması ve bunun gerekliliklerini yerine getirmesidir. İnsanlar gerçekten keyfinden aslında çalışmıyorlar ya da insanlar keyfinden de borç sahibi olmuyorlar, ki belirtmekte de fayda var; bu borçluluk durumunun kendisi başlı başına büyük bir problem. Milyonlarca kişinin BAĞ-KUR borcu, SGK borcu bulunuyor; bundaki yegâne pay iktidardır. Ülkedeki ekonomik krizin de işsizliğin de güvencesizliğin de müsebbibi muhalefet partileri değil, iktidarın, iktidar partisinin ta kendisidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - Hâl böyleyken sorumluluğun iktidardan yurttaşın yüklenmesi ancak bu iktidar döneminde yaşanabilecek bir mevzu.

On birinci yargı paketinde 1 Ocak 2016 öncesine ait olan GSS borçlarının silinmesine yönelik bir adım atılmıştı. Sadece 2016 ve öncesi değil, acilen aradaki yıl farkının kapatılarak 2025 ve öncesi borçların tümünün silinmesi için daha ne beklenilmektedir? Sadece geçmiş borçları silmekle de kalmayalım, sağlık sistemini tüm yurttaşlar için de ücretsiz hâle getirmek gerekiyor. Sağlık hizmeti parasız, nitelikli, erişilebilir ve en az onlar kadar mühim olanı ana dilinde olmalıdır. Sağlık hakkı, hastaneye ve ilaca erişim bir lütuf değildir, devletin yurttaşın karşı asli sorumluluğudur diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerge üzerinde üçüncü söz Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Mustafa Gürban’a ait.

Sayın Gürban, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 4'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşma sırası bana gelinceye kadar değerli hatipler aslında konuyu enine boyuna değerlendirdiler. Tabii, ben de bu kanun teklifiyle alakalı bazı şeylere dikkat çekmek istiyorum.

Eğitimde, ceza yerine artık olumlu pekiştirmeler kullanılıyor; birçok okulumuzda ceza kalktı. Bunun temel sebepleri; korku duygusunu tetiklemesi, utanma ve vicdan duygusunun körelmesi, ayrıyeten, nefret duygusunu oluşturmasydı fakat konu hazineye para toplamaya geldiğinde her şeyi cezayla yapmaya çalışıyoruz. O zaman, bu bir tezatlık değil mi? Cezayla her iş çözülyorsa eğitimde niye yok? “Ceza” kavramı yanılsa devlet vatandaşına sürekli ceza kesmek için yer mi arıyor? Vatandaşlarımız ile polisimizi sürekli karşı karşıya getiriyorsunuz. Vatandaş çoğu cezada “Tuzağa düştüm.” diyor. Bu durum çok tehlikeli bir hâl almaya başladı. Madem niyetiniz can ve mal kaybını önlemek, radar pususu atmayın, görünür yerde olsun; zaten vatandaşın bile isteye radara düşecek hâli yok. Hem kaybı önlemiş oluruz hem de oluşabilecek kötü algıyı kırmış oluruz. Amaç, ceza değil önleyicilik olmalı. Öyle yerlerde radar araçları var ki görebilmek mümkün değil; bir ekip diğer ekibi radar koyduğu yere bıraksa beş saat sonra bulamaz, “Neredeler?” diye arar durur. O zaman da vatandaş hâliyle “Devlet bize pusu mu atıyor?” diye hayıflanıyor. Bayramda, Ankara Yaşamkent’ten havaalanına kadar 4-5 adet yerde radar vardı. Böyle günlerde polisimizi de yormaya gerek yok, onlar da bayramda çalıştıkları için gergin oluyorlar. Vatandaşlarımızı da üzmeye gerek yok, vatandaşa “Gaza bastığında, direksiyonu çevirdiğinde 1.000 TL ver, kurtul.” deyin, nasıl olsa bir şekilde ceza yiyecek(!) Sayın Bakanımız Mehmet Şimşek bunu nasıl hayata geçirmedir hâlâ, onu da düşünüyoruz.

Değerli milletvekilleri, Hükümet devlet gelirlerine fahiş fiyat artışı yaparken kasap; memura, emekliye, asgari ücretliye artış yapacakken kuzu oluyor. Konu vatandaşa zam olunca avuçta veriyorsunuz, cezalara geldiğinde kepçeyle alıyorsunuz. Bu konuda da Almanya bizi kısıkanıyor olabilir çünkü onlar vatandaşlarına para dağıttı, biz de “Nasıl alırız?”ın derdine düşüyoruz, kıskanılacak bir durumdayız(!)

Sayın milletvekilleri, bizler toplum itibarıyla “Devletimiz sağ olsun, milletimiz var olsun.” şiarından gelen insanlarız. Bakın, bu kanunlar vatandaş gözünde bizi küçük düşürüyor. Vatandaşlarımız ne söylüyor, ne diyor: “Kendinize gelince her şey güzel, bize gelince hayat zindan.” Yapılan kanunlar halkımızla aramızı açıyor, öz eleştiri yapmamız gerekiyor. Kanunları insanı yaşat ki devlet yaşasın edebiyatla yapmalıyız. Gerçekten ilelebet payidar kalmak istiyorsak güçlü toplum inşa etmeliyiz. Devletimiz, mukaddesatımız, hazine dolsun, taşsın. Hangi Türk evladı bunu istemiyor ki? Lakin hazineye gelen para kimlere, hangi gruplara, zümrelere aktarılıyor, hepimizin malumu. Bu düzen “Fakirden al, zengine ver.” devri olmuştur.

Değerli milletvekilleri, konu ceza yoluyla para almak olduğunda yöntemler çağın gereksinimlerine uygun oluyor, teknoloji hemen devreye giriyor. Nedir bu yöntemlerden bir tanesi? “Drone”la ceza kesmek. “Drone”la trafik cezası kesiyoruz, “drone”ları trafik cezası kesmek yerine daha anlamlı kullanamaz mıyız? Mesela, sınır güvenliğinde, şehir güvenliğinde sınırlarımızdan kuş uçmaz diyoruz, kuş hariç her şey içeri giriyor. Güvenli şehirler oluşturalım diyoruz, memleketin her yerinde her an cinayet işlenebiliyor.

Sayın milletvekilleri, yapılacak sonraki kanunların hayatı kolaylaştırıcı, milletimize refah, vatanımıza huzur getirecek kanunlar olmasını temenni ediyorum. Herkes kendi vicdanının polisidir.

Yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

4'üncü madde üzerindeki bir önerge çekilmiştir.

4'üncü maddenin 5'inci önergesini okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 4'üncü maddesiyle değiştirilen 2918 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının üçüncü ve dördüncü cümlelerinde yer alan "neden olacak" ibarelerinin "bilerek neden olacak" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Leyla Şahin Usta

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Osman Sağlam

Ankara

Manisa

Karaman

Muammer Avcı

Yaşar Kırkpınar

Selami Altınok

Zonguldak

İzmir

Erzurum

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, tescil plakasının farklı okunmasına veya okunmamasına kasten neden olan kişilere idari para cezası verilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN - Oylamadan önce yoklama talebi var.

Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Günaydın, Kış, Arslan, Güneşhan, Ersever, Uzun, Coşar, Erdem, Alp, Karagöz, Bülbül, Avşar, Sarı, Dinçer, Gürer, Ağbaba, Kanko, Özcan, Dinçer, Taşkent, Demir.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.39

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.49****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 4'üncü maddenin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) (Devam)

BAŞKAN - Kabul edilen önerge doğrultusunda 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

5'inci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Cemalettin Kani Torun

Hasan Karal

Antalya

Bursa

İstanbul

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz

Dilan Kunt Ayan

Celal Fırat

Muş

Şanlıurfa

İstanbul

Zülfü Uçar
Van

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri
Özgül Saki
İstanbul

Gülderen Varlı
Van

Aynı mahiyetteki 3'üncü önerenin imza sahipleri:

Turhan Çömez
Balıkesir

Adnan Şefik Çirkin
Hatay

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Mehmet Akalın
Edirne

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerge üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Hasan Karal.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HASAN KARAL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hukuk düzenleri bireysel haklılığı tespit etmenin ötesinde, toplumsal barışı ve kamusal düzeni korumak için inşa edilir, aksi hâlde haklılık öfkeyle birleştiğinde yeni haksızlıklar üretir. Aslında bugün tartıştığımız mesele tam olarak budur. Devletin görevi yalnızca cezalandırmak değil, insanı kavgaya, öfkeye ve hakkını kendi imkânlarıyla aramaya iten zemini ortadan kaldırmayı esas almaktır. Bu nedenle, hukukun görevi sonucu tespit etmekle sınırlı kalmaz, o sonucu doğuran şartları ve zemini de görmeyi, sorgulamayı zorunlu kılar. Bugün görüştüğümüz Karayolları Trafik Kanunu Teklifi de tam olarak bu sorumluluğu önümüze koymaktadır. Bu teklif yalnızca hız sınırlarını, cezaları ya da yaptırım maddelerini düzenleyen teknik bir metin değildir, toplumsal düzeni ve içinde yaşadığımız sosyolojiyi yeniden düşünmemizi gerektiren bir çerçeve sunmaktadır. Kurallar ve kanun maddeleri kadar, toplum olarak nasıl bir hayat yaşadığımızı, birbirimize nasıl davrandığımızı ve insan hayatına ne kadar değer verdiğimizi de sorgulamak durumundayız.

Hepimiz sahada şu tabloyla karşı karşıyayız: Trafikte en küçük bir olayda insanlar araçlarından iniyor, sopa ve bıçaklara sarılıyor, birbirlerinin üzerine araç sürüyor, hiç tanımadıkları insanlara hiç olmadık sebeplerle saldırabiliyor. Bu tablo karşısında şu soruları sormadan ilerleyemeyiz: İnsanlar neden en küçük bir tartışmada araçlarından iniyor? Neden kendilerini korumak zorunda hissedip araçlarında sopa taşıyor? Neden trafikte güvende olduklarına inanmıyor? Neden anlık bir gerilim kısa sürede şiddete ve geri dönülmez sonuçlara dönüşebiliyor? Bu sorulara cevap vermeden, yalnızca kanun maddelerini artırarak kalıcı bir çözüm üretmemiz mümkün değildir çünkü karşıımızdaki sorun trafik kurallarının ihlaliyle ibaret değildir; toplumsal güvenin zayıfladığı, tahammül sınırlarının daraldığı ve yaptırımların yeterince caydırıcı olmadığı algısının sahaya yansıdığı daha geniş bir zemine işaret etmektedir. Trafikteki öfke ve şiddet de bu toplumsal yıpranmışlığın en görünür sonucudur. Toplumun genel ruh hâlini göz ardı ederek trafikte yaşananları anlamamız mümkün değildir. Bugün maalesef toplumun önemli bir kesimi huzurlu değildir, mutlu değildir. Bu huzursuzluk trafikte, evde, sokakta, iş yerinde kendini göstermekte, en küçük meselelerin bile büyük gerilimlere dönüşmesine yol açmaktadır. Öyle ki artan bu sıkışmışlık hâlinin en çarpıcı göstergelerinden biri son on yılda antidepresan kullanımının yaklaşık yüzde 67 oranında artmış olmasıdır. Trafikteki öfke ve tahammülsüzlük bu toplumsal yıpranmışlığın en görünür yansımalarından maalesef biridir. Bu ruh hâlini besleyen unsurlardan biri de günlük yayınlarda ve medyada şiddeti, agresifliği ve yozlaşmayı normalleştiren dildir. Topluma sürekli gerilim, çatışma ve hoyratlık sunulurken bunun psikolojik ve sosyolojik yansımalarını trafikte

görmek mümkün değildir. Bu tabloyu derinleştiren unsurlardan biri de kutuplaştırıcı siyaset dilidir. Siyasetçiler toplum için rol modeldir. Kullanılan dil ve tutumlar toplumsal davranışları doğrudan etkiler; sertleşen siyaset dili kürsülerle sınırlı kalmaz, sokağa, eve, iş yerine ve trafiğe yansır. Toplumdan sabır ve kural bilinci bekliyorsak bu dili önce bizim inşa etmemiz gerekir.

Değerli milletvekilleri, trafikte kalıcı düzen ve güvenlik caydırıcılığın nasıl inşa edildiğini doğru okumayı da gerektirir. Caydırıcılığı yalnızca para cezalarına indirmek yeterli değildir; kalıcı etik bir zemin ve adalet duygusuyla mümkündür. Trafik kurallarına uyum ceza korkusundan önce insana saygı bilincine dayanır. Bu bilincin çocuk yaşta kazanılması gerektiği de açıktır. Bu nedenle, trafik güvenliğinin millî eğitimden başlayarak çocuklara kazandırılması büyük önem taşımaktadır. Aynı şekilde, meselenin yalnızca fiziki şartlarla açıklanamayacağı da ortadadır. Elbette yolların modernleştirilmesi ve standartların yükseltilmesi gereklidir ancak yollar genişledikçe suç ve cezalar azalmıyorsa sorunun yalnızca asfalt ve altyapı yatırımlarıyla çözülemeyeceği görülmektedir. Yolları altınla dahi kaplasanız insanın kalbine, ruhuna ve zihnine giden yolları iyileştirmeden bu soruna kalıcı bir çözüm üretmek mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

HASAN KARAL (İstanbul) - Sonuç olarak, kanun yazmak kolaydır, zor olan, adalet duygusunu ayakta tutmaktır, ceza da ancak bu duyguya yaslandığında caydırıcı olur. Trafikte öfke yerine sükuneti, kavga yerine saygıyı, korku yerine güveni hâkim kılmak zorundayız. Bir canın telafisi yoktur ancak doğru bir hukuk ve doğru bir kültürle yeni can kayıplarının önüne geçmek mümkündür.

Hepinize teşekkür ediyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Özgül Saki.

Buyurun lütfen.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

Ben bugün emperyalizm üzerine konuşmak istiyorum. 3 Ocakta Trump'ın 19'uncu yüzyıl sömürgeciliğine rahmet okutacak biçimde Venezuela'ya saldırısıyla aslında üçüncü emperyalist paylaşım savaşı resmen başladı. Bu fiilen ne zaman cereyan etmişti? Her birimizin gözü önünde İsrail'in Filistin'de, Gazze'de soykırım politikalarını kesintisiz biçimde sürdürebilmesiyle başlamıştı. O zaman bütün uluslararası hukuk zemini ortadan kalkmış ve ne acıdır ki Gazze'nin yanında olduğunu söyleyen Türkiye Cumhuriyeti yöneticileri dâhil olmak üzere, AB ülkeleri dâhil olmak üzere İsrail'e askerî, ticarî yaptırım uygulayamamıştı; hatta tercih etmişti uygulamamayı. ABD'nin İsrail'in bölgeyi dizayn etmesine seyirci kalması aslında fiilen başlatmıştı bu süreci.

Peki, bugün ne yaşıyoruz? Kesinlikle kendimizi kandırmayalım, yaşadığımız şey uluslararası hukukun geçici krizi değil, bu, emperyalist, kapitalist sistemin sistematik olarak Birleşmiş Milletler, çeşitli uluslararası mahkemeler, bunların hepsini bile isteye işlevsiz hâle getirmesi ve tasfiyesi sonucudur. Ve bakın, bütün bunlar olurken şu anda ABD Venezuela'ya her şeyi yok sayarak, âdeta bir çete lideri gibi, bir mafya gibi gidip oradaki Hükûmet Başkanını esir alabiliyor ve buna doğru dürüst bir kınama ne Avrupa Birliğinden ne Türkiye'den gelmiyor. Neden böyle? Çünkü emperyalist, kapitalist sistem yeni bir aşamada. Nedir o aşama? Rusya'sıyla, Çin'iyle, ABD'siyle bir bütün olarak ezilen halkları, Küresel Güney'i sömürgeleştirme politikasıdır.

Trump'ın, "Venezuela'yı biz yöneteceğiz." demesi ile burada, grup toplantılarında iktidar partilerinin "Suriye'yi biz yöneteceğiz." demesi arasında bir ilişki vardır. Dolayısıyla, siz Suriye'de Rojava yönetimini kendinize tehdit olarak gördüğünüzde, eşitlik, özgürlük, halkların eşitliğini isteyen bir yönetimi kendinize tehdit olarak gördüğünüzde asla ABD'ye karşı duramazsınız, asla

emperyalistlere karşı duramazsınız çünkü aslında “O büyük emperyalistlerin içinde acaba kırıntılar bize mi düşecek?” diye düşünürsünüz. Ama şunu unutuyorsunuz: Bakın, 2014’te “Rojava düştü, düşecek.” dediniz, düşmedi. Aradan kaç yıl geçti, siz Kürt halkının özgürlük mücadelesinin liderinin kapısına gittiniz, zorunlu kaldınız buna. Aynı şey şimdi cereyan edecek çünkü ezilen halklar birbirine bakıyor. Zannetmeyin ki Latin Amerika’daki ezilen halklar Rojava’yı takip etmiyor, zannetmeyin ki bu topraklarda... Şimdi Halep’te tanklarla kuşatma altına alınmış mahalle için, mahalledeki halklar için, Kürtler için, her bir eşitlik, özgürlük isteyenler için bu topraklarda aynen o “Kobani düştü, düşecek.” dediğiniz süreçte nasıl bir isyan dalgası ortaya çıktıysa yine çıkacak. Sakın ola ki bunu unutmayın.

Ayrıca şu çok açık: Emperyalist-kapitalist sistemin geldiği bu noktada artık gerçekten Rosa Luxemburg’un “Ya sosyalizm ya barbarlık.” dediği bir dönem var. Bu barbarlık dönemi onun döneminden çok daha vahşi biçimde şimdi karşımızda duruyor. Ben buradan “Bu emperyalist-kapitalist sistem içinde bize bir kırıntı düşer mi?” diye Trump’a hiç bir yaptırım uygulamamanın, İsrail’e hiçbir yaptırım uygulamamanın sizin o yönetme pratiğinizle çok uzlaşmış olduğunu görüyorum ve siz IŞİD amblemleriyle Halep’te soykırım yapılırken o tecavüzcülere tekrar destek çıkıyorsunuz, aynen 2014’te olduğu gibi. Ama hiç unutmayın, bunu herkes görüyor. Sakın ola ki “Orada biz HTŞ’ye destek çıkmıyoruz.” demeyin. Orada tankların üzerinde kimlerin amblemleri olduğu bugün basına yansdı. Dolayısıyla, dürüst olun, deyin ki: “Biz bu büyük kapışma içinde kendimize kırıntı istiyoruz. O yüzden bizim için hiçbir değer önemi yok. Biz IŞİD’le birlikte aynı politikayı hayata geçireceğiz.” Bunu zaten grup toplantılarınızda itiraf ettiniz. Grup toplantılarınızda sürekli HTŞ’nin yanında olduğunuzu söyleyerek bunu ifade ettiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Onu ancak siz söylersiniz. Asla öyle bir şey söylemedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayın lütfen.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Ama ben son olarak şunu söylüyorum: “Emperyalizm, kapitalizmin tekeli aşamasıdır.” dedi 1916 yılında Lenin. Ve orada dedi ki: “Ancak savaşla kendi krizini aşabilir.” İşte şimdi onun dönemindeki bu tespiti yeni aşamasını yaşıyoruz. Savaşta, kandan beslenen bir emperyalist-kapitalist sistem içinde yapılacak en önemli şey, ezilen halklar ile işçi, emekçi sınıfların birleşik enternasyonalist mücadelesidir ve bu ağlar kuruluyor. Bu ağlar kurulduğu için, sizin ufkunuz kan, savaş, sermaye birikiminin kan üzerine kan üzerinden inşa olduğu için bunu görmek istemiyorsunuz, gözlerinizi kapatıyorsunuz ama göreceksiniz ki nasıl Kobani düşmediyse Halep’te o mahalleler düşmeyecek ve eşitlik, özgürlük isteyen Latin Amerika’dan Orta Doğu’ya tüm halklar özgürleşecek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerge üzerinde üçüncü konuşmacı Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada çıkarılmak istenen kanun kadar önemli olduğunu düşündüğüm, ülkemizin güvenliğini ve toplumsal yapısını tehdit eden çok ciddi bir konuyu gündeme getirmek istiyorum. Bahsetmek istediğim konu genç çeteler, yeni nesil suç örgütleri ve artan organize suç tehdididir. Türkiye yalnızca yerel çetelerle değil, küresel organize suç ağlarının merkezlerinden biri hâline gelerek ciddi bir risk altına girmiştir. Uluslararası Organize Suç İnisiyatifinin yayımladığı Küresel Organize Suçlar Endeksi, Türkiye’de organize suç tehdidinin yıllar içinde sistematik biçimde ağırlaştığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu rapora göre, Türkiye 2023 yılında Avrupa’da organize suçların en yoğun yaşandığı ülke olmuş, dünya genelinde ise 193 ülke arasında 14’üncü sırada yer almıştır. Endeks puanımız 2021 yılında 6,89 iken 2023’ta 7,03’e yükselmiştir. Ancak tablo burada durmamıştır. Bakın, 2025 yılında yayımlanan son endeks verileri Türkiye’de organize suçların daha da derinleştiğini ve yaygınlaştığını göstermektedir. 2025 itibarıyla

Türkiye'nin organize suç puanı 7,20'ye yükselmiştir ve ülkemiz 193 ülke arasında 10'uncu sıraya kadar tırmanmıştır. Bu sizin başarınızdır. Bu ne anlama geliyor biliyor musunuz? 2023 yılında kötüleşen tablo 2025 yılında daha da ağırlaşmış, Türkiye, Avrupa'da organize suçların en yoğun yaşandığı ülke olma konumunu korurken küresel ölçekte maalesef ilk 10 ülke arasına girmiştir. Bu yükseliş, organize suçların sadece yaygınlaştığını değil, aynı zamanda daha da kökleştiğini göstermektedir. Artık gençlerimiz sadece sokak çeteleriyle değil, organize suç yapılarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu yapılar gençleri hedef alarak onları suç ağlarına çekmektedir. Özellikle 16 yaşından itibaren gençler arasında çeteleşme sosyal medya aracılığıyla teşvik edilmekte, kolay para, lüks yaşam ve güç vaadiyle gençler kandırılmaktadır. Bu gençler kısa sürede uyuşturucu ticareti ve şiddet suçlarının parçası olmakta, sonunda da toplum için büyük bir tehdide dönüşmektedir. Türkiye Uyuşturucu Raporu'na göre 2023'te yalnızca son iki yılda metamfetamin kullanımında yüzde 200'e yakın bir artış gerçekleşmiştir ve her yıl bu maddenin yakalanma oranlarında kayda değer artışlar yaşanmaktadır. Aynı dönemde uyuşturucu bağlantılı suçlarda da rekor artışlar görülmüştür. Bunun somut örneklerini ne yazık ki her gün haberlerde görüyoruz. İstanbul'da henüz 19 yaşında olan bir çete üyesi tarafından şehit edilen Polis Memurumuz Şeyda Yılmaz'ı unutmamak ve bu çürümenin ve suç sarmalının en acı örneklerinden birini yaşadık. Katilin 26 farklı suça karışmış olması bu döngünün nasıl işlediğini gözler önüne sermektedir.

Değerli milletvekilleri, artan suç oranlarının ve organize suçların merkezinde artık bir sistem sorunu yatmaktadır. Bu, sadece güvenlik önlemleriyle çözülebilecek bir mesele değildir. Sorunun kökeni eğitimde, adalette, fırsat eşitliğinde ve toplumsal kalkınmada aranmalıdır. Gençlerimizi suçtan uzaklaştırmak için eğitime ve sosyal desteğe yatırım yapılmalıdır. Uyuşturucuyla mücadelede etkili, bağımsız ve şeffaf politikalar güdülmelidir ve izlenmelidir. Cezaevi sonrası rehabilitasyon süreçleri oluşturulmalıdır. Organize suçlarla ve bunların devlet içindeki uzantılarıyla kararlı bir şekilde mücadele edilmelidir. Türkiye'nin bu karanlık ağlardan kurtulması ancak ve ancak siyasi irade ve toplumsal birlikle mümkündür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Sorumluluğumuz, organize suç örgütlerinin ve bunların devlet içindeki uzantılarının üzerine tereddütsüz gitmek ve gençlerimizi suçun değil umudun ve adaletin tarafına çekmektir diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Karar yeter sayısı talebimiz var Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Oylamadan sonra karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip Üyeler arasında ihtilaf olduğundan elektronik cihazla oylamaya başvuracağım.

Elektronik oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.13

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 19.19

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

5'inci madde üzerinde verilen aynı mahiyetteki önergelerin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi önergeleri tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Yok Başkanım, göz var, ızan var!

(AK PARTİ sıralarından “Var, var.” sesleri)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Yok Başkanım.

BAŞKAN - Bir müsaade edin ama. Bize müsaade edin. Bakın, şimdi Kâtip Üyelere bir sorayım. Müsaade edin, bir bakalım.

Kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan “veya” ibaresinin “ya da” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Turan Taşkın Özer

Aydın

Karaman

İstanbul

Cumhur Uzun

İnan Akgün Alp

Gizem Özcan

Muğla

Kars

Muğla

Ömer Fethi Gürer

Semra Dinçer

Niğde

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN KIRCALI (Samsun) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Semra Dinçer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Karayolları Trafik Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifi vatandaşın sofrasına, cebine, emeğine uzanan bir yükür. 5'inci madde diyor ki : “Geçici belge ve plaka almadan trafiğe çıkan ya da süresi bitmiş belgeyi kullanan yurttaş 46 bin lira ceza.” Bir yıl içerisinde 2'nci kez olursa ceza 140 bin liraya çıkıyor. Bu rakamlar artık caydırıcı değil,

bu rakamlar vatandaşın sırtına vurulacak yeni bir yükün ve vatandaş yeni borçlarla tanıştıracak bir düzenin adıdır. AKP iktidarı “trafik düzenlemesi” dediği bir anlayışla aslında yol güvenliği değil bütçe açığını kapatmanın yollarını aramaktadır.

Peki, vatandaş bu cezaları hangi maaşla ödeyecek? Memura ve emekliye verdiğiniz zam ortada. Zaten çalışanların alım gücü düşmüş, milyonlar yoksulluk ve açlık sınırının altında yaşamaya muhtaç hâle gelmişler. Bir tarafta elektrik faturası, diğer bir tarafta mutfaktaki yangın, bir tarafta okul masrafı, bir tarafta kira; şimdi de vatandaşın önüne fahiş fiyatlı trafik cezaları getiriyorsunuz.

Trafikte hata yapan elbette cezasını ve bedelini ödesin ama bu bedel adaletli olsun. Biz de istiyoruz trafikte can kaybı olmasın, vatandaşlar arasında çıkan kavgalar bitsin, kurallar uygulansın, caydırıcı ceza olsun, denetim olsun, eğitim olsun, yol güvenliği olsun ama ülkeyi yönetenler vatandaşına refah sunmak yerine her cepheden yeni tahsilat kalemi çıkarıyorsa bunun adı güvenlik politikası değil olsa olsa soygun olur. (CHP sıralarından alkışlar) Bütçe açığını kapatmanın yolu “trafik cezası” adı altında vatandaşa yeni vergi kalemleri oluşturmak değildir. TÜİK, emekli ve memur maaşlarını sipariş usulü açıkladığı rakamlara mahkûm ederken Hükûmet, trafik cezalarını ve harçları gerçek enflasyonun üzerindeki rakamlarla artırmaktadır.

Değerli milletvekilleri, hayatını bu topraklara emeğini vererek harcamış, üretmiş ve enerjisini bu memleket için tüketmiş emeklilerimizin hakkının karşılığı 18.938 Türk lirası olmamalıdır. 2002 yılında ortalama emekli aylığı asgari ücretin yüzde 22 üzerindeydi, 2003’te ise bu oran yüzde 36’ya kadar varmıştı. Peki, ya bugün? 2025 yılında ortalama emekli aylığı asgari ücretin yüzde 32 altına düşürülmüştür. Bu memleketin en değerli insanlarını, yıllarca bu ülkeye hizmet etmiş büyüklerimizi açlığa mahkûm etmek insan onuruna aykırıdır.

İşçinin, emeklinin ve memurun kıt kanaat geçindiği, gençlerin iş bulamadığı bu ortamda yurttaşlarımızın yoksulluk ve açlık maaşına mahkûm edilmesine asla izin vermeyeceğiz. Asgari ücretin 39 bin liraya çıkartılması ve en düşük emekli aylığının da bu seviyeye yükseltilmesi için Mecliste mücadelemize devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, siyasi iktidar zaten geçim derdine düşmüş bu yurttaşı şimdi trafik cezalarıyla daha da zor duruma sokuyor, refah devleti kavramını tamamiyle yok ediyor. Trafik cezaları caydırıcı olmak için vardır, bütçe açığını kapatmak için değildir. İnsanlar “Nasıl öderim?” diye düşünürken devlet “Nasıl tahsil ederim?” hesabını düşünmemelidir. Bu Meclis vatandaşını böyle çaresiz bırakmamalıdır. Biz kurallar olmasın demiyoruz, soygun düzenine dönüşmüş cezalar olmasın diyoruz; biz adalet diyoruz, hakkaniyet diyoruz, eşitlik diyoruz. Vatandaşın can güvenliğini bahane edip cebine uzanan bu anlayışı da asla kabul etmiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu Meclisin görevi, bütçeyi vatandaşa ceza yazarak değil refahı büyüterek, halkı gözeterek yönetmektir. Halkın cebinden değil, halkın güvenliğinden yana bir trafik politikası istiyoruz.

Biz vatandaşının ve adaletinin yanında, vatandaşa zulmedenlerin ise karşısında olmaya devam edeceğiz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.27

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.59

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45'inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Ancak daha önce Sayın Karatutlu sisteme girmişti, şimdi Sayın Karatutlu'ya bir dakika süreyle söz veriyorum.

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tutanaklara geçmesi için söylüyorum: YENİ YOL Grup Başkan Vekili Sayın Mehmet Emin Ekmen yaklaşık iki gündür biri Mecliste, biri Meclis dışında olmak üzere şahsımla ilgili birtakım bilgiler vermekte. Sağlık Bakanlığından bugün randevu aldığımı, AK PARTİ'ye geçtikten sonra bu randevunun verildiğini, daha önceden verilmediğini söyledi. Kendisinin bunu sosyal medyadan gördüğünü... Öncelikle, sosyal medyadan beni takip etmesi çok güzel. Konuşmasında "paradigma" gibi "retorik" gibi birtakım ifadeleri kullanmaması da çok güzel ama yanlış bilgi. Ben Sağlık Bakanlığından bugünkü randevuyu AK PARTİ'ye geçmeden önce almıştım, birtakım işlerim nedeniyle randevum bugün gerçekleşti. Kamuoyunun bilgilenebilmesi açısından ve tutanaklara geçmesi açısından bunu beyan ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) (Devam)

BAŞKAN - 6'ncı madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Sümeyye Boz

Muş

Dilan Kunt Ayan

Şanlıurfa

Celal Fırat

İstanbul

Zülfü Uçar

Van

Vezir Coşkun Parlak

Hakkâri

İbrahim Akın

İzmir

Gülderen Varlı

Van

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Turhan Çömez

Balıkesir

Adnan Şefik Çirkin

Hatay

Mehmet Akalın

Edirne

Turan Yaldır

Aksaray

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bursa

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İzmir Milletvekili İbrahim Akın.

Sayın Akın, buyurun. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Evet, bir yasa görüşmesi yapıyoruz ama 2026'nın ilk yılında hem dünyada hem de Türkiye'de barışın, demokrasinin, adaletin gelmesini arzu ettiğimiz bir zeminde, maalesef, krizlerin yaygın hâle geldiği, işin savunulmaktan çıktığı, kuralsızlığın artık kural hâline geldiği ve egemen sınıfların da kendi kurallarını dahi, devletler hukukunu, Birleşmiş Milletler hukukunu tanımadığı bir döneme girdik.

Özellikle Amerika'nın Venezuela'ya dönük saldırısı neredeyse diğer ülkeler için de meşru hâle gelmeye başlamış ve ülkemiz de bir süredir sözde hem bölgede hem de ülke içerisindeki barışı temin etme konusunda yeni bir süreç, yeni bir dil, yeni bir anlayış geliştirmeye çalıştığını düşündüğümüz bir zeminde, maalesef, önemli gördüğümüz bir süreçte tekrar, yeniden eski hukukuna dönmeye çalıştığını hissediyoruz, düşünüyoruz. Bu, umarım istisna olarak bakanların açıklamalarıyla kalır ve ülke siyaseti tekrar kaosa doğru sürüklenmez ve bu ülkedeki barışın temin edilmesinin sadece içeride değil, aynı zamanda bölgedeki bütün halklarla birlikte yapılacağı... Tekrar akılları başlarına gelir. Aksi takdirde, gerçekten, şu anda yaşadığımız Halep'teki durum bu ülkedeki herkesi çok ciddi şekilde kaygılandırmıştır. Bugünkü yaptığımız basın açıklamasında bunu detaylarıyla Grup Başkan Vekillerimiz ifade etmişlerdir, biz de burada tekrar ifade etmek istiyoruz: Hassasiyetimiz yüksektir, duyarlılığımız yüksektir. Bu konuda yetkilileri duyarlı olmaya çağırıyoruz, özenli olmaya çağırıyoruz, dikkatli olmaya çağırıyoruz.

Evet, şimdi Trafik Kanunu'nu konuşuyoruz ve Trafik Kanunu aslına bakarsanız bütün kanunlarımızdan bağımsız değil. Trafik, bence bir toplumsal sorun, bireysel bir sorun değil. Bu bireysel sorun olmayan konuyu eğer kurumsal olarak çözemezseniz bu sorunu çözemezsiniz. Şu anda bizim ülkemizde, maalesef, yollar şirketlere havale edilen, ücretleri onlar tarafından belirlenen, bizim ülkemizde var olan devlet de sadece rakamları belirleyen, tahsilatı da o şirketlere bırakan bir zeminde gidiyor; bu, kabul edilebilir bir durum değildir. Öncelikle, sen yurttalarını değersiz kılan bir anlayışla karşı karşıya bırakıyorsun diye ifade etmek istiyorum. Zira şundan dolayı: Eğer normal uluslararası standartlarda altyapısını yaptın, her türlü ulaşım sorununu çözdün, yüksek kentleşmeyi önledin ve herkesin yaşayabileceği standartlarda bir çevre, bir yol, bir iklim yarattın da vatandaşlar kuralsız bir şekilde trafikte ceza mı yiyorlar yoksa hayatlarını mı mahvediyorlar? Bu ülkede binlerce

insan -neredeyse savaş koşullarına varırcasına- hayatlarını trafikte kaybediyorlar. Böylesine basit bir cezalandırmayla böylesine ciddi bir sorunu, trafik meselesini çözemezsiniz. Örneğin, İzmir-Ankara yolu arasındaki trafiğe bakıldığında yüzyıllardır buradaki mevcut durum değişmemiştir. Burada 4 tane ilden, kentten geçiş vardır. Uluslararası standartlarda bir toplu ulaşım meselesi söz konusu değildir. Bireysel olarak ulaşım meselesini teşvik eden, ticareten bunu teşvik eden bir anlayış biçimiyle bu ülkenin sorununu çözemezsiniz. Bizim iddiamız şudur: Bu meseleyi toplu çözmeden, toplumsal ulaşımı artırmadan bu sorunu çözemezsiniz. İnsanları bireysel tüketime ve bireysel ulaşım yöntemine sevk etmeye çalışıyorsunuz. Kentlerde yoğun bir nüfus artışı var. Artık, kentlerde insanlar yaşayamaz hâle gelmiş durumda. Bu sorunu eğer bir toplumsal mesele olarak çözmek istiyorsanız, herkesle iş birliği içerisinde, başta yerel yönetimlerle iş birliği içerisinde yapmanız lazım ama bu ülkedeki bütün kurumlar neredeyse birbirinin karşısında düşmanlaşmaya başlamıştır. Bu yöntem, yöntem değildir. Her konuda açığa çıkan bu sorunun, bence, trafik meselesinde de benzer bir sorun olduğunu ifade etmek istiyorum.

Özellikle, bu takometre takma işinin, çok yaygın bir şekilde, bir ticari amaca hizmet ettiğini düşünüyorum. Biliyorsunuz, daha önce bir yasa çıkmıştı, bütün şirket arabalarına, bu tür araçlara tanımlama kartı konulmuştu. Bunun neden konulduğu, herkesten 5-6 bin lira paranın o günkü koşullarda neden alındığı hâlâ izah edilebilir durum değil, ne işe yaradığı da izah edilebilir durum değil. Sadece bir tanesi çip üretmiş, bu üretilen çipi o şirkete, neredeyse, pazarlamak için alan açmış gözüküyorsunuz. Bu, her alanda böyle yaşanıyor. O nedenle, trafik meselesinin basit bir bireysel mesele olmadığını, toplumsal ulaşım meselesi olduğunu, kentin sağlığı bakımından, insanların sağlığı bakımından, havanın kirlenmemesi bakımından raylı sistemlerin çok yaygın bir şekilde yapılması gerektiğini... İzmir-Ankara ulaşım meselesinin, hâlâ, on üç yıldır raylı sistem yapılamıyorsa, bunun ekonomik sebeplerden değil, niyet olarak yapmamaktan kaynaklanan, bu tür meselelere para ayırmamaktan, kamusal olarak gelir ayırmamaktan kaynaklanan bir durum olduğunu düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Özellikle bu bölgede, Ege'nin bütün trafiğini karşılayan bu yolun hâlâ bu şekilde yapılmış olması kabul edilebilir bir durum değildir. Neredeyse Türkiye coğrafyasının en yoğun ulaşım meselesi buradadır ancak en kötü yolu da buradadır. Dediğim gibi, 4 tane kent, onlarca ilçeden geçen bir yol trafiği vardır. Her giden bana şunu söylemektedir... “Ya, İzmir Vekili olarak siz bu yolun düzeltilmesiyle ilgili, değiştirilmesi ve iyileştirilmesiyle ilgili niye çalışma yapmıyorsunuz?” diye şikâyet konusu hâline gelmiştir, bunu da bu vesileyle ifade etmek istiyorum.

Tekrar etmek gerekirse trafik meselesi gerçekten toplumsal bir beka hâline gelmiştir, bu meseleyi basit bir cezalandırma yöntemi yapamazsınız. Ayrıca, uluslararası standartlara göre hazır olmayan bir yol trafiği içerisindeki verdiğiniz cezalarda kıyas kabul etmeyin çünkü Avrupa'nın standartları ile buranın standartları, yaşam koşulları, gelir-gider dengesi çok farklıdır. Bu yapılan yaklaşım da yanlıştır, eşit ilişkilerde eşit kıyaslama yapılarak adalet savunulabilir, bunu da ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün yine burada çıkarılmak istenen kanun teklifinden daha önemli olduğunu düşündüğüm emekli maaşları üzerine konuşmak istiyorum.

Bildiğiniz gibi, AK PARTİ Hükümeti emekli maaşlarına ilişkin yeni bir düzenleme yapılacağını açıkladı. Bugün en düşük emekli maaşı yaklaşık yüzde 12'lik bir artışla 18.939 liraya yükseltilmiş durumdadır. Açlık sınırı 30 bin lirayı aşmışken emekli için verilecek olan en düşük maaş kamuoyuna 20 bin lira olarak yansımıştır. Bu rakam bir düzenleme değildir, buna biz İYİ Parti olarak karşı çıkıyoruz ve buna katılmıyoruz. Açlık sınırının üçte 2'si düzeyinde bir maaşı iyileştirme olarak sunmak, emeklinin yaşadığı gerçekliği görmezden gelmektir. Bir düzenlemeden söz edebilmek için emeklinin temel ihtiyaçlarını karşılayabildiği bir gelir düzeyine ulaşması gerekir. Bugün konuşulan rakamlar emekliyi rahatlatmıyor, yalnızca geçici bir sessizlik yaratmayı hedefliyor. Biz buna İYİ Parti olarak itiraz ediyoruz.

“Ekonominin sorumluluğunu ben alıyorum.” diyen Sayın Cumhurbaşkanının sözleri ortadadır. Ancak gerçeklere baktığımızda, yıllardır enflasyon hedefleri maalesef tutmuyor, açıklanan rakamlar ile vatandaşın yaşadığı hayat maalesef örtüşmüyor. Başkanlık sistemiyle birlikte her dönem tek haneli enflasyon vurgusu yapıldı ancak geline nokta ne emekliye ne çalışana ne de üreticiye güven veren bir tablo vardır. Bakın, 2026 yılında yalnızca faiz için ödenecek tutar 65 milyar dolardır. Türkiye'nin 2002'de 130 milyar dolar olan borcu bugün 550 milyar dolara dayanmıştır. Cumhuriyet döneminde oluşturulan kamu varlıkları satılmış, ülkenin geleceği borçla finanse edilir hâle gelmiştir. 2002'de yüzde 29,7 olan enflasyon bugün TÜİK verilerine göre bile yüzde 31'i olmuştur.

Evet, emeklinin şu anki durumunu daha iyi anlayabilmek için isterseniz 2002 yılıyla karşılaştıralım ve rakamlarla konuşalım: 2002 yılında bir emekli yaklaşık 80 maaşıyla bir ev alabiliyordu, bugün emeklinin aynı evi alabilmesi için 300 maaş biriktirmesi gerekiyor. Yine, 30 maaşla alınan bir otomobil bugün 90 maaşla alınabilir hâle gelmiştir. Bu, emeklinin fakirleşmesinin değil, açlıkla mücadelesinin göstergesidir. Bizim tutumumuz nettir: En düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesine çekilmelidir. Asgari ücret hiçbir koşulda açlık sınırının altında kalmamalıdır. Bu yüksek enflasyon ortamında yılda bir kez yapılan artışlar hem çalışanı hem emekliyi korumamaktadır. Bu nedenle, asgari ücret üç ayda bir ya da yılda 2 kez güncellenmeli, asgari ücrete endeksli olarak en düşük emekli maaşı da aynı dönemlerde otomatik biçimde artırılmalıdır. Emekli hayat pahalılığı karşısında sürekli korunmalıdır. Bu talepler abartı değildir, popülizm değildir; bu, sosyal devlet olmanın asgari gereğidir. Vatandaşımız refah değil, insanca yaşam talep ediyor ve etmektedir. Biz de İYİ Parti olarak bu kürsüden hem emeklinin hem çalışanın açlık sınırı altında yaşamaya mahkûm edilmesine katılmadığımızı açık ve net biçimde ifade ediyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Karar yeter sayısı talebinde bulunuyoruz.

BAŞKAN - Karar yeter sayısı isteniyor.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip Üyeler arasında ihtilaf olduğundan elektronik oylamaya başvuracağım.

İki dakika süre veriyorum ve elektronik oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.17

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45'inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

6'ncı madde üzerinde İzmir Milletvekili İbrahim Akın ve Edirne Milletvekili Mehmet Akalın ile arkadaşları tarafından verilen aynı mahiyetteki önergelerin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi önergeleri tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önergeler kabul edilmemiştir.

BAŞKAN - 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi okutacağım 2 önerge de aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin işlenecek hükmünün birinci fıkrasının (d) bendinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Cemalettin Kani Torun

Haydar Altıntaş

Antalya

Bursa

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahiplerini okuyorum:

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Turan Taşkın Özer

Aydın

Karaman

İstanbul

Ömer Fethi Gürer

Cumhur Uzun

Gizem Özcan

Niğde

Muğla

Muğla

İnan Akgün Alp

Nimet Özdemir

Kars

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Haydar Altıntaş.

Buyurun Sayın Altıntaş. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Üniversite giriş sınavlarında 3 yanlış 1 doğruyu götürüyor diye bir kural var; gerçi değiştirilmiş, şimdi 4 yanlış çıkarılmış ama biz 3 üzerinden hareket edelim. Ben şimdi bu kürsüden size 3 tane yanlış söyleyeceğim, bu 3 yanlışın kaç tane doğruyu götürdüğünü sizlerin vicdanına ve kamuoyuna bırakacağım.

Bir: Emeklilerin maaşlarıyla alakalı yapılan bu tartışma artık hem emekliye hem de bu Parlamente'ye gına getirmiştir. Emeklinin yaşama hakkı neyi gerektiriyorsa bu tartışmanın dışına çıkarak bu maaş verilmelidir, ne iktidar bununla yerilmeli ne de muhalefet “Bunu aldık.” diye sevinmelidir; bu, emeklinin yaşama hakkıdır; birinci yanlışımız bu.

İkinci yanlışımız şu: Anayasa’nın 96’ncı maddesi “Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak her çeşit iş -seçim dâhil- üçte 1 çoğunlukla gerçekleştirilir.” diyor. Burada, Meclisin açılması esnasında baktığımızda bu çoğunluğu sağlamadan, görüşme yeter sayısına erişmeden görüşmelere başlıyoruz ve ilerleyen zaman içerisinde de sık sık karar yeter sayısı aramak zorunda kalıyoruz. Bu, Parlamente’nin bir ayıbıdır. Parlamente’yi çalıştırmak iktidarın görevidir. Elinizdeki kahir ekseriyetle bu tür acizliklerin ve bu tür sıkıntıların içerisinde bu Parlamente’yi düşürmemenizi rica ediyorum.

Üçüncü yanlışımız şu: Okul da cami gibi Türk milletinin kutsallarındandır. AKP iktidara geldiğinden bu yana, Türkiye’de 4+4+4 eğitim sistemine geçtiğinden bu yana yaklaşık olarak 20 bin civarında okul kapatmış ve bu kapattıkları okullardan bazılarını da satmıştır. Balıkesir’in Halkapınar diye bir köyü var, merkeze 25 kilometre; benim de gidip kahvesinde çay içtiğim, eşimin dostumun olduğu bir yer. Burada 5.400 metrekaarelik bir okul arazisi var, onun üzerinde bir öğretmen lojmanı, bir de okul var. Bunu Millî Eğitim Millî Emlaka devretti, Millî Emlak da “Millî Eğitimin ihtiyacı yok.” gerekçesiyle açık artırmayla sattı. Satılan bu yeri alan vatandaş bir müddet bekledikten sonra birtakım ticari faaliyetlerde bulunmak kaydıyla, aldığımız istihbarata göre lokanta kurmak üzere okuldaki ağaçları kesti, binaları yıkmaya başladı.

Ben, birinci öncelik olarak okulların satılmasına hepimizin karşı gelmesini ve satılan okulların aslında geriye avdet ettirilebilmesi için önce Millî Eğitim il müdürlüklerinin, sonra o il valiliklerinin, başaramazlarsa Millî Eğitim Bakanlığının temel görevlerinden bir tanesinin bu satılan okulları geriye kazanmak olduğuna yürekten inanıyorum. Okulların satılmasını iktidarın bir ayıbı olarak kabul ediyorum çünkü Türk milletinin Atatürk’ten bu yana önüne aldığı en temel işlerden bir tanesi cehaletle savaşmaktır. Cehaletle savaşı kazanamazsanız sefaletle savaşı asla kazanamazsınız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; YENİ YOL sıralarından alkışlar) Bizim işimiz, cehaleti, sefaleti ve fitneyi toplumdan kaldırmaktır; bunu kaldırmamanın yolu da eğitimden geçer. Bugün mahvolmuş bir eğitim ve 20 bin civarında okulu satılmış köy... O köy okulları kupon arazi değildir; bunlar milletin temel hakları ve mallarıdır, vatandaşa geriye iade edilmelidir. Edilmediği takdirde eğitimle alakalı “Uçuyoruz, kaçıyoruz.” diye neyi söylerseniz söyleyin hadise ortadadır; bunun da övünülecek bir tarafı yoktur, dövünülecek bir tarafı vardır. Dövünüceğimize hakikatin yolunda devam edelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Nimet Özdemir.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Trafik Kanunu’ndaki para cezalarını görüşüyoruz. Biz, trafik güvenliğinin sadece cezalarla değil adaletle, eğitimle sağlanabileceğini de hatırlatıyoruz. 2026 yılında trafik cezalarından 93 milyar lira geliri bütçeye koydunuz. 2024’te kesilen ceza 72 milyar lira. Tamamı ödenebildi mi? Hayır çünkü milletin cebinde para yoktu, hâlâ da yok.

Madem konumuz trafik... “Sokak hayvanları trafik kazalarına neden oluyor.” diyerek hayvan hakları katliam yasasını savunmuşunuz. Peki, soruyorum: Hayvanların sebep olduğu kazalar hangi oranda düştü, araştırdınız mı? Araştırmadınız da yoksa sadece konuştunuz mu?

Değerli milletvekilleri, ülkemiz yeni yıla nasıl bir vicdanla giriyor? Günde 50 çocuk kayıp olarak Emniyet birimlerine teslim ediliyor, 50 çocuk.

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Özdemir, bir saniye...

Değerli milletvekilleri, lütfen şu uğultuyu keselim; daha alçak sesle sohbet ederseniz çok makbule geçecek, sayın hatip gerçekten konuşmakta güçlük çekiyor.

Buyurun Sayın Özdemir.

NİMET ÖZDEMİR (Devamla) - Teşekkür ederim.

TÜİK, 2016’dan bu yana veri yayınlamadığı için kaybolduğu hâlde bulunamayan çocukların sayısını bilmiyoruz. Neden bu ülkenin çocukları rakam bile olamıyor? Biz çocuklarımızdan mı vazgeçtik yoksa bu duyarsızlığa alıştırıldık mı?

Ya kurumda büyüyen kız çocukları? Reşit oldukları gün sistemin dışına itiliyorlar; koruma bitiyor, takip bitiyor, sahip çıkan yok. Sonra ne oluyor biliyor musunuz? Kayboluyorlar sessizce, kayıtlara bile girmeden. Ben Çocuk Esirgeme Kurumundan ayrılan kızlarımız için 2 kez araştırma önergesi verdim “Bu çocuklar neden kayboluyor, nereye gidiyor, başlarına ne geliyor; araştıralım, destek alalım.” dedim, reddettiniz. Neden reddettiniz? Bu sessizliğin, bu görmezden gelişin, bu vicdansızlığın sorumluluğu milletin seçtiği biz vekillerin üzerinde değil midir? (CHP sıralarından alkışlar)

Ya Sıla bebek? Adını söylerken bile boğazımın düğümlendiği, üzerinde onlarca diş izi olduğu söylenen bir bebekten, melekten bahsediyoruz. Hepimizin içi yandı, hepimiz kahrolduk, sonra ne yaptık? Bir süre üzüldük, birkaç cümle kurduk, hayatımıza devam ettik. Soruyorum sizlere: Sıla bebekten sonra neyi değiştirdiniz, tekrar yaşanmasın diye hangi politikaları uygulamaya koydunuz?

Ya maddeyle zehirlenen çocuklar? Ben sosyete de kim ne yapmış, kim kiminle fotoğraf vermiş, bununla ilgilenmiyorum, ahlak polisi de hiç değilim ama şunu soruyorum: Çocuklar yasaklı maddelere bu kadar kolay nasıl ulaşıyor? Biz neden sadece sonuçlara bakıp nedenlere dokunmuyoruz?

Engellilerimiz... Aylık 5.013 lirayla aileleriyle birlikte hayata tutunmaya çalışan engellilerimiz var bu ülkede, destekle değil direnerek yaşayan.

Emekliler, yaş almış çınarlarımız... Emeklilerimiz için burada nöbetteyiz. Peki, ne istiyorlar? Bir ömür çalışıp yıllarca ödedikleri primlerin karşılığı olan haklarını istiyorlar, sadaka istemiyorlar. (CHP sıralarından alkışlar) 18.975 lirayla kaç gün geçiniyorsunuz ki bunu emeklilere reva gördünüz?

Soruyorum: Topladığınız vergiler, kestiğiniz cezalarla bu insanların hayatında ne değişti, neyi iyileştirdiniz? Saniyede 500 bin lira vergi toplanan bir ülkede çocuklar yanarak, donarak soğuktan ölüyorsa, sokaklarda şiddete uğrayarak kaybolup öldürülüyorsa, acılar “münferit” denilerek geçiştiriliyorsa o zaman sorun bütçede değil vicdandadır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bizim derdimiz suçlamak değil ama şunu da söyleyeyim: İktidarsınız, bu suskunluğunuz masum değil. Bu acılar siyasetüstüdür; gelin, bu karneyi birlikte düzeltelim, kaybolanları bulmakta gecikmeyelim, kırılanları görmezden gelmeyelim, çocukları istatistik değil emanet olarak görelim, sokaktaki masumlarımızı yaşatalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

NİMET ÖZDEMİR (Devamla) - Bu kadar acı varken susmak tarafsızlık değil tercihtir. Biz o tercihin karşısında, vicdanın tarafında olacağız. Acıyı görmeyen, çılgılığı duymayan bu düzenin karşısında susmayacağız; şunu bilin ki biz iktidar olacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Konuşmamı bitirirken vicdanınızın kör, kulaklarınızın sağır kalmamasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 3'ü aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Cemalettin Kani Torun

Ali Yüksel

Antalya

Bursa

Konya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Sümeyye Boz

Dilan Kunt Ayan

Celal Fırat

Muş

Şanlıurfa

İstanbul

Zülfü Uçar

Vezir Coşkun Parlak

Gülderen Varlı

Van

Hakkâri

Van

Yılmaz Hun

Iğdır

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Turhan Çömez

Mehmet Akalın

Hüsmen Kırkpınar

Balıkesir

Edirne

İzmir

Adnan Şefik Çirkin

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Yasin Öztürk

Hatay

Bursa

Denizli

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Ali Yüksel. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ALİ YÜKSEL (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Genel Kurulda görüşülen Karayolları Trafik Kanunu değişikliği, iktidarın trafik güvenliği konusunda yıllardır biriken sorunları çözmek yerine kolaycı ve cezacı bir anlayışı tercih ettiğini göstermektedir. Türkiye’de trafik, bireysel hataların ötesinde denetimsizlik, plansızlık ve cezasızlıkla büyüyen yapısal bir krize dönüşmüştür artık. Her yıl binlerce insan hayatını kaybederken Meclise getirilen her düzenleme, sorunun kaynağına değil sonuçlarına odaklanmaktadır.

Plaka üzerinde oynama yapanlara ağır para cezaları öngörülmektedir ancak yıllardır sahte plaka, sahte çakar ve usulsüz donatımlarla trafikte dolaşan organize yapıların nasıl bu kadar rahat hareket edebildiği açıklanmamaktadır. Denetim yapmayan, suça göz yuman ve ayrıcalık tanıyan idari mekanizmalar sorgulanmadan sadece ceza artırmak adalet değildir.

Hız sınırlarına ilişkin düzenlemeler de ciddi sorunlar barındırmaktadır. Aynı yol üzerinde kısa mesafelerde değişen hız limitleri, ani düşüşler, yetersiz uyarı levhaları ve standart dışı uygulamalar sürücüyü tuzağa düşürmektedir. Bilimsel verilere dayanmayan hız sınırları trafik güvenliğini artırmamakta, vatandaş için bir ceza ekonomisine dönüşmektedir.

Ehliyet sistemi ise bu tablonun en zayıf halkasıdır; eğitim süreçleri yetersiz, sınavlar ve denetimler göstermeliktir. Defalarca alkollü ya da uyuşturucu etkisi altında araç kullanan, ağır kazalara karışan sürücüler kısa süre içinde yeniden trafiğe çıkabilmektedir. Kalıcı ehliyet iptali neredeyse istisnadır. Ehliyet affı beklentisi ise kural tanımazlığı teşvik etmektedir.

İstanbul ve Ankara başta olmak üzere büyük şehirlerde hiçbir yasal hakkı olmadığı hâlde çakarlı araçlarla dolaşan yüzlerce kişi vardır. Sahte çakar kullananlara yıllardır göz yumulması hukukun herkese eşit uygulanmadığının açık göstergesidir. Bu düzenin en acı örneklerinden biri Batın Barlas Çeki’nin ölümüdür. Kızılay eski Başkanının kızı Fatma Zehra Kınık Demir’in kullandığı otomobilin Yavuz Selim Öztürk’ün kullandığı motosiklete çarpması sonucu motosikletin arkasında bulunan 17 yaşındaki gencimiz beton bariyerlere çarparak hayatını kaybetmiştir. Trafik kazalarının önemli bir bölümü motosiklet kullanıcılarını etkilemektedir. Koruyucu ekipman eksikliği, şerit ihlalleri, ağır vasıtalarla aynı yolların paylaşılması ve yetersiz farkındalık ölümleri artırmaktadır. Bisikletliler ve yayalar için güvenli alanlar yok denecek kadar azdır.

Gece aydınlatması yetersiz, yol çizgileri silik, üst geçitler bakımsızdır; trafik denetimlerinde standart yoktur, aynı ihlal farklı şehirlerde farklı şekillerde cezalandırılmaktadır. Psikoteknik değerlendirmeler kâğıt üzerinde kalmakta, sürücülerin ruhsal yeterliliği ciddiyetle ele alınmamaktadır. Trafik polislerinin iş yükü artarken teknolojik altyapı etkin kullanılmamaktadır. Medyada şiddeti ve hız tutkusunu özendiren yayınlar ise denetimsiz biçimde sürmektedir. Sürücü kurslarının genellikle -iyilerini elbette tenzih ederiz- ticari kaygılarla çalışması, belediyelerin yol bakımını geciktirmesi, ihalelerde kalite yerine maliyetin esas alınması ve veri paylaşımının şeffaf olmaması kazaları beslemektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün trafikte cezasızlık konuşuyoruz; sahte diplomaları, kamu ihalelerindeki usulsüzlükleri, kadına yönelik şiddeti, koruma zafiyetlerini, çocuk istismarındaki ihmalleri konuşmalıyız. Sorun aynıdır; denetimsizlik, iltimas ve siyasi sorumsuzluk. Bu teklif trafik güvenliğini sağlamaz; gerçek çözüm, bilimsel hız sınırları, güçlü altyapı, sıkı denetim, köklü ehliyet reformu ve ayrıcalıkların kaldırılmasıdır. Unutulmamalıdır ki trafik kazaları kader değildir; denetimsizliğin, liyakatsizliğin ve cezasızlığın sonucudur. Yol güvenliğini sağlamadan, hız sınırlarını bilimsel temele oturtmadan, ehliyet sistemini reforme etmeden ve iltimas ve kayırmayı ortadan kaldırmadan çıkarılan her düzenleme eksik kalacaktır. Biz, cebinden önce canını koruyan, güçlüyü değil haklıyı üstün tutan bir trafik politikası istiyoruz; aksi hâlde bu Meclis önlenebilir ölümlerin vicdani sorumluluğunu yaşamaya devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİ YÜKSEL (Devamla) - Elbette iktidarın yaptığı birçok güzel işler vardır ama biz daha güzel yapabilmeleri için bu eleştirilerimizi getiriyoruz; sakın bunu yanlış değerlendirmesinler, daha iyiye, daha iyi hizmete yöneltsinler.

Hepinizi tekrar selamlıyorum, saygıyla. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşma Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'a ait.

Buyurun Sayın Hun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, özgür basının onurlu temsilcilerinden Hüseyin Aykol'un vefatı hepimizi derinden üzmüştür. Aykol, baskıya, sansüre ve inkâr politikalarına karşı gerçeği savunmaktan geri durmayan, kalemini halkların eşitliği ve barışı için kullanan bir gazeteciydi. Onu saygı, minnet ve özlemle anıyor; ailesine, yakınlarına ve basın camiasına başsağlığı diliyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Karayolları Trafik Kanunu'nda yapılan değişikliklerden, düzenlemelerden söz ederken şunu en başta ifade etmek gerekir: Salt ceza miktarının artırılmasıyla trafikte düzen sağlanmaz; burada önemli olan, insanların can güvenliğini gerçekten koruyan bir trafik düzenlemesinin kurulup kurulmadığıdır. Trafik güvenliği rakamlar ve yaptırımlar konusuna indirgenemez, trafik güvenliği yaşam hakkı meselesidir. Bu hak, yalnızca kâğıt üzerinde değil sokakta, yolda, mahallede, şehirde somut olarak güvence altına alınmalıdır.

Seçim bölgem Iğdır, coğrafi yapısı nedeniyle kirli havanın dağılmadığı bir çanak içindedir, bundan dolayı Türkiye'nin en kirli havasına sahip bir şehirdir ancak asıl sorun doğa değildir; plansızlık, ihmalkârlık ve kamusal sorumluluğun yerine getirilmemesidir çünkü yıllardır yapılmayan çevre yolu yüzünden ağır tonajlı araçlar şehir merkezinin içinden geçmekte; egzoz, gürültü ve tehlike her gün halkın üzerine çökmektedir. Bugün, Iğdır'da, çocuklar, okul yolunda tırların arasında yürümektedir. Yaşlılar, hastalar, engelliler sadece hava kirliliğiyle değil her an yaşanabilecek kazalarla karşı karşıyadır. Bu tabloyu yalnızca "sürücü hatası" diye açıklamak mümkün değildir. Bu, aynı zamanda, devletin altyapı ve planlama sorumluluğunu yerine getirmemesinin sonucudur. Şehir içinden geçen çevre yolu şehrin ana arterlerinden biri hâline gelmiştir. Bu yol üzerinde trafik ışık ve işaretlerinin eksik olması her gün kazaya sebebiyet vermektedir. Özellikle İskender Iğdır Caddesi ile Aktaş Caddesi'nin çevre yoluyla kesiştiği noktalarda hiçbir trafik işareti, ışıklandırma ya da uyarıcı cihaz bulunmamaktadır. Açık söylüyoruz ki bu yol üzerinde kazanın olmadığı gün hemen hemen yoktur; sürekli olarak maddi hasarlı ya da yaralamalı, ölümlü kazalar yaşanmaktadır. Iğdır'da yaşanan tablo bize şunu açıkça göstermektedir: Güvenlik, yalnızca kural olarak değil kamusal yatırımla, planlamayla ve eşit uygulamayla sağlanır. Çevre yolu olmayan bir kentte ağır taşıtların şehir merkezinden geçmesine göz yumup ardından kazalar için yalnızca sürücüyü cezalandırmak sorumluluğu yurttaşın sırtına yıkmaktır. Iğdır halkının temiz hava soluma, güvenli yollarda yaşama ve sağlıklı bir çevrede var olma hakkı vardır. Bu hak ne ertelenebilir ne de görmezden gelinebilir.

Değerli milletvekilleri, araçlardan mevzuata aykırı değişikliklere, çevreyi rahatsız edecek düzeyde gürültüye, trafik güvenliği donanımlarının eksikliğine yönelik yaptırımlar elbette önemlidir. Ancak bu düzenlemeler kazaları gerçekten önleyecek mi, insanların güvenliğini artıracak mı yoksa yine yalnızca yurttaşın üzerine yeni cezalar mı bindirecek? Trafik güvenliği yalnızca sürücüyü cezalandırarak sağlanamaz. Güvenli yol yoksa, yeterli denetim yoksa, eğitim yoksa, altyapı yoksa en ağır cezalar bile kazaları ortadan kaldırmaz. Bugün birçok kentte yaya geçitleri silinmiş, sinyalizasyon yetersiz, kavşaklar ölüm noktasına dönüşmüş durumdadır. Çevre yolu olmayan Iğdır gibi kentlerde ağır taşıt

trafiği doğrudan yerleşim alanlarının içinden geçmektedir. Bu koşullarda kazaların sorumluluğunu sadece direksiyon başındaki yurttaşla yüklemek adil değildir, çözüm de değildir. Bu tür düzenlemeler denetimle, eğitimle, altyapı yatırımlarıyla desteklenmediği sürece kâğıt üzerinde kalacaktır. Ayrıca yaptırımların sosyal gerçeklikten kopuk bir şekilde ağırlaştırılması trafik güvenliğini artırmaktan çok yeni muafiyetler yaratma riskini de taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, trafik güvenliği bir gelir kalemi değildir. Ceza sistemi bütçe açığını kapatma aracı hâline getirilemez. Güvenlik, yurttaşın cebine yük bindirilerek değil kamusal sorumluluk üstlenilerek sağlanır. Kazaların yoğunlaştığı bölgelerde altyapı düzenlemeleri yapılmalıdır. Ağır taşıt trafiği yerleşim alanlarından çıkarılmalı, Iğdır gibi kentlerde çevre yolu bir an önce hayata geçirilmelidir. Denetimler keyfi değil şeffaf, eşitlikçi olmalıdır. Sürücü eğitimleri bilinç kazandıracak biçimde yeniden yapılandırılmalıdır. Yaptırımlar ise gelir durumunu, ihmalin ağırlığını ve kişinin somut koşullarını gözeten adil, ölçülü bir sistem içinde uygulanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

Buyurun.

YILMAZ HUN (Devamla) - Aksi hâlde, yüksek para cezaları yoksul için hayatı felce uğratan bir yük hâline gelirken ayrıcalıklı kesimler için sadece ödenebilir bir bedel olarak kalacaktır; bu da ne caydırıcılık sağlar ne de adalet.

Trafik güvenliği cezayla değil yaşamı önceleyen bir kamusal anlayışla kurulmalıdır. Devlet, yurttaş cezalandıran algısından çıkarak onu koruyan bir rol üstlenmelidir. Güvenli yol, temyiz hava, sağlıklı kent ve adil yaptırım hepsi bir bütündür. Bu nedenle, yapılan düzenlemelerin cezayı merkeze alan dar bir bakış açısıyla yapılması çözüm olmayacaktır. Altyapıyı, eğitimi, denetimi ve sosyal adaleti esas alan bütünlüklü bir yaklaşımın yeniden ele alınması gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Denizli Milletvekili Yasin Öztürk.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Değerli milletvekilleri, bugün burada görüşmekte olduğumuz Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi kamuoyuna “Trafik güvenliğini artıracak.” denilerek sunulmuştur ancak teklifi dikkatle incelediğimizde görüyoruz ki yine bir ceza düzenlemesiyle karşı karşıyayız. Her seferinde olduğu gibi, vatandaşın bilinçlendirilmesi, eğitilmesi, bilgilendirilmesi yerine cezaları artırarak çözüm üretmeye çalışan bir anlayışla karşı karşıyayız.

Teklif 36 maddeden oluşuyor fakat maddelere baktığımızda devletin asli görevi olan trafik güvenliğini sağlama sorumluluğunun giderek ceza yazma kolaylığına indirgenmiş olduğunu görüyoruz; 46 bin lira, 80 bin lira, 140 bin lira, 280 bin lira gibi cezalar. Sormak istiyorum: Bu rakamlar kime hizmet ediyor? Vatandaşın can güvenliğine mi yoksa bütçedeki açıkların kapatılmasına mı? Bu kadar yüksek cezalar caydırıcılıktan çok toplumsal tepkiyi büyütür çünkü vatandaş artık biliyor ki bu cezaların çoğu iktidarın bütçe açığını kapatmak için kullanılıyor. Aslında bu teklifi tam olarak özetlemek gerekirse emeklilere, asgari ücretlilere “Sakin ola direksiyon başına geçmeyin.” denmektedir. Bir asgari ücretlinin, bir emeklinin verdiği maaşla bu cezaları ödemesi mümkün mü? Gelin, bu topladığınız cezaları emeklilerin maaşlarına yansıtın desek kabul etmezsiniz.

Trafik zabıtasına genel zabıta yetkisi verilmesi ise hukuki açıdan ciddi bir yetki karmaşası yaratmaktadır. Emniyetin görevini jandarma mı yapacak? Jandarmanın yetkisini kim denetleyecek? Hukuk devleti “İlk kimin aklına gelirse o yapsın.” mantığıyla yönetilmez. Trafik güvenliği, cezayla değil bilinçle, eğitimle, planlamayla sağlanır. Ne yazık ki bu teklifte ne trafik eğitimi var ne altyapı yatırımı var ne de şehir planlamasında yaya güvenliğini önceleyen bir vizyon var. İktidar, vatandaş bilinçlendirmek yerine cezalandırmayı tercih ediyor. Bu anlayışla kazalar azalmaz, yalnızca cezalar artar; vatandaşlar ezilir, trafik düzeni bozulur. Bu teklif, adaleti değil ekonomik ayrımcılığı derinleştirir. Trafik reformu dediğiniz, aslında, tahsilat hokkabazlığıdır. Devlet, baba olmaktan çıkarılıp icra memuruna dönüştürülmüştür. Bu teklif, vatandaşına güvenmeyen bir iktidar anlayışının ürünüdür ve unutmayalım, devlet vatandaşına güvenmedikçe vatandaş da devlete güven duymamaya başlar.

Değerli milletvekilleri, trafikte düzenin sağlanması için yasalar elbette gereklidir ancak yasa adaletli olmalı, eşit ve uygulanabilir olmalı ve toplumda karşılık bulmalıdır. Bugün önümüze getirilen bu düzenleme, adalet duygusunu değil korku hissini büyütecek bir metindir. İktidarın görevi, vatandaşın cebine elini sokmak değil vatandaşın canını, malını korumaktır. Kasasını doldurmak için değil yolları güvenli hâle getirmek için yasa yapılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Tarım ve Orman Bakanlığı geçtiğimiz günlerde “Orman Emvali Taşıyan Araçlarda ATS Bilgilerinin Bildirim Zorunluluğu” adlı bir genelge yayımladı. Kulağa teknik bir düzenleme gibi geliyor değil mi? Ancak işin gerçeğine baktığımızda, yıllardır orman emvali taşıyan, Orman İşletmeleriyle her türlü bilgisini zaten paylaşan binlerce araç sahibine yeni bir yük daha yüklendiğini görüyoruz. Elbette ormandan kesilen ağacın, tomruğun ya da emvalin dağdan depoya kadar izlenmesi doğrudur; kimsenin buna itirazı olmaz. Takip sistemi ormanları korumak amacıyla hizmet edebilir ancak asıl mesele şu: Orman Genel Müdürlüğünün envanterinde zaten mevcut olan bütün bilgiler, plaka, şase numarası, ruhsat, işletme ve güzergâh detayları şimdi bir kez daha -üstelik aynı kişilerden- yeniden isteniyor. Bir düşünün: Ormandan ihaleyle ağaç, tomruk alan bir esnaf var; devletine parasını yatırmış, belgelerini tamamlamış, vergisini ödemiş; artık o ağaç, o tomruk devletin değil esnafın malı olmuş; kendi sisteminde aracını zaten takip ediyor, işi usulüne göre yapıyor ama Bakanlık diyor ki: “Yeni bir takip sistemi daha kur; cihaz ‘ID’sini, plakasını, şasesini tekrar bildir.” Neden? Çünkü kurum bir kez daha duymak istiyor. Ormanları korumak kutsal bir görev, bunda hiçbir şüphe yok ancak ormanı korumak ile esnafı bezdirmek arasında çok ince bir çizgi vardır. Ne yazık ki bu genelge o çizgiyi açıkça aşmıştır. Bakanlık “Denetimi güçlendiriyorum.” diyor ama aslında sorumluluğu kendi üzerinden atıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - GSM hattı çekmezse ceza esnafa, cihazı arızalansa ceza esnafa, sistem çökerse ceza yine esnafa; kısacası, kurumun sistemi dursa bile fatura her seferinde vatandaş kesiliyor. Gerçekten trajikomik bir durum.

Sonuç olarak, ister Karayolları Trafik Kanunu’nda olsun ister Orman Genel Müdürlüğü genelgelerinde, devletin önceliği vatandaşına güvenmek, onu cezalarla değil akılla ve adaletle yönetmek olmalıdır. Gerçek devlet anlayışı, vatandaşını cezalarla değil bilinçle, korkuyla değil güvenle yöneten anlayıştır çünkü güçlü devlet vatandaşının omzundaki yükü hafifleterek, onun emeğine ve aklına değer vererek güçlenir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 214 sıra sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde yer alan "olması durumunda" ibaresinin "olması halinde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Cumhur Uzun

Aydın

Karaman

Muğla

Turan Taşkın Özer

İnan Akgün Alp

Ömer Fethi Gürer

İstanbul

Kars

Niğde

Gizem Özcan

Aykut Kaya

Muğla

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Aykut Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (CHP sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 7'nci maddesi, araçlar üzerinde yapılacak teknik değişikliklere ilişkin düzenlemeler içermektedir. Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki trafikte güvenliğin sağlanması, çevreyi rahatsız eden uygulamaların önlenmesi ve standart dışı araç kullanımının engellenmesi hepimizin ortak bir sorumluluğudur. Maddeyle birlikte, araçlar üzerinde ilgili mevzuata aykırı teknik değişiklik yapılması yasaklanmakta, bu tür aykırılıkların tespiti hâlinde işletene 5 bin TL, çevreyi rahatsız edecek düzeyde gürültüye yol açması hâlinde ise 16 bin TL idari para cezası uygulanmakta ve araç trafikten men edilmektedir. Ayrıca, arkadan çarpmaya karşı koruma çerçevesi, yan koruma çerçevesi ve devrilmeye karşı koruyucu yapı bulundurulması zorunlu olan araçlarda bu donanımların hiç bulunmaması ya da teknik şartlara uyumlu olmaması hâlinde 16 bin TL idari para cezası ve trafikten men cezası öngörülmektedir. Gürültü kirliliğiyle mücadele edilmesi, trafikte teknik güvenliğin sağlanması ve özellikle ağır vasıtalarda hayati öneme sahip koruyucu sistemlerin eksiksiz olması elbette gereklidir ancak burada altını çizmemiz gereken husus cezaların ölçülülüğü, uygulamanın netliği ve vatandaş nezdinde adalet duygusunu zedelemeyecek bir çerçevenin kurulmasıdır.

Bugün sahada yaşanan sorunlara baktığımızda "teknik değişiklik" kavramının uygulamada zaman zaman yoruma açık bir hâle gelebildiğini görüyoruz. Hangi değişikliğin mevzuata aykırı sayılacağı, hangi durumun gürültü kapsamında değerlendirileceği ve denetimlerin hangi objektif kriterlere göre yapılacağı son derece önemlidir. Aksi hâlde, bu düzenleme, keyfî uygulamalara ve vatandaş ile idareyi karşı karşıya getiren bir sürece dönüşebilir. Ayrıca, trafikten men gibi ağır yaptırımların özellikle geçimini aracıyla sağlayan vatandaşlarımız açısından da ciddi sonuçlar doğurabileceğini de göz ardı etmemeliyiz. Bu nedenle, denetim mekanizmalarının açık, öngörülebilir ve teknik ölçütlere dayalı olması büyük önem taşımaktadır.

Burada trafik cezalarını konuşuyoruz. Elbette kural olsun, hakkaniyetli cezalar olsun ama ben Antalya Milletvekili olarak şunu da ilave etmek istiyorum: Vatandaşımıza güvenli, düzenli ve alternatifli bir ulaşım altyapısı sunmadan sadece cezalar üzerinden trafik güvenliğini sağlayamazsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, güvenli olmayan bir yola örnek verelim: Bugün Döşemealtı ilçemizin sınırları içerisinde bulunan ve yapımına 2018 yılında başlanılan Çubukbeli Tüneli aradan geçen yıllara rağmen hâlâ tamamlanamamıştır. Bugün gelinen noktada Antalya'nın en stratejik yatırımlarından biri atıl kalmıştır. Burası, Antalya'yı Türkiye'nin büyük bir bölümüne bağlayan, yoğun trafiğin olduğu stratejik bir geçiş noktasıdır. Mevcut Çubukbeli Geçidi rampalı ve virajlıdır. Özellikle yağışlı havalarda sık sık kazalar meydana gelmekte, bir kaza olduğunda yol saatlerce trafiğe kapanmaktadır. Bu durum, hem can ve mal kayıplarına hem de ciddi mağduriyetlere yol açmaktadır. Bu tünel tamamlandığında ulaşım güvenliği sağlanacak, zaman ve yakıt tasarrufu elde edilecektir; başta Döşemealtı ve Bucak ilçelerimiz olmak üzere bölgenin ekonomisini her anlamda canlandıracak stratejik bir yatırımdır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu nedenle, Çubukbeli Tüneli'nin bir an önce tamamlanmasını Antalyalı ve Burdurlu hemşehrilerimiz adına Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından talep ediyoruz. Ayrıca, bu tünelin yıllardır neden tamamlanamadığı ve şu anda neden atıl kaldığıyla alakalı konuyu da iktidar temsilcilerinin kamuoyuna şeffaf bir şekilde açıklamasını talep ediyoruz.

Yine, diğer önemli bir yolumuz Antalya ile Isparta'yı birbirine bağlayan Dereboğazı yolu, dar yapısı ve keskin virajlarıyla yıllardır ölümcül ve yaralanmalı kazalara sahne olmaktadır. Burası, Antalya'yı İç Anadolu'ya bağlayan yoğun trafiğin olduğu stratejik bir geçiş noktasıdır. Aynı zamanda gölleri ve ormanlarıyla yüksek turizm potansiyeline sahip bu güzergâh tamamlandığında Antalya'nın ve Isparta'nın ekonomik gelişimine de doğrudan katkı sunacaktır ancak Türkiye'de hâlâ iki şehir arasında duble yol bağlantısı yapılmamış nadir yollardan biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

AYKUT KAYA (Devamla) - Bu yol için iktidar temsilcileri yirmi beş yıldır sürekli vaat vermektedir ve vaat vermeye devam etmektedirler. Bakın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının 2026 bütçesinde Dereboğazı yolu için ayrılmış herhangi bir pay yok.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Olacak iş değil.

AYKUT KAYA (Devamla) - Artık, iktidar temsilcileri laf üretmek yerine icraata geçmek zorundadırlar. Bu yol tamamlandığında can kayıpları azalacak, ulaşım güvenliği sağlanacak ve bölge ekonomisi canlanacaktır. Yıllardır sürüncemede kalan Dereboğazı yolunun bir an önce tamamlanmasını Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından Antalyalı ve Ispartalı hemşehrilerimiz adına talep ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yoklama talep ediyoruz Başkanım.

BAŞKAN - 7'nci maddeyi oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi var, onu karşılayacağım.

Günaydın, Özer, Ersever, Suiçmez, Aygun, Sümer, Gürer, Özdemir, Gündoğdu, Alp, Çan, Ceylan, Dinçer, Bülbül, Ünver, Arı, Arslan, Ocaklı, Coşar, Akbulut.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, beş dakika ara verin, beş dakika; uçakları varmış arkadaşların.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika veriyorum.

Kapanma Saati: 21.05

DOKUZUNCU OTURUM**Açılma Saati: 21.15****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45'inci Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 7'nci maddenin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 13 Ocak 2026 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.19

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/37717)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan BAYRAKTAR tarafından yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim. 09.12.2025

Barış KARADENİZ
CHP Sinop Milletvekili

Ülkemizde, yaz ve kış saati uygulaması 14 Mart 2016 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile değiştirilmiş ve kalıcı yaz saati uygulamasına geçilmiştir. Bu uygulama birçok olumsuzluğu da beraberinde getirmiştir. Özellikle okul öncesi, ilkokul ve ortaokul öğrencilerimiz başta olmak üzere çok erken saate mesaiye başlamak zorunda kalan çalışanlar, gün ağarmadan yollara düşmekte bu da çocuklarımıza ve vatandaşlarımıza büyük zorluklar yaşatmaktadır.

Bu ülkemize uymayan anlamsız uygulamada ısrar edilmesi toplumun her kesiminde büyük tepkiye sebep olmaktadır. Özellikle en olumsuz etkilenen kesim öğrenciler ve velilerdir. Çocukları toplamak için neredeyse gece yarısı yollara çıkan servis araçlarının kaza yapıyor, karanlıkta yollarda beklemek zorunda kalan çocuklarımız her türlü tehlikeye açık hale geliyor.

Bakanlık bu uygulama ile elektrikte tasarrufu hedeflediğini belirtmiş olsa da, yapılan çeşitli araştırmalar, aylık elektrik tüketiminde artış olduğunu, hiçbir tasarruf sağlanmadığını, tam tersine elektrik üretim ve dağıtım şirketlerinin daha fazla kar ettiğini göstermiştir.

1-) Karanlıkta yollara düşen ve her türlü tehlikeye açık olan çocuklarımıza gelecek zararın altından nasıl kalkacaksınız? Çocuklarımızın hayatı enerji şirketlerinin kar etmesinden daha mı ucuzdur?

2- Çocuklarımızın başına bir şey geldiğinde, gelenek haline getirdiğiniz yanılmışız, kandırılmışız, Allah affetsin gibi cümlelere mi sığınacaksınız?

3-) Toplumun her kesiminden gelen bu olumsuzlukların çözümü için tekrar yaz ve kış saati uygulamasını hayata geçirecek misiniz?

4-) Tasarruf edeceğiz diyerek zorla uyguladığınız kalıcı yaz saati ile, hedeflenen enerji tasarrufu sağlanmış mıdır?

5-) Sağlandı ise yaz saati uygulamasından öncesiyle karşılaştırıldığında, ne kadar tasarruf edilmiştir? Vatandaşla inatlaşmaya değecek kadar kar edilmiş midir?

6-) Kalıcı yaz saati uygulamasıyla tüm dünya ülkeleri ile aramızda oluşan sıkıntıları gidermek için bir çalışmanız var mıdır?

7-) Kalıcı yaz saati uygulamasının yanlış olduğunu gösteren çeşitli sivil toplum kuruluşlarının, uzman meslek odalarının uyarılarını ve vatandaşların ısrarlı taleplerini neden dikkate almıyorsunuz?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610-375800

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-37717)

6 8 Ocak 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/12/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1762005 sayılı yazınız.

Sinop Milletvekili Sayın Barış KARADENİZ'in tarafıma tevcih ettiği 7-37717 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-37717 Esas Numaralı Önerge Cevabı

**SİNOP MİLLETVEKİLİ SAYIN BARIŞ KARADENİZ'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

Ülkemizde 2016 yılından beri uygulanmakta olan sabit saat uygulamasının ekonomik ve sosyal açıdan etkinliğinin yeniden değerlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) tarafından yürütülen çalışmada; Ülkemizin batısındaki nüfus, kentleşme, sanayileşme ve enerji yoğunluğu dikkate alındığında, Ülkemizde uygulanmakta olan saat diliminin GMT+3'de sürekli bulunmasının nüfusun büyük bölümünün gün ışığından daha uzun süre faydalanmasına ve enerji verimliliğine kayda değer katkı sağladığı tespit edilmiş olup, bu çerçevede tüm yıl boyunca yaz saati uygulaması ile her mesai aralığı için karanlıkta kalınan sürenin eski saat uygulamasına göre 64 saat azaldığı ortaya konulmuştur. Yani sıra aynı analizlerde saat değişimlerinin getirdiği kaygı, stres, depresyon gibi olumsuzlukların daha az yaşanacağı ortaya konulmuş ve bu sonuçlar doğrultusunda sabit saat uygulamasına geçilmiştir.

Sabit saat uygulamasıyla, akşam mesai ve okul çıkışlarına denk gelen karanlık zaman diliminin azaltıldığı, kış mevsimi etkisi ile gün içi aydınlık süreleri de düşünüldüğünde vatandaşlarımızın aydınlıktan daha çok fayda sağlayacağı ve havanın karanlık saatlerinde önceki yıllara göre daha büyük tasarruf oranını elde edileceği görülmüştür.

Sabit saat uygulamasından önce 17:00'da gerçekleşen akşam puantı, ilerleyen saatlere doğru yayılmış ve böylelikle puantın teknik olarak yönetimi daha kolay hale gelmiştir. Yine sabit saat uygulamasının başladığı Ekim 2016 ile Mart 2025 tarihleri arasında bugünün elektrik fiyatlarıyla yaklaşık 27 milyar TL karşılığı olan 13 milyar kWh enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Okul başlangıç saatlerine ilişkin olarak; bu konuda belirli sınırlar dâhilinde kaydırma yapılabilmesine yönelik yetki, valiliklere bırakılmış olup, bu kapsamda okullarda ders başlangıç ve bitiş saatlerinde değişiklikler gerçekleştirilebilmektedir.

Meteoroloji mühendisliği, elektrik mühendisliği, psikoloji, sosyoloji ve ekonomi alanlarında çalışmalar yürüten akademisyenler ile uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından hazırlanan raporun "Yönetici Özeti" kısmında aynen;

"Dünyada ve ülkemizde kıştan yaza geçiş dönemlerinde yani Mart ayının son haftası ve Ekim ayının son haftası arasında saat değiştirme politikası olarak bilinen Yaz Saati Uygulaması'nın (YSU) asıl amacı Ekim ayının son haftası ve Mart ayının son haftası arasında Kış Saati Uygulamasının (KSU) sebep olduğu elektrik tüketim kaybının gün ışığından daha fazla yararlanarak azaltılması veya tamamen ortadan kaldırılmasıdır. Gün ışığına göre günlük sektörel planlama yapılması durumunda toplam elektrik tüketimleri önemli miktarda azaltılarak bunun sonucunda elektrik kullanımında tasarruf sağlanacaktır.

Öncelikle ilgili mevzuata bakıldığında: Ülkemizde saatlerin ayarlanmasına dair 26.12.1925 tarih ve 697 sayılı "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun" Madde 2'de "Greenwich göre otuzuncu derecede bulunan boylam dairesi bütün Türkiye Cumhuriyeti saatleri için esas alınır. Ayrıca başlangıç ve bitiş tarihleri belirlenmek ve bir saati aşmamak şartıyla yaz saati uygulamasına Bakanlar Kurulu yetkilidir." denilmektedir. Buna ilave olarak 697 sayılı "Günün Yirmi Dört Saate Taksimine Dair Kanun"un ikinci Maddesi 06.12.1984 Tarihli ve 3097 Sayılı Kanunun birinci Maddesi ile değiştirilmiştir. Bu tarihten itibaren Türkiye'de Mart ayı sonunda saatler 1 saat ileri alınmakta; Ekim ayı sonunda da 1 saat geri alınmaktadır. Yaz Saati Uygulaması (YSU) olarak ifade edilen bu değişikliğin temelinde "Gün Işığından Daha Fazla Yararlanma" fikri yatmaktadır.

YSU ve Kış Saati Uygulaması (KSU)'nın detaylı analizi için Türkiye'nin son altı yılına ait elektrik tüketimi, sıcaklık, bağıl nem ve bulutluluk verileri saatlik zaman ölçeğinde ele alınmıştır. Bütün bu veriler Türkiye iklimi ve coğrafyası hesaba katılarak analizlerde kullanılmıştır. Yaklaşık 100 milyon satırdan oluşan ve her bir satırda 5 verinin olduğu yani toplamda 500 milyon saatlik elektrik tüketim verisi, bunun yarısı kadar meteorolojik değişkenlerin saatlik verisi ve işleme katılanlar da düşünüldüğünde 1 milyar veri ile metin içerisinde detayları altbaşlıklar halinde verilen "Ana Bileşenler

Çözümlemesi (ABC), Doğrusal Çoklu Regresyon (DÇR), Saat Değişim İndeksi (SDİ) ve Puant Değerler Analizi (PDA) ” yöntemlerinin analizleri gerçekleştirilip yorumları yapılmıştır. Kısacası işlenen, yöntem ve analizlerin sonuç verileri de düşünüldüğünde toplamda yaklaşık 1 milyar veri ile araştırma sonlandırılmıştır. Bu miktarda veri yapılan araştırmanın ve elde edilen sonuçların güçlü bir dayanağını oluşturmuştur. Bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- *Dünyada saat uygulamaları detaylı araştırılmış, YSU ve KSU durumlarında ülkemiz ile diğerler devletler arasında oluşan ve oluşabilecek saat farkları ortaya konulmuştur. Elde edilen önemli sonuçlardan birisi saat farklarının doğal süreçte etkisinden kaçınılmaz bir gerçeklik olduğudur. Rusya Federasyonu'nda 11 farklı zaman dilimi kullanılmakta olup doğu-batı arasındaki zaman farkı 9 saattir. Amerika Birleşik Devletleri'nde doğu-batı arasındaki zaman farkı 4 saat olup Kanada'da 5 saate çıkmaktadır. Ülkeler bu doğal zorunluluklara ve zorluklara rağmen ekonomik, siyasi ve idari işlemleri ulusal/uluslararası süreçlerle başarılı bir şekilde düzenlemektedirler. Bir anlamda ülkemize dayatılan diğer devletler ile ortak bir zaman diliminde buluşma zorunluluğu dünyada bulunmamaktadır. Güneş ışınımı ve özellikleriyle birlikte astronomik hesaplamalar ve atmosferin gün ışığına olan etkileri teorik anlamda ele alınmış ve detayları verilmiştir. KSU sürecinin başlamasıyla birlikte gün uzunluğuna bağlı olacak şekilde farklı mesai saatleri göz önünde bulundurularak illerin karanlıkta kalma saat miktarları hesaplanmış ve haritaları çizilmiştir. Bunun sonucunda gün ışığından en fazla yararlanılacak şekilde en uygun mesai saatlerine ait değerler ve haritalar elde edilmiştir. Bu haritalar yardımıyla yıl boyunca karanlıkta kalma saat miktarları belirlenmektedir.*
- *Türkiye geneli veriler düşünüldüğünde ABC yöntemi kullanılarak her bir değişkenin % kapsama oranları belirlenmiştir. Ana bileşen elektrik tüketim verisi olup bütün veriler birlikte düşünüldüğünde toplamın temsil edilmesinde %53, sıcaklık %25, bağıl nem %16 ve bulutluluk %8 oranlarında etkili olmaktadır. Burada sadece bir değişkene göre sonuca varmak hatalara sebebiyet vermektedir. Kullanılan elektrik ve meteorolojik değişkenlerin bütün veriyi kapsama, diğer bir ifade ile temsil haritaları elde edilmiş ve sunulmuştur. Bunlara ilave olarak elektrik tüketimi ile dış koşulları ve mevsimsel değişimleri temsil eden meteorolojik değişkenler arasındaki ilişkiler doğrusal çoklu regresyon (DÇR) analizi ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen modellerin sonucunda elektrik tüketimi ve meteorolojik değişkenler arasında yüksek oranda ilişki olduğu görülmüştür.*
- *Ülkemizin Ege, Akdeniz Kıyıları ve Güney Doğu Anadolu'nun büyük bir kesiminde puant değerler yaz aylarına kaymış durumdadır. Buna karşın elektrik tüketiminin en yüksek olduğu Marmara Bölgesinde puant değerler hala kış aylarında gerçekleşmektedir. Puant değerler özellikle enerji planlamasında hayati öneme sahiptirler. YSU'dan KSU'ya geçiş süreçleri ve KSU süresince elektrik tüketiminin puant değerleri direk etkilenmekte olduğu bu çalışma sonucunda ortaya koyulmuştur. Ayrıca elde edilen önemli sonuçlardan birisi de KSU döneminde puant değerlerin hem yükseldiği hem de gün içerisine kayarak uzadığıdır.*
- *KSU'dan kaynaklanan ilave elektrik tüketiminin belirlenmesi için farklar temeline dayanan bir yaklaşım geliştirilmiş ve bu yaklaşım geçerliliği önce bütün illere daha sonra da özellikle KSU/YSU zamanlarında ısıtma/soğutmaya ihtiyaç duymayan illerimizin verisi kullanılarak ispatlanmıştır. Veriler yıllık olarak değerlendirildiği gibi ayrıca geneli temsil etmesi maksadıyla 6 yıllık sürecin ortalaması alınarak da hesaba katılmışlardır. Hesaplamalar yapılırken 08:00-17:00, 08:30-17:30 ve 09:00-18:00 gibi farklı mesai senaryoları düşünülmüştür. Bu analizler sonucunda KSU dan kaynaklanan ilave elektrik tüketimleri 08:00-17:00 mesai saat aralığı düşünüldüğünde 626.068 - 2.375.061 MWh, 08:30-17:30 mesai saat aralığı düşünüldüğünde 5.788.685 - 6.523.240 MWh ve son olarak 09:00-18:00 mesai saat aralığı düşünüldüğünde ise 5.885.005- 6.450.746 MWh arasında değişmektedir. Bu değerler hesaba katılan yılların KSU sürelerinin ortalama toplam tüketimleriyle karşılaştırıldığında %8.58'e kadar çıkmakta, yıllık toplam elektrik tüketimi ile karşılaştırıldığında ise %3.62'e kadar yükselmektedir. Bu sonuçlar farklı mesai saatleri düşünülerek ayrıca tablo halinde sunulmuştur.*

- Burada dikkat çekilmesi gereken diğer bir önemli nokta ise hesaplanan sonuç değerlerin tüketim verisi olmasıdır. Bir anlamda kapasite faktörlerini temsil etmekte olup kurulu güç olarak düşünüldüğünde örneğin rüzgarda en az 3, güneşte ise en az 6 katı kadar miktarda santral kapasitesini düşünmek gerekmektedir. Örneğin güneş santrali açısından düşünüldüğünde ortalamada 3156 MW kapasitesinde kurulu gücün, rüzgar santrali açısından 1578 MW kapasitesindeki kurulu gücün üretimine denk gelmektedir.
- Bu çalışmada ayrıca yıl boyunca kesintisiz YSU'ya geçilmesi alternatifinin, mevcut duruma kıyasla Türkiye'de elektrik tüketiminin yol açtığı değişikliğin finansal boyutu hesaplanmıştır. Farklı mesai saatlerine göre ortalamada 1.897.135.508 TL, maksimum olarak ise 2.685.617.908 TL ekonomik kayıp oluşmaktadır.
- İklim değişikliği gibi önem taşıyan süreçler de hesaba katıldığında KSU YSU'dan dolayı ilave elektrik tüketim değerlerinin karbon üretim karşılıkları düşünüldüğünde aslında ekonomik zararın daha yüksek olacağı aşıkardır. Kısacası hesaplanan bu değerler ihtiyatlı yaklaşımın sonucu olup karbon değerleri de ilave edildiği takdirde maliyet daha yüksek olacaktır.
- KSU ve YSU'nun insan psikolojisi üzerindeki etkisi detaylı incelenmiştir. Yaz/Kış Saati Uygulaması amaçları, faydaları ve zararları bakımından tüm zamanlarda tartışma konusu olmuştur. Ekonomi, enerji, politika, sağlık gibi başlıklar altında incelenen bu uygulamanın dinamikleri psikolojik ve fizyolojik açıdan da ele alınarak araştırılmıştır. Gün ışığı kullanımı, biyolojik saat, kaygı, stres, depresyon gibi yaz ve kış saati uygulamaları neticesinde olumsuz anlamda etkilendiğini düşündüğümüz bu kavramlarla ilgili çalışmaları incelediğimizde Yaz/Kış Saati Uygulamasını takip eden süreçlerde kalp rahatsızlıklarının arttığı, trafik kazalarında göze çarpan bir artış olduğu, özellikle Kış Saati Uygulamasını takiben, çalışan kesimin depresyon riskinin arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Sosyolojik açıdan, YSU-KSU'nun uygulanıp uygulanmamasında, tarihsel ekonomi-politik koşullar ve bölgesel kararların etkili olduğu, uygulamanın erken dönem gerekçelerin tarihsel ve bölgesel olarak genellenemeyeceği öne sürülmekte, bununla birlikte saat değişiminin insan ve toplum refahını ilgilendiren diğer toplumsal alanlarda olumsuz etkileri üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, günümüzde ülkelerin kendi koşulları ve verileri doğrultusunda uygulamadan vazgeçmeye ve bu durumda hangi saat diliminde kalacaklarına yine kendi koşulları ve verileri doğrultusunda karar vermeye başladıkları vurgulanmaktadır.

Somut verilere dayanan tüm hesaplamalar ve metin içerisinde görülebilecek olan detaylı değerlendirmeler sonucunda KSU saat değişiklikleri ülkemize enerji tüketimi açısından herhangi bir olumlu katkı sunmamaktadır. Tam tersine elektrik tüketiminin artmasına sebebiyet verdiği proje süresince elde edilen matematiksel ve istatistiksel işlemlere dayalı sonuçlar ile ortaya konulmuştur. Bütün mesai çalışmalarında güneş ışınımından daha fazla yararlanma ilkesi esas alınmalıdır. Bunun için de YSU'nun yıl boyunca uygulanması enerji planlaması, ekonomik kazanç, sosyolojik ve psikolojik anlamda daha doğru olacaktır. YSU'nun yıl boyunca uygulanması için gerekli kanun ve mevzuatın değiştirilmesi önerisi somut sonuçlara dayalı olarak yapılmaktadır."

şeklinde ifadelere yer verilmiştir.

Bununla birlikte; sabit saat uygulamasına ilişkin olarak, Avrupa Parlamentosu 26 Mart 2019 tarihinde kabul edilen teklif ile üye ülkelere sabit saat uygulamasına geçmeyi tavsiye etmiştir.

İspanya Başbakanı, 20.10.2025 tarihinde yaptığı açıklamada, Avrupa Birliği'nin (AB) 2026 yılından itibaren kalıcı yaz saati uygulamasına geçmesini istediklerini açıklamıştır. Gerekçe olarak; değişken saat uygulamasının tasarruf sağlamadığı ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etki oluşturduğunu belirterek, konuyu AB Ulaştırma, Telekomünikasyon ve Enerji Konseyi toplantısında gündeme getireceklerini ifade etmiştir.

Ayrıca ABD'de sabit saat uygulamasına ilişkin 2018 yılında sunulan yasa teklifi 2022 yılında senatodan geçtiği halde hükümet tarafından uygulamaya konulmamıştır. Ancak yeni dönemde mevcut Başkan tarafından Senato ve Temsilciler Meclisi üyeleri sabit saat uygulamasına geçme konusunda karar almaya davet edilmiştir.

2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/37719)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Sayın Alparslan Bayraktar** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

1. Bakanlığınızın **2026** bütçesinde Diyarbakır iline ayrılan yatırım ödeneklerinin miktarı nedir? Hangi projelere ne kadar ödenek ayrılmıştır?
2. Diyarbakır ili ayrılan yatırım ödenekleri açısından iller ortalamasında kaçınıcı sıradadır?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- **379887**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-37719)

08 Ocak 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/12/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1762005 sayılı yazınız.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun tarafıma tevcih ettiği 7-37719 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: 7-37719 Esas Numaralı Önerge Cevabı

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA
SEZGİN TANRIKULU'NUN YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

Bakanlığımızın Ankara dışında taşra teşkilatı bulunmamakla birlikte Bakanlığımızın bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarınca yürütülen çeşitli proje ve yatırımlar ile söz konusu proje ve yatırımların durumlarına ilişkin bilgilere Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın internet sitesinde yer alan yıllık Yatırım Programlarından ve bu kuruluşlarımızın internet sayfalarında yayımlanan yıllık faaliyet raporlarından erişilebilmektedir.

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/37804)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma Ve Altyapı Bakanı **Sayın Abdulkadir URALOĞLU** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

1. Bakanlığınızın **2026** bütçesinde Diyarbakır iline ayrılan yatırım ödeneklerinin miktarı nedir? Hangi projelere ne kadar ödenek ayrılmıştır?
2. Diyarbakır ili ayrılan yatırım ödenekleri açısından iller ortalamasında kaçınıcı sıradadır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı
Strateji Daire BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-3286990
Konu : Diyarbakır Milletvekili Sayın Av. Dr. M.
Sezgin TANRIKULU'nun Yazılı Soru
Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA 7/37804

İlgi : 21.12.2025 tarihli ve 43452547-120.07.04-1762005 sayılı yazınız.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU'nun 7/37804 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV. DR. M. SEZGİN TANRIKULU'NUN
7/37804 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

2026 yılı Yatırım Programı çalışmaları devam ettiğinden, 2026 yılı bütçesi henüz kesinlik kazanmamıştır.

